Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Johann Andreas Danz Johann Heinrich Zopf

Handexemplar: Ioh. Andr. Danzii Medade Sive Compendivm Grammaticae Hebrææ Seivncto Chaldaismo Ad Arctiores Limites Redactvm : Accesservnt I. Paradigmata Verborum Perf. & Imperf. II. Syntaxis & Idiotismi Hebræorum: III. Accentuatio Prosaica: IV. Copia DXXX. Vocabulorum, in XXIV. pensa digestorum, una cum Oratione Domino Ebræa. V. Quatuor priora Capita Geneseos. VI. Brevis Manuductio ad Analysin Grammaticam. : Clc-1950.3 + Mss. orient. 281.32

[Nachlassmaterialien], Ienae: Bielcke, [1735-nach 1760]

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514

Nachlassmaterial Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0001
DFG

O. G. Tychsen
Altonae 1756.

אבינו שבשמים
יִתְבָּרֵךְ שמך
תָּבוֹא מלכותך
יְהִי רְצוֹנְךָ כאשר בשמים וכן בארץ
וסְלַח לנו את חובותינו כאשר סלחנו לבעלי חובותינו
ואל תביאנו לנִסָּיוֹן
כי אם הצילנו מרע
כי לך המלכות וגבורה וכבוד לעולם עולמים אָמֵן

Cic — 1950 1-4.
3030b.

In hoc volumine continentur

1, Danzii Grammatik übersetzt von Kypke.

2. Eiusdem Grammatica ebr. cura Zopfii

Gen. I, 1. 2. II, 7. 3. Büttneri Introductio in Accentuat.

Gen. III, 15. IV, 1.

Gen. XLIX, 10. Exod. XX, 2–17. XXIII, 20–22.

33, 19. ~~Levit. 19, 13. 14~~

Num. VI, 24–26. Deut. IV, 2. VI, 4–7. XXIV, 3. (cf. Hagg. 2, 9.) XXIIX, 1–6.

Hiob 19, 25–27. XXXIIX, 4–7. ΨXVI, 10.

ΨXIX, 8. 9. XLIX, 8. 9.

ΨCII, 25 28. ΨCXIX 18. 92. 105. 130. (115, 1–7 de idolis) (vide 115, 1–7)

Ψ. CXXXV, 15–17 CXXXIX, 1–10

Jes VII, 14 IX 5. 6 XI, 1–10. XL, 3–5.

XLII, 1–8. LIII, 1–12. LXIII, 8.

Jer XXIII, 5. 6. XXXI, 31–34. XXXIII, 14–16.

Ezech. III, 17–19. XIIX, 20. Dan. IX, 24–26.

Hos. III, 4. XIII, 14. Joel III, 2. Mich. V, 1. Hagg. II, 7–9.

Zach. III, 8. IX, 9. XII, 10. Mal. I, 6. II, 7. III, 2. 3.

Prov. VI, 16–19. IIX, 22–30. XXX, 7–9.

IOH. ANDR. DANZII

מדקדק

SIVE

COMPENDIVM GRAMMATICAE HEBRÆÆ

SEIVNCTO

CHALDAISMO

AD ARCTIORES LIMITES
REDACTVM.

ACCESSERVNT

I. Paradigmata Verborum Perf. & Imperf.
II. Syntaxis & Idiotiſmi Hebræorum.
III. Accentuatio Proſaica.
IV. Copia ɔxxx. Vocabulorum, in xxiv. penſa digeſtorum, una cum Oratione Dominic. Ebræa.
V. Quatuor priora Capita Geneſeos.
VI. Brevis Manuductio ad Analyſin Grammaticam.

OPERA ET STVDIO

IOAN. HENRICI ZOPFII.

IENAE,
APVD IOH. FELICEM BIELCKIVM.
M DCC XXXV.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0005
DFG

Ex
Bibliotheca
Academiae
Rostochiensis

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0006
DFG

LECTORI CANDIDO
S.

Longiori præfamine supersedere nobis licet, cum præstantissimo huic operi Danziano quid additum demtumve sit, ipse loquatur titulus. Hoc eris monendus, in ipso hoc Cel. Danzii Compendio vix quidquam essе mutatum. Quæ autem illustrationis caussa passim inseruimus, quæ pauca sunt, ea hoc inclusionis signo [ ] a textu Danziano distincta animadvertes. *Syntaxin* & *Idiotismos* Hebræorum, ex Interprete B. Danzii, & Summe Venerab. D. Michaelis Libro Grammatices tertio, qua fieri potuit,

brevitate, congeſſimus. Nec parum utilitatis inde percipient hujus linguæ cultores, aliquantulum in lectione Codicis jam verſati, ſi loca quævis citata in ipſo Codice evolvere, explicare, & exemplum ad Regulam adplicare jubeantur. Adjecta *Vocabulorum* IↃXXX. *Copia*, memoriæ fideliter mandata, ſufficiet: cum reliqua continuo lectionis uſu facilius addiſcantur. Quo autem tenacius hæ voces diſcentibus hæreant, conſultum utique fuerit, in ipſa expoſitione Grammatices, easdem ſubinde exercere, & præcepta illis adcommodare. Methodum *Analyſeos Grammaticæ*, cujus in fine exempla quædam annexa conſpicaris, ut reliqua linguæ ſanctioris præſidia, totam Celeb. Dn. Rvssio, Præceptori antehac noſtro ad cineres Colendo, nos ferre acceptam, eo honorificentius fatemur, quo plus commodi ea nobis in informatione juuentutis publica & priuata adhuc præſtitit. Cæterum Priora quinque Geneſeos capita & partem ſexti, recenſuit, & ſingularum vocum rationem Grammaticam, ſecundum principia Danziana, breviter quidem, ſed laudabili admodum ſtudio, expoſuit Cl. M. Jo. Gottfr. Tympe, cujus opuſculum exiguæ molis, cum hac editione Grammati-

matices commode poterit compingi. Neque dubium est, quin linguæ Hebrææ cultor, si, bonum nactus ducem, in prioribus hisce Geneseos capitibus probe fuerit exercitatus, reliquas molestias ac difficultates vel suo marte sit facile superaturus. Tu, si visum fuerit, L. B. utere nobiscum hoc linguæ Hebrææ adminiculo, & ipso, opinor, usu intelliges, qualemcunque operam hanc nostram, commoditatem Tibi adlaturam non omnino nullam. Vale & hoc, quidquid est, boni consule. Scrib. Essendiæ in Comitatu Marcano. D. XX. Jul. CIↃ IↃCC XXXIV.

SYLLABVS CONTENTORVM.

CAP. I. *de Lectione.*

§. 1. *Litterarum* figura, nomina, poteſtas & ordo. Sunt vel

§. 2. Gutturales, Palatinæ, Linguales, Dentales, Labiales.

§. 3. Mobiles, vel Quieſcibiles.

§. 4. *Variabiles* tam ratione *Figuræ*, quam *Soni*.

§. 5. Radicales vel Serviles, harumque *ſitus, uſus,* ac *punctatio*.

§. 6. Vocalium figura, ſitus, nomen, poteſtas, ordo.

§. 7. Vocalium fulcra ׳ & ׀.

§. 8. Figura (ָ) quando efferatur per O, Kamez chatuph vocata.

§. 9. *Scheva* tam ſimplex, quam Compoſitum: itemque *Patach furtivum*.

§. 10. Affectiones litterarum, vocalium, vocum, quæ?

§. 11. *Dageſch* vel Lene, vel Forte.

§. 12. *Mappik*, ubi etiam de *Raphe*, Circello, Aſteriſco & Punctorum congerie.

§. 13. Metegh vel Adſtrictum, vel Laxum.

§. 14. *Makkeph*.

§. 15. Syllaba eſt vel Simplex, vel Compoſita.

§. 16. Tonus 1. ultimæ ſimplicis, 2. ultimæ compoſitæ, 3. Toni Translocatio.

CAP. II. *de Punctorum mutatione.*

§. 17. Præſuppoſita Punctationis, & obſervandæ in ea Cautelæ.

§. 18. Vocalis 1. longa ſyllabæ compoſitæ, 2. brevis ſyllabæ Simplicis.

§. 19. Defectiva ex Geminantibus Ajin.

§. 20.

§. 20. Dageſch e Gutturalibus & ך excludendum.
§. 21. Vocales in tertiam vel quartam ante tonum rejectæ, mutabiles.
§. 22. Vocales ad penultimam rejectæ, mutabiles.
§. 23. Vocis *penacutæ* vocalis poſt tonum.
§. 24. *Concurſus Schevaim* tam ſimplicium, quam mixtorum.
§. 25. Scheva Gutturalium.
§. 26. Vocalium alternatio Euphonica.
§. 27. Punctorum vocalium Productio, ob accentus Dominos.

CAP. III. *de Nomine.*

§. 28. Nomini quæ accidant.
§. 29. *Forma* Nomen vel *Nudum*, vel *Auctum*.
§. 30. *Figura* Nomen vel Simplex, vel Compoſitum.
§. 31. *Genus* Nominum, quod innoteſcit vel e ſignificatione vel ex terminatione.
§. 32. *Motio* Nominum.
§. 33. *Flexio* Nominum in Pluralem & Dualem numerum.
§. 34. *Status* nominum *Conſtructus*, & *Emphaticus*.

CAP. IV. *de Pronomine.*

§. 35. Pronominum diviſio.
§. 36. Pronomina *Integra* 1. Perſonalia, 2. Demonſtrativa, 3. Reciproca.
§. 37. Pronomina *Defectiva*, 1. Relativum, 2. Interrogativum.
§. 39. *Suffixa*, eorumque Schema. 1. varius uſus, determinate 2. in Nominibus, 3. Particulis, 4. Verbis.

CAP. V. *de Verbo.*

§. 40. Verbum Perfectum, ejusque Affectiones.

§. 41. *Conjugationum* I. Characteres, II. *Temporum formatio & Schema*, III. Specialiora verbi perfecti.
§. 42. *Flexio Verborum* per numeros, personas & Genera.
§. 43. Verba Imperfecta, tam 1. Defectiva, quam 2. Quiescentia.
§. 44. Verba פ״נ, & huc referenda.
§. 45. Verba *Geminantia* secundam.
§. 46. Verba ע״ע, & obs. 1. huc relata פ״א.
§. 47. Verba Quiescentia Ajin, alias ע״ו dicta.
§. 48. Verba ל״ה.
§. 49. Verba ל״א.

CAP. VII. *de Particulis.*

§. 50. Particulæ connexæ ומה כלב.

CAP. VIII. *de Figuris.*

§. 51. Figuræ aliquid addentes vel detrahentes.
§. 52. *Prosthesis.*
§. 53. *Epenthesis*, I. Quiescentium, II. Litteræ נ.
§. 54. *Paragoge*, I. Litteræ ה & נ. II. Litterarum א, ו, י.
§. 55. *Aphæresis.*
§. 56. *Syncope*, I. Litterarum. II. Punctorum Vocalium.
§. 57. *Apocope* I. tertiæ ה Quiescentium. II. א, ם, atque ן Paragogici.
§. 58. *Metathesis*, I. Litterarum, II. Punctorum.

CAP. IX. *de Analysi instituenda.*

§. 59. Conjugationum distinctio, & determinatio.
§. 60. Radicis investigatio.

בשש

CAPVT I.

DE

LECTIONE.

§. 1.

Itera, quæ apud Ebræos *a dextera versus sinistram* coordinantur, *sunt XXII*, eæque omnes *Consonæ*. Quarum notetur.

Figura,	*Nomen,*	*Potestas,*	*Ordo.*
א Aleph	אָלֶף dux	Spiritus lenis.	1.
ב Beth	בֵּית	bh.	2.
ג Gimel	גִּימֶל	gh.	3.
ד Daleth	דָּלֶת	dh.	4.
ה He	הֵא ecce	h.	5.
ו Vau	וָו unguis	v. (Vid. §. 4. II. 3.)	6.
ז Sain	זַיִן fustis	s.	7.
ח Hheth	חֵית bestia	hh.	8.
ט Teth	טֵית stercus	t.	9.
י Jod	יוֹד testimonium	j.	10.
כ Caph	כַּף	χ.	20.
ל Lamed	לָמֶד doceus	l.	30.
מ Mem	מֵם macula	m.	40.
נ Nun	נוּן	n.	50.
ס Samech	סָמֶךְ fulcrum	s.	60.
ע Ain, Spiritus	עַיִן	asperrimus.	70.
פ Pe	פֵּה os	ph.	80
צ Tsade	צָדֵי fugere	ts.	90
ק Kuph	קוֹף vitis	k.	100.
ר Resch	רֵאשׁ	r.	200.
ש Sin	שִׁין dens	s. durum	300.
ש Schin	שִׁין	sch.	
ת Tau	תָּו terminus	th.	400.

Zeph. 3,8 non modo omnes litterae Alphabeti, sed et finales; sed et omnes vocales, Schvata praeter (ְ:) et Mappik occurrunt. Obs.

Threnae I. II. III. IV ordinem servant Alphabet. vt et Ψ. 25. 37. 145. 119. Prov. 31, 10–31 ist das Frauenzimmer Alphabet.

Obſ. 1. Quæ in Scriptura S. occurrunt literæ, a figura decenti, vel quantitate, vel qualitate, recedentes; aut punctis notatæ extraordinariis; ad ipſum ſenſum aliquid afferunt extraordinarii [a].

2. Litera ע de jure non eſt ἄφωνος: neque tamen per *ng* pronuncianda. Sed adſpirationem e Gutture protractam ad palatum allidit, naribus quoque nonnihil affectis. Sonus ejus quaſi medius eſt inter *hh* & *g*, ſola viva voce demonſtrabilis. Ob ſui tamen difficultatem, *nunc*, ut olim, *omittitur penitus*.

3. In *Supputatione* (α) numeri ex diverſis ſpeciebus compoſiti exprimuntur, majori ad dexteram præmiſſo, minori poſtpoſito ad ſiniſtram [b]. Hinc

(β) Characteres *Unitatem* alias denotantes, *Centenariis* [c], vel *Denariis* [d] præpoſiti, exprimunt *Millenarios*.

(γ) Numerus 15. ordinarie, & haud raro quo-

(a) Ex mente ſc. Criticorum: de quibus vid. editio plenior, p. 3. & ſqq. (b) *Maſora* ad calcem Deuteron. ופרשיותיו יא וסדריו כז ופרקיו לד Sectiones eius ſunt 11. Periochæ 27. & capita 34. (c) *Maſora* in fine *Exodi* refert, verſus huius libri fore ארט 1209. in *Numeris* ארפח 1288. (d) *Eadem* in fine *Jobi* Edit. Buxt. habet, contineri hic verſus אע i. e. 1070.

quoque 16. per solas *Unitatis* notas exhibetur; ille quidem per טז, hic per יו.

(δ) *Centenarios* quinque reliquos aut per literas *Finales* [e] exprimunt; aut *regularium* additione [f] conficiunt.

Generatim dispescuntur Literæ primo *ratione Organi* in pronunciatione præ reliquis affecti, in *Gutturales* אהחע, *Palatinas* גיכק, *Linguales* דטלנרת, *Dentales* זסצרש, ac *Labiales* בומף.

Obs. Literæ unius Organi facile inter se alternant.

§. 3.

Deinde *ratione Soni*, Literæ sunt

I. *Mobiles*, quæ, ope vocalis, *sonum* sibi competentem *ubivis perficiunt*; cujusmodi, præter אהוי, omnes.

II. *Quiescibiles* אהוי in medio ac fine vocis, *destitutæ* puncto *vocali*, motum earum indicante, *latitant* actu *quiescentes*, quælibet *post vocalem* sibi *cognatam*. Nimirum

1. א (α) *post* quamcunque *vocalem quiescit* [g]; & (β)

(e) *Eadem in Levitico* fore vers. הנט 859. in *Genesi* ארלר 1534. (f) *Eadem* in *Samuele* v. אשרו 1506. (g) מַצָּאתָ *ma-tsa-tha*, רֵאשִׁית *re-schith*, הִפְלִיא *hiph-li*. רֹאשׁ *rosch*, קָרוּא *Karu*. *Imo post* (:), *v. g.* וַיָּרָא *Vai-jar*.

(β) *cum* (·̣·) præmisso ultima radicalis, ad id producendum, *colliquescit* [h].

2. ה vero quiescit (α) ordinarie in fine, cum nec vocalem habet [i], nec Mappik impressum [k].

(β) *in medio vocis* יְהוָה, *quoties* Præfixo accedente, (:) *litera* י *tollitur* [l]; nec non in Propriis quibusdam, quæ e diversis coaluerunt radicibus [m].

3. ו quatenus est fulcrum vocalium Hholem, atque Schureck [n].

4. י *post* (..) [o] & (·̣·) [p], it. *inter* ו & (ֲ) [q] *constitutum*, *quiescit*; ac

(β) *cum* (.) præmisso, ad id producendum, *liquescit* [r].

Obs. 1. Omnis litera (α) *Mobilis* non vocalizata, cum *scheva* notetur; *quod* (a) in medio ac lab initio *semper exprimitur* [s]. Sed (*b*) sub ul-

(h) פְּלֵא *Pe-le.* (i) הַיִּתָּה *ha-jetha*, חִנֶּה *hin-ne*, מֶּה *me*, רֹאשׁ *reo.* Contra פֵּיהָ *pi-ha.* (k) Sic legitur לְמִנָּה *lemi-nah*, גַּבָּה *ga-bbah.* (l) *v. g.* לַיהוָה *La-jo-va*, בַּיהוָה *ba-jo-va &c. conf. ad* §. 25. II. *Obs.* 3. (β): (m) *v. g.* עֲשָׂהאֵל *Asa-el.* (n) יוֹם *Jom*, יָקוּמוּ *ja-ku-mu*: contra קָוַי *Ko-vai.* קָוָה *Kav-ve.* (o) בֵּן *ben*, פְּנֵי *pe-ne.* (p) חַיֵּיךְ *Chai-ie-cha.* (q) פָּנָיו *pa-nav.* (r) אֱלֹהִים *E-lo-him*, וַיְהִי *Vi-hi.* (s) Si ultimæ vocis בְּלִי præponis ת Epentheticum,

ultima vocis subintelligitur [t]: nisi (א) ante ipsam alia mobilis schevanda præcesserit [u]; atque adeo (ב) in Pronomine secundæ personæ singul. fœm. אַתְּ [x]. nec non (ג) sub litera ך [y].

(β) *Quiescibiles* autem (:) toties *respuunt, quoties*, præcedente vocali sibi cognata, in eadem commode *possunt quiescere.*

Gen הוֹצֵא pro הוֹצִיא

Obs. 2. *Literæ* hæ אהוי (α) sæpe invicem *alternant:* (β) interdum cum aliis *transponuntur:* ac (γ) nonnunquam *eliduntur* penitus.

Obs. 3. Quando eædem alicubi dicuntur *quiescere in vocali* aliqua; tunc punctum vocale sibi adjectum tollunt, præcedens autem in eam mutant vocalem, in qua jubentur quiescere.

Descriptio

§. 4.

Porro literarum aliæ sunt *Variabiles*, *Invariabiles* aliæ: Et hoc tam ratione *Figuræ*, quam *Soni.* Quæ

I. *ratione figuræ* variant, vocantur vel

1. *Finales*, quales sunt כמנפצ, e quibus מ *in fine vocis* formam assumit quadratam [z]; Cæterarum vero infima linea basis loco transversim alias ducta, *in fine vocis* in linea recta descendenti protrahitur liberius, in hunc modum

---

foret בִּלְתִּי; hinc, coll. §. 24. l. 1. est בִּלְתִּי. (t) e. g. בְּרֵאשִׁית *be-re-schith.* (u) יַלְדָּתְ *Ja-ladt*, יַפְתְּ *Japht*, נַתְתְּ *na-thdt*: לָקַחְתְּ *la-ka-acht*: (x) v. g. Ruth. 3. 9. (y) בַּךְ *bach*, אִישֵׁךְ *I-schech*, דַּרְכֵּךְ *de-rech.* (z) מָקוֹם *locus.*

dum דזקץ [a]. Vel

2. *Dilatabiles*, quarum ductus transversi, *spatii decore explendi* ergo dilatantur longius; quales potissimum sunt אהלתם [b].

II. *ratione Soni*,

1. Sex literæ בגדכפת, puncto ipsis impresso adspirationem, quam connotant, dimittunt [c], Et

2. ש puncto in *dextero* cornu collocato, *crassius* sonat [d]; in *sinistro*, lenius [e].

3. ו Initiale per schurek motum, effertur ut א [f]. Cæteræ sunt *Invariabiles*.

§. 5.

Denique ratione *Originis*, aliæ sunt

Serviles, quæ aptæ, ut *nonnunquam serviant*: cujusmodi comprehenduntur vocibus משרה וכלב איתן.

Radicales aliæ, quæ *servire nunquam possunt*: quales sunt reliquæ.

Obs.

(a) כַּסְפֶּךָ *argentum tuum*, נָבוֹן *intelligens*, יְעוֹפֵף *volitabit*, נִיפוֹץ *scintilla*. (b) Ex 15. 15. אֵילֵי *robusti*, יְהוָֹה v. 16. בִּגְדוֹל *ad magnitudinem*; v. 8. תְּהֹמוֹת *abyssi*, יָם *mare*. (c) בְּבֶטֶן *bebhe-ten*, גָּג *gagh*, שֻׁדַּד *schüd-dadh*, כַּסְפֵּךְ *Cas-pech*, מִפַּתְבַּג *mip-path-bagh*, מִתַּחַת *mit-ta-bhath*. (d) שָׁלוֹשׁ *scha-losch*. (e) שִׂישׂוּ מָשׂוֹשׂ *Si-su ma-sos*. (f) *v. g.* וּבֵין *u-bhen*: ut digamma Æolicum. *Conf. Edit. pl.*

[Obſ. 1. אבלש ſerviunt ab *initio* tantum: יות *ubivis*: המכן ab *initio* & *fine* tantum.]

2. *Servilis* ab initio Radicalibus appoſita, eſſentialiter talis vocatur *Præformativum*, Extraeſſentialis vero *Præfixum*: In fine adjecta, Eſſentialis dicitur *Afformativum*, Extraeſſentialis autem *Suffixum*: quæ vox tamen ſtrictisſime ſumta, ſola denotat Pronomina inſeparabilia.

3. Ratione Uſus, *Serviles* vel *vocis ſignificationem augent*, vel *variant*, vel ejus *euphoniam* tantum *promovent*.

4. Litera Servilis Radicalibus ab initio appoſita, punctum regulare amat (:). Et,

(β) ſi Præformativa fuerit, etiam prima Radicalis accipit (:), niſi hanc Dageſch ſequatur, vel litera actu quieſcens [g].

Ut ſonum perficiant literæ, adjiciuntur illis *Vocales* [h], *quinque breves*, *totidemque longæ*; brevibus ſuo ſono homogeneæ vel analogæ, & in Schemate ſeq. parallelæ [i].

Breves

(g) ut יְהִי, תְּהִי &c. (h) Quarum prærogativæ ſunt, (1) per ſe ſonum, ſeu vocem edere perpetuo. (2) literam mutam animare, ſeu movere. (3) accentum ſuſtinere, tam tonicum, quam ordinativum. (4) cum literis a ſe animatis conſtituere ſyllabam; nunc ſimplicem, modo compoſitam. (i) Quælibet in ſyllaba ſimplici ſonum ſibi competentem pure denotat; In compoſita v. (-) & (.) aliquid impuritatis attrahunt ex E; & (∴) ipſum

Breves		*Longæ.*		
1	·· Patach	·· Kamez		A
2	∴ Sægol	.. tſere		E
3	. chirek parv.	י chirek long.		I
4	·· Kamez chat.	ו cholem		O
5	Kübbuz, ü	ו Schurek		U

Obſ. 1. Quamvis (α) *nec longa vocalis*, ſequentem literam animans, *faſtidioſe* nimis *producenda* ſit; *nec brevis*, ſyllabam terminans, *acceleranda nimium*;

(β) *Autor* tamen *vocalium*, *vocali brevi pronunciandæ* nonniſi *ſimplicem temporis moram impendi voluit*, *longæ vero geminam.*

(γ) Cuilibet etiam *literæ mobili mora temporis ſimplex tribuenda*;

(δ) *Duabus* vero *ante vocalem* ob ſchva mobile, conjunctim *ſonantibus* literis non niſi *unica* temporis *mora competit.*

2. *Vocalis longa eſt in Syllaba ſimplici*, *brevis in Compoſita* [k]; *niſi utrobique adſit tonus*, *vel Metegh.*

3. Puncta Vocalia accommodent ſe literis, maxime ſuis [l], ſæpe & ſequentibus [m]: quarum pronunciationem, quantum in ſe, promoveant ac facilitent.

ac (..) in ſyllaba compoſita immiſcent ſibi aliquid ex A Qui *ſonus A naturalis* eſt; pueris *labia aperiens* omnibus. (k) Vid. §. 15. Obſ. 1. (l) h. e. proxime præcedentibus. (m) deſtitutis nimirum

4. In pronunciatione vocalium, *A* labia aperit omnium maxime: quæ deinceps secundum ordinem reliquarum, in unaquaque magis magisque contrahuntur arctius.

5. Vocales absque literis positæ, literas respiciunt, explicationis ergo in margine locatas: literæ vero absque vocalibus, censentur multis otiosæ.

Mihi vero Salvatoris mei sententiam [n] omnibus Masorethis præferenti, ut Scripturam ab omni corruptione mendaque vindicem,

(β) *Vocales absque literis positæ, sunt otiosæ* [o].

(γ) *Literæ* vero vel *vocalibus destitutæ penitus* [p], *vel punctis adfectæ ineptis* [q], *exornentur sibi competentibus*; adscriptis, si quæ sunt, ad literas marginales rejectis.

§. 7.

Vocalium Tres, *hhirek*, *hholem*, & *Schurek*

I. *Assumserunt* a *Consonis*, adjumentum *aliquod*, usitate *fulcrum* dictum,

1. *Chi-*

---

vocali propria. (n) extantem Matth. 5. 18. (o) Jud. 20. 13. . . : abesse possunt, eodem sensu manente. Cum בִּנְיָמִן per Meton. idem significet ac בְּנֵי בִנְיָמִן *filios Benjamin*, seu *Benjaminitas*. (p) 2. Reg. 22. 5. בבית legendum בְּבֵית, Jer. 51. 3. ידרך punctari debet יִדְרֹךְ &c. (q) V. g. 2. Reg. 18. v. 27. Jes. 36. v. 12. חֹרְאֵיהֶם & שֵׁינֵיהֶם quæ legi debent חֲרָאֵיהֶם *stercora sua*, & שֵׁינֵיהֶם *urinas suas* &c.

1. *Chirek* quidem literam י [r].

2. *Duæ reliquæ* vero literam ו. Quarum tamen

3. *Chirek* fulcrum istud rarius, *hholem* frequenter, *schurek* nunquam amittit. Et

II. Idem *hholem* præterea *cum puncto diacritico literæ* ש in vicinia, quoad formam, *ordinarie coalescit.*

1. Cum dextero quidem, quando præcedens litera mobilis [s] puncto vocali destituitur [t].

2. Cum sinistro vero, quando ipsummet ש vocalem non habet aliam [u]. At

III. *Puncto in utroque cornu* literæ ש *collocato,*

1. Si præcedens litera movenda, puncto vocali alio careat, punctum cornu dexteri hholem indicat, ש lenius pronunciat [x] o.

2. Sin litera ש puncto vocali careat, eam exhibet punctum cornu sinistri, litera crassius pronunciata [y].

§. 8.

Figura (ָ) *valet* o, & *Kametz hhatuph vocatur,*

I. *In syllaba composita,*

(r) Vid. §. 3. II. 3. & 4. β. (s) Secus רֹאשׁ *rosch*, non *roosch*; רִאשׁוֹן *ri-schon*, non *ri-oschon*; וִישַׁלַּח *Vi-schal-lach*, non *Vi-jo-schallach.* &c. (t) חֹשֶׁךְ *cho-schech.* (u) שֹׂנֵא *Sone*, osor. (x) נִשְׂאִים *no-seim*, portantes. (y) שֹׁמֵר *scho-mer.* custos.

1. *Quæ* in Schva subintellectum terminata, *tono & Metegh destituitur* [z].

2. *Quum* ante expressum (:) *simplex posita*, Metegh *non habet* sibi *adjectum*, aut *accentum alium* [a].

Obs. In שָׁמְרֵנִי [b], עֲמָדְךָ [c], מִיָּרְדִי [d], רָדוּפִי [e], & juxta Kimchium לַהֲרָגְךָ [f], multa exemplaria extraordinarie Metegh habent: quod non obstat, quo minus (ָ) pronuncietur ut O.

II. *In syllaba simplici* per Methegh suffulta, *ante* (ְ) [g] *vel* (ָ) *hhatuph* [h] *Gutturalium*, non dagesschandarum.

Obs. 1. Sicut in כְּקָרְבְּכֶם analogia urget, ut O legas ante (ְ) ac (ָ) hhatuph non-Guttura-

(z) Id quod præcipue occurrit *in ultima* vocis, *a qua tonus vel ob makkeph est ablatus*, vel *ob* ו *conversivum Futuri ad penultimam retractus*. v. g. כָּל־ *col*, complexus, Vid. §. 14. it. וַיָּקָם *Vai-ia-kom*, & surrexit Exod. 12. 14. תְּחָגֻהוּ *techog-gühu*, pro festo celebratis eum. (a) חָכְמָה *hhochma*, sapientia; contra חָכְמָה *hha-chema*, sapiens fuit, F. לָיְלָה *lai-la*, nox, הַמָּוְתָה *ham-mav-ta*, mors. (b) *Schom-re-ni*, Ps. 16. 1. (c) *Amodh-cha* Obad. v. 11. (d) *Mi-ior-dhi*, Psalm. 30. 4. (e) *rodh-phi*, Psal. 38. 21. (f) *la-harogh-cha* 1. Sam. 24. 11. (g) פָּעָלוֹ *Po-olo*, opus ejus, Deut. 32. 4. (h) פָּעָלְךָ *Po-ol-cha*, opus tuum.

Kametz positum inter duo Schva, legitur vt O. Gen. 24, 30. וּבְשָׁמְעוֹ.

turalium; nec non in קְדֹשִׁים, atque שְׂרֹשִׁים, sub prima, ante (ֹ) longum:

2. Ita eadem analogia vicissim vix admittit euphoniam illam, qua (ֹ) literæ ו, aliorumque Præfixorum, prius cum (:) notatorum, quidam efferunt per A.

§. 9.

Diphthongos proprie dictas *non habent*. *Habent* vero *notam, vocalis absentis* sub litera mobili indicem, *chateph* dictam seu *schva*. Quod *vel simplex* est, *vel Compositum*. Compositum semper movetur. *Simplex* autem (:) vel *Mobile* est, vel *Quiescens*: [de utroque notentur versus mnemonici:

Post longam, socium, sub dagesch, fronte, movetur:

Post parvam, ante aliud, nec non in fine, quiescit.]

I. (:) *Mobile*, ante vocalem, *occurrit*
1. Ab initio [i];
2. Post vocalem longam, tono destitutam [k];
3. Post aliud (:) [l]; Et sic quoque
4. Sub litera fortiter dagessch[anda] [m].

(i) בְּרֵאשִׁית *bere-gscith*, in principio. (k) præsente tono quiescit, e. g. תְּדַבְּרֶנָּה *tedha-ber-na*, loquentur. (l) Gen. 3. 5. וְנִפְקְחוּ *Ve-niph-kechu*, & aperientur. (m) V. g. Gen. 1. 3. תִּגַּע *tig-ge*, tangetis: Gen. 1. 3. וַיְהִי *Va-jehi*, & fuit.

II. *Schva quiescit*, post vocalem,

1. In fine vocis [n];

2. Post vocalem brevem, non notandam cum Metegh; aut post longam tono affectam [o]: atque

3. Ante aliud (:) [p].

Obs. (-) *Patahh* aliquod *furtivum alternat pro schva* quiescenti,

1. *Subintellecto* sub tribus ultimis vocum literis radicalibus ה [q], ח [r], & ע [s], quoties præcedit aliquam istarum vocalis longa ab *A* diversa, vel (ֵ) [t];

2. *Pro schva exprimendo* sub Penultimis ח [u], & ע [x], quoties sequitur eas litera schvata.

III. *Schva Compositum adjicit figuræ simplicis unam ex tribus brevibus vocalibus* (-), (ֲ), vel (ֳ) *hhatuph*; quarum

1. Quæ-

(n) בְּתוֹךְ *bethoch*, in medio. (o) מַבְדִּיל *mabh-dil*, dividens. Contra Gen. 1. 24. וְחַיְתוֹ *Vehha-jetho*, & vivens, Vid. supr. I. 1. (p) Gen. 27. 38. וַיִּבְךְּ *Vai-jebhc*, & flevit. (q) הַגְבֵּהַּ *hagh-beah*, exalta. * Sed si ה servile sit, (-) furtivum non adhibetur: v. g. פִּשְׁרֵהּ *pisch-reh*, interpretatio ejus. (r) חִשְׁגִּיחַ *hisch-giahh*, prospexit. (s) שִׁמְעָ *scha-moa*, audire: שְׁוַע *schua*, vociferatio. (t) יְהוֹשֻׁעַ *jehoschüa*. (u) לָקַחְתְּ *la kaahht*, sumsisti F. (x) שָׁמַעְתְּ *Scha-maat*, audivisti F.

1. Quælibet ſonum ſuum retinet, (:) in pronunciatione neglecto [y]. ac

2. *Proprie* competit Gutturalibus: *improprie*, & ob ſolam Euphoniam, extat nonnunquam ſub aliis [z].

Obſ. Vicarium alternans ſequitur fere naturam ejus, pro quo alternat. רוּחַ

§. 10.

Præter literas, & puncta vocalia, hic etiam obſervanda veniunt Dageſch, Mappik, Metegh, & Makkeph.

§. 11.

Dageſch eſt punctum ventri literæ impreſſum, ſpecialem ejus indicans pronunciationem. Diſtribuitur in *Forte* ac *Lene* [a].

1. *Dageſch lene*, quod *e ſex literis* בְּגַדְכְּפַרְתּ *aſpirationem tollit*, imprimitur illis,

1. *Ab initio* totius periodi [b].

2. *Poſt quieſcens ſchva*, aut ejus vicarium [c], vel *vocis ejusdem* [d], vel *præcedentis* [e]: nec non

(y) נַעֲשֶׂה *na-aſe*, faciemus. הֱיוֹת *He-joth*, eſſe. חֳלִי *hholi*, morbus. (z) v. g. וְזָהָב *& aurum.* Gen. 2. 12. (a) Differunt inter ſe, quod *forte* ſemper vocalem [veram immediate] præmiſſam habeat, *lene* nunquam. (b) Gen. 1. 1. בְּרֵאשִׁית *bere-ſchith*, in principio. (c) Scil. (-) furtivum. (d) וַיַּבְדֵּל *& diviſit*: יָדַעְתְּ pro יָדַעַתְּ coll. §. 9. II. Obſ. 2. *cognoviſti* F. (e) דֶּרֶךְ כּוֹכָב *da-raeh co-chabh*, procedit ſtella. [Sic Gen. 1. 1.

(β) post (:) mobile vocis שְׁתַּיִם [f].

Obs. *Dagesch L. non imprimitur post* (:) *quiescens*

1. Imperativi ac Infinitivi Kal, sub secunda radicali [g].

2. Ex vocali longa ortum [h]:

3. Ob præfixum, in nominibus [i];

4. Postpositum vocali, ex schva composito factæ [k];

5. Ex (.) correptum, ob ה Paragogicum, vel Locale [l];

6. Ante כ Suffixum [m], vel tertiam radicalem vocis בֶּגֶד [n]. Neque

7. Si litera aspirata fuerit ante וּת ejusque pluralem [o].

3. *Post*

בְּרֵאשִׁית בָּרָא *bere-schith ba-ra*: literæ ב in בָּרָא dagesch lene impressum est, propter schva subintellectum præcedentis ת, vi §. 3. obs. 1.] (f) v. g. Gen. 5. 18. Ita c. 4. 19. שְׁתֵּי c. 14. 4. שְׁתֵּים (g) Jos. 2. 5. רִדְפוּ *persequimini*, Num. 35. 12. עָמְדוֹ *stare eum* &c. (h) מַלְכֵי *Reges*, ex מְלָכִים. (i) בִּכְתָב *in scripto*, לִדְבִיר *ad adytum*, בִּגְדוֹל *ad magnitudinem*. (k) נֶהֶפְכוּ it. תָּעֳבְדֵם *to-obh-dhem*, cogeris servire illis. (l) בַּיְתָה *in domo*: contra נֶגְבָּה *ad meridiem*, ex נֶגֶב. (m) אֲכָלֵךְ *comedere te*. בִּגְדִי *vestis mea*. (o) מַלְכוּת *imperium*, מַלְכִיּוֹת.

3. *Post* syllabam *simplicem præcedentis vocis*, vel
(α) *penacutæ* in (ָ) exeuntis [p]; vel
(β) *cum accentu Domino* [q], aut Psik [r] *notatæ.*

Obs. Si syllaba dagesschanda tono destituitur, aspirata manet initialis, post simplicem, etiam penacutam [s]. סובלים

4. Si *aspirata schvata* [t], fuerit *ante* aspiratam *eandem* [u], *vel ejusdem organi* [x].

II. *Dagesch forte literas* (quibus omnibus, præter Gutturales & ר, inscribi potest) aspiratione, sicubi sit, ablata, *duplicat.*

Estque *triplex: Characteristicum* [y], *Compensativum* [z], atque *Euphonicum* [a].

(p) זָבַחְתָּ פֶּסַח *mactabis Pascha*, עָלֶיךָ פֶּרֶץ *super te ruptura.* (q) בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם *ad imaginem suam: ad imaginem* &c. (r) Gen. 18. 21. כָּלָה 1 עָשׂוּ *fecerint consummationem.* (s) V. gr. Gen. 42. 14. בַּיְתָה פַרְעֹה *in domum Pharaonis.* (t) Secus vocalizata, ut אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ *mulierem in virginitate sua.* וְהָיְתָה בָבֶל *& erit Babylonia.* (u) נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ *dormiemus in opprobrio nostro.* (x) יִרְדֶּנּוּ בְּפֶרֶךְ *dominetur ei per odium.* (y) לִמֵּד *discere fecit*, vel *docuit*; גֻּנּוֹב גֻּנַּבְתִּי *mero furto ablatus sum.* (z) אֶגּוֹף *percutiam*, ex נָגַף; מַבּוּל *diluvium*, ex נָבַל; אֶקַּח *sumam*, ex לָקַח. (a) מִקְדָּשׁ *sanctuarium*, pro מִקְדָּשׁ, יִקְּחַת *obedientia.* [De *Euphonico* vid. §. 20. obs. 3.]

Obſ. 1. Horum *quodlibet ex literis ſchvatis* [vel ſchvandis] *ſæpe excidit*: defectu Characteriſtici & Compenſativi per Metegh notando, præcedenti vocali brevi tono deſtitutæ adjectum [b].

2. Contra quodlibet horum, ad analogiam communem, deprehenditur quandoque literæ ר inditum. Et quatuor in locis, contra omnem analogiam, literam א onerat.

§. 12.

Mappik eſt punctum, quod *literæ* ה *finali*, vocali deſtitutæ, *impreſſum, indicat eam moveri* [c]; ac proinde etiam,

2. *Secundæ radicali* natura mobili *quieſcentium tertia*, illico *imprimendum eſt*, quoties ultima per Apocopen abjicitur [d].

Obſ. 1. *Raphe*, lineola transverſa ſuperne collocata, *indicat, literam* ea *affectam, absque Dageſch* [e], *vel Mappik* [f] *eſſe efferendam*; quoties ſc. hæc videbantur imprimenda.

2. Circellus, vel aſteriſcus, aut punctorum ſupra

(b) מְבַקְּשִׁים pro מְבַקְּשִׁים *quærentes* יְקַחוּ. pro יְקַחוּ *accipient*, ex לָקַח coll. §. 44. Obſ. 3. (α) (c) גָּבַהּ *turgidus fuit*, כָּמַהּ *deſiderat*, נָגַהּ *fulſit*, תִּתְמַהּ *miraberis*, אֱלֹהַּ *Deus*. (d) 2. Sam. 15. 28. מִתְמַהְמֵהַּ *cunctans ſum*, ex מהה, coll. §. 41. III. 5. (β) (e) Exod. 20. 13. לֹא תִּגְנֹב׃ לֹא תִנְאָף׃ לֹא תִרְצָחַ. *Non occides: non mœchaberis: non furaberis*. (f) Num. 32. v. 42. לָהֵּ pro לָהּ *ei*.

supra literas congeries, notam indicant Masorethicam, in margine, vel sub calcem, collocatam.

§. 13.

Metegh est lineola perpendicularis, *vocalis affectæ sonum decore & cum Euphonia, sed absque tono; sufflaminans.*

Estque duplex, *adstrictum* aliud, seu *pressum*; aliud *Laxum*.

1. *Metegh adstrictum*, in syllaba simplici, sæpius *adjicitur vocali* tertiæ [g], vel quartæ [h] ante tonum: 1. *Longæ* ante longam aliam.

2. *Cuivis ante Schva compositum* vocali: *Longæ* quidem, ne qua sui parte truncetur [i]; *brevi* vero, ad tertiam moram supplendam [k].

3. *Brevi*

(α) *ante eandem* brevem *ex Schva composito factam* [l]: aut

(β) postquam, Dagesch characteristicum [m] aut compensativum [n] excidit.

4. *An-*

(g) הָרֹמֶשֶׂת *reptans*, וְתֵרָאֶה & *videbitur* לְמִינֵיהֶם *juxta species suas*, תְּשׁוּקָתוֹ *occursus ejus*. (h) מֵחֶלְבֵיהֶן *de pinguedinibus* earum. (i) הָאֲדָמָה *hæc humus*. (k) אֶעֱשֶׂה *faciam*, אָהֳלוֹ *O-holo, tentorium ejus*. (l) נַעַבְדֶנּוּ *serviemus ipsi*. ex נַעֲבֹד. Sic ex modo citato אֶעֱשֶׂה fit אֶעֱשְׂךָ *comparabo te*; ex altero בְּאָהָלְךָ *in tentorio tuo*. (m) הַלְלוּ־יָה. (n) Gen. 1. 24. וְחַיְתוֹ & *vivens*, ex חַיָּה rad. חיי.

4. *Ante* (:) *simplex* longæ [o], vel brevi pro longa alternanti [p].

Obſ. 1. Metegh hoc neceſſarium ſæpe abeſt [q], ex ſola analogia ſupplendum.

2. Ob duplicem cauſam, duplex ſubinde Metegh accumulatur in voce eadem [r].

3. Pro Metegh alternat nonnunquam accentus ordinativus [s].

II. *Metegh laxum* datur,

1. Ad vocalem brevem, in ſyllaba compoſita,

(α) Primæ radicali verborum הָיָה [t] & חָיָה [u] præmiſſam, perpetuo.

(β) Polyſyllaborum, in tertia vel quarta ante tonum; ſive natura talium [x], ſive propter Makkeph [y];

2. Ad (:) initiale literæ, vel

(α) Difficulter cum ſequenti in unam ſyllabam

(o) הָיְתָה *fuit*, תֵּלְדִי *paries*, תִּירְאִי *timebis*, תּוֹלְדוֹת *generationes*, וְלַחֲבְרִיל *& ad dividendum*. (p) וַיִּרְאוּ *& timuerunt*, גְּבֻלְךָ *terminus tuus*. (q) Nominetenus proxime ante tonum, ubi ſchva non interceſſerit. (r) וַאֲבָרְכָה *& benedicam*. (s) Gen. 12. 2. וְאֲבָרֶכְךָ *& benedicam tibi*. (t) יִחְיֶה *exit*, בִּהְיוֹתָם *in eſſe eos*. אֶהְיֶה *ero*, וֶהְיֵה *& eſto*. (u) תִּחְיֶה *vives*, לְחָיוֹת *vivere*: וְחֵיֵה *& vive*. (x) הִשְׁתַּחֲווּ *incurvarunt ſeſe*, הַמַּאֲכֶלֶת *cultor*. (y) Ex. 32. 8. וַיִּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ *& incurvarunt ſe illi, & ſacrificarunt eidem*.

bam coalescentis [z], vel

(β) Pronunciatu difficilem attingentis [a].

§. 14.

Makkeph est lineola transversim communi literarum vertici in fine addita; quæ *vocem affectam, ablato tono, ad continuam cum sequente pronunciationem copulat* [b].

§. 15.

Ex litera atque vocali, uno halitu comprehensis, oritur Syllaba: quæ vel *Simplex* est, vel *Composita*.

1. Syllaba *simplex*, in qua *unica* est vel simplex *Consonantium mora*; atque adeo (quoad sonum) *desinit in vocalem* [c].

2. *Composita* vero *ex pluribus Consonantium moris constat*; atque adeo *desinit in* sonum *Consonantis* [d].

Obs. 1. Quælibet *syllaba triplicem temporis moram requirit*: non plures integras, nec pauciores; nisi tonus adfuerit, vel metegh.

2. Nulla syllaba incipit a vocali, a consonante omnes.

§. 16.

(z) וְנָשׁוּבָה *& revertemur.* (a) שְׂאוּ *proferte*, לְחֶלְכָה *in pauperem.* (b) אֶל־מָקוֹם *el-ma-kom*, ad locum, אֶת־כָּל־עֵשֶׂב *eth-col-e-sebh*, omnem herbam, אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ *eth-col-ascher-lo.* i. e. omne quod ipsi. (c) תֹּהוּ it. תֹּאבֶה utraque utrinque simplex est. (d) וַיִּבְדֹּל it. הַמַּבּוּל omnes sunt compositæ.

3. In quacunque voce tot sunt syllabæ, quot veræ vocales.

Tonum vox vel in Ultima habet, ac dicitur Millera; *vel in Penultima*, quæ vocatur Millel: in Antepenultima nunquam.

2. *Sedes toni dignoscitur ex* syllaba *ultima*: cui vocalis brevis vel longa, prouti est in syllaba simplici vel composita, nunc penultimam *acuit*, nunc ultimam; *habita ubivis*, tam in syllabis, quam vocalibus, *oppositorum ratione opposita*. Scil.

Ultimæ syllabæ *simplicis*.

vocalis *longa*, *acuit penultimam* [e], *brevis ultimam* [f], non paragogicam [g]. Sed

Obs. 1. *Ultimam acuunt*

(α) vocales per se *longæ ante* א [h] & ה [i] tam radicale, quam servile: it.

(β) *Servilia asyllabica* ◌ְ [k] ◌ִ [l] (atque Ebræorum) ◌ֹ [m], ◌ֻ [n], ac *Syllabicum* ◌ְ: [o]: præter *Afforma-*

(e) גָּמָא *gó-me*, §. 3. II. 1. (β). בָּנֶיךָ *ba-né-tha*, קָנִיתִי *ka-ní-thi*, כִּסַּמּוּ *cis-sá-mo*, בֹּהוּ *bó-hu*, חָמָאנוּ *cha-tá-nu*. (f) מִקְנֶה *mik-né*. (g) אֱלֹהֵ *él-te*. (h) מָצָא *ma-tsâ*, רָאָה *ia-ré*, &c. contra דֶּשֶׁא *dé-sche*. (i) הָיָה *ha-já*, הִנֵּה *hin-né*, רָאֹה *ra-ó*, מַלְכָּה *mal-kâ*. (k) אַפֵּי *ap-pé*. (l) נַפְשִׁי *naph-schi*. (m) מִינוֹ *mi-nó*. (n) כִּלּוּ *kil-lû*. (o) בִּנְךָ *bin-châ*.

formativa, *in Hiphil* [p] ac in omnibus *levibus* Conjugationibus *Imperfectorum media* [q]: ubi *penacuta manent*. Atque ita, more superiorum

2. *Penultimam acuit*

(α) ָה *Paragogicum* [r], aut *Locale* [s]: nisi litera in verbis ultimam radicalem præcedens schvata [t], aut in nominibus (:) præcedat geminum [u].

(β). ָה *Intendendi* [x].

(γ) ָה *Afformativum Hiphil*, extra verba ultimi ה quiescentis [y].

(δ) ָה *Afformativum Levium in Geminantibus* [z], *aut quiescentibus* [a] *Ajin*; extra Participia.

(ε) ָה Suffixum, vel tertiæ sing. fœm. Præteritorum additum [b], vel compositum cum נ Epenthetico [c]. II.

(p) הַגִּידִי *hag-gi-dhi*, תַּגִּידוּ *tag gi-dhu*. (q) רֹנִּי *rón-ni*, רֹנּוּ *rón-nu*, קוּמִי *kú-mi*, קָמוּ *ká-mu*. (r) הָבָה *há-bha*, da, מִלְמַעְלָה *mi-cemá-la*, inde ad superius. (s) צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה *za-phó-na*, *va-négh-ba*, *va-kédh-ma*, *va-jám-ma*. (t) נֵרְדָה *ne-redhâ*, descendemus. (u) מִזְרְחָה *mis-rehhâ*, ad ortum. (x) אֵימָתָה *E-mâ-tha*, terror maximus. (y) הוֹשִׁיעָה *ho-schi-a*, servavit F. (z) סַבָּה *sáb-ba*, circuivit F. (a) קָמָה *ká-ma*, surrexit F. רָמָה *râ-ma*, extulit sese F.; Sed רָמָה *ra-mâ*, excelsa. (b) חִלְקַתָּה *chil-lekát-ta*, *divisit eam* (c) תֹּאכְלֶנָּה *to-chalén-na*.

II. *Ultimæ* syllabæ *compositæ* vocalis *longa* a-cuit *ultimam* [d], *brevis penultimam* [e]. Sed tamen

Obs. *Ultimam* compositam *acuit* vocalis *brevis*,

1. Alternans pro longa [f],
2. Ob statum constructum talis [g],
3. Trium Consonantium [h].
4. (ּ) ante ם [i] & ן [k] servilia.
5. (־) ante tertiam radicalem Verborum [l].
6. Terminationis ־ָ [m].
7. Vocis, quæ, extra præfixum, foret monosyllabica [n].
8. Quatuor (pluriumque) radicalium [o].

III. *De sede* jam *constituta*, ob novum emergens, *tonus translocatur* varie. Sæpe enim

(α) *Ex ultima* tonus *retrahitur ad penultimam*, scil.

1. Ob ו Conversivum Futurorum.
2. Ob accentum Dominum.

3. Ob

(d) מָקוֹם אָחֹר *ma-kóm-e-chádh.* (e) הָאָרֶץ *ha-á-rets*, terra hæc. (f) דְּבִר *dib-bér*, Vid. §. 26. v. 2. (g) מִשְׁכַּן *misch-cán*, ex מִשְׁכָּן, it. מִזְבַּח *miz-bábh*, ex מִזְבֵּחַ. (h) אָמַרְתְּ *a-márth.* (i) אֲמַרְתֶּם *amar-tém*, אֶתְכֶם *eth-chem.* (k) רְאִיתֶן *rei-thén*, אֲבִיכֶן *abhi-chén.* (l) קַטָּל *ka-tál*, &c. (m) פָּנַי *pa-náj.* (n) מֵעַל *me-al.* Quod & contingit ultimæ simplici cum vocali longa, v. g. יַהֲוִי *ja-jehi* &c. (o) בַּרְזֶל *bar-sél.*

3. Ob particulam אַל præcedentem.

4. Ob tonum immediate sequentem.

5. Ob Dagesch euphonicum, literæ מ vocis לָמָּה inditum. Et vice versa

(β) *Ex penultima tonus dimittitur ad ultimam,*

1. Ob ו conversivum Præteritorum.

2. Ob accentum ministrum, vel distinctionis minoris, in אַתָּה *tu*, אָנֹכִי *ego*, ac עַתָּה *nunc*.

3. Extra hujusmodi casus, in afformativis יִ, & ה—— Quiescentium ac Geminantium Ain; potissimum tono immediate præcedente, ab initio versuum.

CAP. II. DE PERMVTATIONE PVNCTORVM.

Permutae puncta dicitur, si vox e statu suo naturali, quem vi formae et originis habet, in novum statum translocatur, quo fit, ut mutentur quaedam puncta.

§. 17.

Hypothes. I. *Quoties*, sine tono aut metegh, *vocalis longa foret in syllaba composita, aut brevis in simplici, toties mutantur.*

II. *Tono*, per incrementum finale *e sede pristina moto, danda est opera, ut pauciores fiant syllabæ.*

III. Indicium primæ Originis, in sono, quantum fieri potest, indicetur.

Cautela I.

Quando in voce non solæ vocales mutan-

dæ ſunt, ſed & literæ; *a literis ſit initium.*

2. Quando litera traditur abjicienda, *cum ea ſimul perit punctum*, (ſi adfuerit) *præcedens*: in cujus locum retrogreditur, quod literæ ablatæ ſubſcriptum erat.

Obſ. *Cum non-geminato* ב (& litera, quæ ad formationem ejus inflectitur,) *pereunte, ſimul tolli poterit ſubſcriptum* (:) *quieſcens.*

Caut. 2.

Ebræi non facile aliquid, ſine facta *compenſatione*, tollunt. Quæ *in univerſum triplex* eſt:

(α) Literam *mobilem compenſat Dageſch* forte, literæ abjectam ſequenti imprimendum.

(β) *Quieſcentem vocalis longa compenſat*, adſcribenda literæ quieſcentem præcedenti.

(γ) *Excluſum Dageſch*, præter vocalem longam, *compenſat Metegh*, adjiciendum vocali præcedenti.

Caut. 3.

Suffixo in voce requiſito, *Præfixum non apponitur, niſi antea vocalibus cum Suffixo legitime ordinatis.*

(β) Ex pluribus vero Præfixis id prius apponatur, quod voci, cui additur, eſt propius; utut pronunciatione deinceps fiat poſterius.

Caut. 4.

Voce a fine creſcente, prima ſemper *cura* ſit *de ſede* moti *toni*, qua cognita,

Mutationis *ſit initium ab ea vocali, quæ a tono diſtat longiſſime*; ordine progrediendo deinceps ad

ad reliquas: donec, pluribus in (:) correptis, denuo nova Schevaim est habenda ratio.

Caut. 5.

Quæcunque regula vocalem tradit in (:) corripiendam; intelligenda est unice de Vocalibus puris, ac in syllaba simplici.

2. *Impuræ* enim, quæ scil. *literam quiescentem, aut Dagesch forte exclusum includunt*, vel sunt in Syllaba composita, non corripiuntur in (:).

Caut. 6.

Cessante causa, plerumque *cessat effectus*, etiam in esse suo constitutus.

§. 18.

I. *Vocalis longa Syllabæ Compositæ, tono destitutæ, permutatur in brevem*

1. *Sibi cognatam* [a]. Sed

2. *Ante Dagesch forte* (..) in (.) [b], & frequentius quoque (ו) in (ֽ) [c] transit.

3. *Ob tonum retractum*, ו mutatur in (ָ) hhatuph [d].

Obs. Si *tono ob Makkeph ablato, vocalis longa* maneat, *sustentetur per Metegh.*

II. *Vocalis brevis* syllabæ compositæ *in simplicem reductæ, elevatur in* cognatam *longam*, vel Dagesch assumit, aut Metegh; vel in (:) corripitur.

§. 19.

(a) ex תָּם radicis תָּמַם, fit coll. §. 19. תַּמִּים *integri.* וַיְשִׁמֵּם ex יָשִׁים, כָּל־ ex כֹּל (b) ex שֵׁן fit שִׁנַּיִם *dentes.* (c) עִירְמִים ex עֵירוֹם. (d) וַיָּקָם ex יָקוּם coll. §. 50. III. Obs. 3.

§. 19.

Defectiva ex Geminantibus Ajin, voce in fine crescente, ultimæ radicali imprimunt Dagesch forte [e].

§. 20.

Dagesch forte ex analogia *in literis Gutturalibus & ר requisitum, extruditur: & compensatur, mutando* plerumque *antecedentis literæ vocalem brevem, in cognatam longam;*

1. (-) nimirum in (ָ) [f],
2. (.) vero & (∵) in (..) [g], ac
3. (ֻ) in וֹ [h].

Obs. 1. *Dagesch forte* nonnunquam *excidit*, potissimum ex ה & ח, nude *compensandum per Metegh* [i], adjiciendum vocali præcedenti.

2. Dagesch forte interdum sine necessitate excidit, vocali præcedente brevi

(α) Communius in longam elevata [k];

(β) Rarissime immutata, vel

(γ) In (:) correpta [l]. E contrario

3. *Haud raro Dagesch forte assumitur,*

(α) *Ob vocalem brevem Syllabæ simplicis* non mutabilem in (:) [m]; (β) Vel

---

(e) Ex סֹב fit סֹבּוֹ, ex קֵן *nidus*, קִנִּים (f) הָאֶבֶן ad formam הַמֶּלֶךְ coll. §. 38. 1. יְבָרֵךְ formæ יְבַקֵּשׁ. (g) מֵחֹרֶב formæ מִקֹּדֶשׁ coll. §. 50. l. תֵּדָאֶה formæ תִּגָּלֶה, אֵחָבֵא formæ אֶקָּטֵל. (h) מְגֹאָל formæ מְנֻדָּח &c. (i) הַהֹלֵךְ it. הַחֹשֶׁךְ &c. (k) יְהָתֵלוּ *illudent* הוּתַל *illusus fuit.* (l) וְנָבְלָה & *confundemus*, pro וְנָבֹלָה. (m) מִנִּי *a me*, ex מִן.

(β) Vel nulla urgente causa, vel exigua secernendæ significationis [n].

(γ) In literis initialibus, inprimis post (ָ) (-) aut (∴), vocum vel per Makkeph copulatarum, vel affectum exprimentium vehementiorem.

§. 21.

Vocales (ָ) [o] (..) [p] (∴) [q] (-) [r], *item* ָ *penacutum* antea [s], ob incrementum finale, *in tertiam vel quartam ante tonum rejectæ, in* (:) *corripiuntur.*

Obs. I. (ָ) *quandoque manet*, præsertim

1. Sub מ Heëmantico nominum ortorum e Verbis geminantibus secundam [t].

2. In nominibus hominum propriis acutis [u].

3. Immediate ante terminationes וּת & ִית [x], earumque pluralem.

4. Sub prima Niphal [y], & plerumque sub secunda Nominum dageschanda [z]; nisi nomen in וֹן exeat [a], aut Dagesch illud sit compensativum [b].

(n) עֲרֻמִּים *nudi*, ex עָרוֹם *nudus*, ac *callidus*, עֲרוּמִּים *callidi*. (o) Ex דָּבָר fit דְּבָרִים. (p) ex תּוֹעֵבוֹת fit תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם *abominationes ipsorum*. (q) Ex מֶלֶךְ fit מְלָכִים. (r) Ex בַּעַל fit בְּעָלִים. (s) Ex קֹדֶשׁ fit קָדְשׁוֹ. (t) מָגִנִּים ex מָגֵן rad. גָּנַן. (u) אָשֵׁרִי ex אָשֵׁר &c. (x) גָּלוּתִי *exilium meum*. (y) הִזָּכְרְכֶם *commemorari vos*. (z) בַּקָּשָׁתוֹ *petitio ejus*. (a) ex עִצָּבוֹן fit עִצְּבוֹנֵךְ. (b) מַשְׂאוֹתֵיכֶם *moneta vestra*, ex

5. *Sub prima Kal, accedentibus*

(α) *In Præterito*, nudis tertiæ personæ *afformativis* [c], &

(β) In Infinitivo, *Suffixis* [d]. §20. n. 7. Obs. 2. α. §17. n. 17.

6. In paucis aliis, v. g. אַזְכָּרָה בָּגוֹד הָרָה הִשְׁתַּחֲוָיָה חֲטָאִים חָמוֹת כְּנָוָה מוֹצָא מָנָה מַעְבָּד עָד קָבֹל קָטֹב קָטֹן קְעָרָה קָרְבָּן קְשָׁוֹת, & שָׁבוּעַ extra Dualem, ac שָׁלִישׁ quod non est *tertius*; item אָלָה, מוֹרָשׁ ac תּוֹשָׁב.

Not. quoad num. 1. 3. & 4. item tres voces ultimas num. 6. recensitas, id etiam procedit de (ָ) Penultimæ syllabæ in Statu Constructo.

Obs. II. Et *sic quoque* (..) *manet.*

1. In nominibus propriis acutis antea Obs. 1. n. 2.

2. In sequentibus: אֲמֵלָה, אֲפֵלָה אֲשֵׁרָה, גְּדֵרָה, גְּנֵבָה, זֵרוֹעַ, זֵרוּעַ, חֲצֵרָה יָתֵר מַגֵּפָה מְלֵאָה מַסֵּכָה מַעַיִם מְרֵרָה מַצֵּבָה פְּאֵר שְׁאֵרִית תְּאֵנָה: item רֵעַ & מֵרֵעַ *amicus*, ac שְׁאֵלָה, quod tamen bis mutat: נְבֵלָה vero, excepto Jes. 26. 29. alias semper (..) corripit.

Obs. III. 1. וֹ pro Dagesch Characteristico adhibitum, in paucissimis irregulariter in (:), & ob aliud (:) sequens in (ָ) hhatuph mutatur. §20. n. 5.

2.

מַשֵּׂא rad. נָשָׂא. (c) פָּקְרוּ ex פָּקַר. (d) כְּקָרְבְּכֶם *secundum procedere vos*, ex קָרוֹב. Vid. tamen §. 8. II. Obs. 1.

2, בֶּהֶן [c] vero & נֹגַהּ [f] *puncta*, antequam horum *in plurali* fiat mutatio, *transponunt.*

§. 22.

Vocales ob accedens incrementum *rejectæ ad syllabam, quæ tonum* immediate *præcedit,*

I. (ָ) & (ִ) [d] alioquin manent. [n. 1.] At

Obſ. Vtrumque nonnunquam in (ְ) corripitur;

1. (ָ) quidem in נֶחְבָּא, נִטְמָא, נִמְצָא, atque נִבָּא, accedente terminatione Participii plurali maſculina; & ſemel in יִקְרָא cum ſuffixo i.

2. (ִ) autem in Hiphil, Verborum לֹא (ſalvo tamen §. 48.) ordinarie corripitur [g]; & in paucis aliis extraordinarie [h], ad formam Chaldaicam.

II. (ֵ.) *penultimum*

1. *In* (ְ) *corripitur* [i]. [n. 2.] Sed

2. *Si Schva mobile* id *præceſſerit* [k], aut *in* [*Particula*, vel] *Nomine* (extra incrementum finale). *monoſyllabico* fuerit [l], *manet* n. 2. 3.

Obſ. 1. (ֵ.) *Penultimum retinent*

(e) Unde בֹּהֶנֹת *pollices.* (f) נֹגַהּ *ſplendores*, Niſi formam in ſingulari diverſam ſtatuas. (g) הַפְנֹתָה *vertit ſe* F. rad. פנה. (h) מַחְלְמִים *ſomniari curantes*: מַהֲלִכִים *diducentes.* (i) ex חֹשֵׁב fit חֹשְׁבִים *cogitantes.* (k) זְקֵנִים *ſenes*, ex זָקֵן. (l) Ex עֵץ, fit עֲצִים *ligna.*

(α) עֲטַלֵּף אַבְנֵט & שׁוֹמֵם, itemque pluralia מַקְהֵלִים aut מַקְהֵלוֹת סַנְוֵרִים, פַּרְדֵּסִים, רִבֵּעִים, שִׁלֵּשִׁים, & תַּפְטוֹת. עוֹלֵלֹת

(β) בּוֹגֵד, זוֹלֵל, יוֹלֵד, נוֹטֵר מְשַׁבֵּל, סוֹרֵר, רוֹמֵם, & semel quoque אוֹכֵל, ac בּוֹעֵר &c. *in fœminino singulari.*

(γ) sub ל verbi שׁלח toties, quoties cum Suffixo ךָ ((ָ) aliunde non producto,) conjungitur.

(δ) Id quod imitatur תְּבַבֵּדְךָ [m].

2. Etiam monosyllabica בֵּן, יֵשׁ atque שֵׁם (..) *corripiunt in* (:), extra pluralem absolutum: in quo שֵׁם (..) retinet, בֵּן autem mutat illud in (ָ). Ita

3. (..) *in* (ָ) *mutant* in plurali absoluto מַזְלֵג, מַשְׁבֵּר, atque שֵׁת

III. וֹ 1. *In Nominibus manet* [n].

2. *In Verbis corripitur in* (:) [o]: [exceptis Verborum ל״ה Infinitivis, & Verborum Quiescentium & Geminantium *Ajin* Præteritis, ubi וֹ manet.]

Obs. 1. Cum Verbis mutant וֹ in (:) Nomina sequentia: אַרְמוֹן, אֶשְׁכּוֹל, גֻּלְגֹּלֶת, כְּתֹנֶת,

(m) *honorabit te*, Prov. 4. 8. (n) Ex גָּדוֹל est גְּדוֹלָם *magnus ipsorum.* (o) Ex יִפְקֹד fit יִפְקְדוּ *visitabunt.*

כְּתֹנֶת, מַחֲלֹקֶת, סְבוֹךְ, קָטוֹב, item כֻּתֹּנֶת, סֻבֹּל, צִפֹּר, קָדְקֹד, & שִׁבֹּלֶת; in quibus tamen posterioribus pro (:) simplici, adhibetur (ֶ).

(β) *Ita etiam* שׁוֹר, מָדוֹן, & semel quoque חוֹחַ *in plurali*, litera ו per (ָ) *mota*, *hholem in* (:) *corripiunt*.

3. רֹאשׁ [p] (extra Jes. 15. v. 2.), *item* יוֹם [q], אֱנוֹשׁ [r], *atque* אַשְׁפּוֹת [s], ו *mutant in plurali in* (ָ).

IV. (-) [t] & (∵) [u], *nec non* (.) substantivorum formæ פְּרִי [x], & בַּיִת [y],

1. *Corripiuntur in* (:). Sed

2. *Terminatione* Nominum *plurali accedente*, quælibet istarum *producitur in* (ָ) [z].

Obs. 1. Cum *plurali Nominum*, (∵) (·) *vel* (.) *in* (ָ) *producunt*

(α) שַׁד, דֶּלֶת, [quasi ex דָּלָת] לְחִי, & plerumque קֶרֶן, *in Duali*.

(β) Particulæ עַל & עַד. Atque

(p) Unde רָאשִׁים *capita*. (q) יָמִים *dies*. (r) אֲנָשִׁים *viri*. (s) Thr. 4. 5. אַשְׁפַּתּוֹת coll. §. 20. Obs. 3. β. *fimeta*. (t) פִּתְחוֹ ex פֶּתַח. (u) מַלְכִּי ex מֶלֶךְ. (x) פִּרְיוֹ *fructus ejus*. (y) Ex חַיִל fit חֵילוֹ *exercitus ejus*. (z) Ex מֶלֶךְ est מְלָכִים *Reges*; ex פֶּתַח, פְּתָחִים *ostia*; ex שְׁפִי שְׁפָיִים *clivi*.

(γ) (-) in Kal (extra Infinitivum), levi accedente Suffixo. Et

(δ) הַב (ex יָהַב), quocunque finali incremento accedente.

2.) Sed (∵) (-) vel (.), etiam terminatione Nominum plurali accedente, in (:) corripiunt אִגֶּרֶת, אַיִל, אֹמֶן, זַיִת, לַיִל, ac פִּילֶגֶשׁ.

(β) Quo & שֶׁבַע, תֵּשַׁע ac עֶשֶׂר referas.

3. כְּלִי (*vas, instrumentum*) & בַּיִת eliso per Syncopen י, pluralem formant כֵּלִים & בָּתִּים.

(β) אֳנִי *navis* (.) retinet, י dagesschato.

(γ) גְּדִי in plurali (.) modo retinet, modo in (ֶ) producit. Sed

(δ) בַּרְמֶל voce crescente, (∵) mutat in (.), sequente Dagesch.

§. 23.

Vox Penacuta, assumto ה *locali vel Paragogico, vocalem posteriorem in* (:) *corripit, priori manente* [a].

§. 24.

Duorum Schvajim concurrentium Prius, quod mobile videri poterat, in syllaba composita *mutatur in vocalem brevem.* Et quidem, si

I. *Vtrumque simplex* est, tunc

1. *Primitivum* communissime *mutatur in* (.) [b]; β. po-

(a) לַיְלָה ex לַיִל, נֶגְבָּה ex נֶגֶב, צֹעֲרָה ex צֹעַר.
(b) בִּפְקֹד *in lustrari*, coll. §. 50. III.

β. poſteriori tum, ſi ſub י ſit, plane ſublato [c].

2. *Interdum elevatur in* (-),

(α) fere ſi *ortum* ſit *ex* (∵) [d]: imo

(β) primitivum (א) *ſub Præformativo Hiphil* [e], extra Præteritum; nec non (ב) *ſub* ה *articuli* [f], *atque* ו *converſivo Futurorum* [g]; itemque (ג) *ſub Præfixo voci* יְהוָֹה *addito* [h]; & ſæpius quoque (ד) ſub prima radicali Nominum in fine creſcentium, ex Kal [i].

3. *In* (∵) mutatur, potisſimum *ſub Gutturali* א [k], *aut alia* quacunque, inprimis *tſerata antea* [l], vel

4. *In* (ָ) *hhatuph* elevatur, *ſi aut ipſum* [m], *aut poſterius* [n] *ex* וֹ *factum ſit.*

Obſ.

(c) Ex יְשׁוּעָה præfixo לְ, eſt לִישׁוּעָה *in ſalutem.* (d) ex מֶלֶךְ fit מַלְכּוֹ *Rex ejus.* (e) Unde תַּלְמִיד *diſcipulus.* Vid. §. 41. II. 1. Edit. pl. (f) Vid. §. 38. 1. coll. §. 5. Obſ. 4. (g) Vid. §. 50. III. Obſ. 3. coll. §. 5. Obſ. 4. (h) Unde eſt לַיהוָֹה coll. §. 25. II. Obſ. 3. (β) §. 3. II. 2. (β). (i) v. g. כַּבְשָׂה *agna.* מַלְכוּת *regnum*, אַבְדָּן *perditio* &c. (k) Unde אֶפְקֹד *viſitabo*, ex פָּקֹד coll. §. 41. II. 2. (α). (l) ex חֵפֶץ fit חֶפְצָם *deſiderium ipſorum.* (m) Ex קֹדֶשׁ eſt קָדְשׁוֹ *ſanctitas ejus.* (n) Ex מְלֹךְ fit מָלְכוֹ *regnare eum.*

Obs. 1. (:) *factum ex* (-) *ante* י *mutatur in* (..), *posterioni* (:) *sub* י *sublato* [o].

2. (:) *correptum ex* (ֵ) *ante* י Nominis orti ex verbo actu quiescenti, *transit in* י, *posteriori* (:) sub י *sublato* [p].

3. Quæ de productione (:) in (ֵ) hhatuph dicta sunt, non valent de י Imperativorum, affirmativo accedente; præterquam in חָרְבוּ, מָלְכִי, מָשְׁבוּ, עָלְזִי, קָסְמִי, & שָׁרְדוּ קָרְחִי.

II. *Schva* vero *Compositum ante simplex, abjicit*

1. *Chateph* suum [q].

2. *rarius* (cum quiescere potest), *vocalem* [r].

Obs. Schva Compositum Infinitivorum [s] ac Imperativorum [t] Kal, (cum Nominibus quibusdam [u],) naturam sequitur simplicis.

III. *Simplex* autem (:) *ante Compositum*, mutatur in talem vocalem, ex qua illud (sub Gutturali) compositum est [x]. Aut

2. Vbi

(o) Hinc בֵּיתִי *domus mea*, ex בַּיִת. (p) Hinc תּוֹכוֹ *medium ejus*, ex תָּוֶךְ. (q) ex עָנְיִי fit עָנְיִי *afflictio, miseria sua.* (r) ex יַחֲרֹל est וַיַּחֲדְלוּ & *cessarunt*: ex אֶעְבְּרָה fit אֶעְבְּרָה cum ה Parag. (s) Ex עָבַד *servire*, fit עָבְדְךָ *servire tibi.* (t) Ex עִבְרוּ est עִבְרוּ *transite.* (u) Ex אֲמָרִים est אִמְרִי &c. (x) ex עֲבֹד præfixo לְ, fit לַעֲבֹד *ad*

2. Vbi Gutturalem sequitur י, composito in simplex redeunte, mutatio fit juxta membrum I. y,

Nota 1. Ex tribus Schvaim concurrentibus, in quibusdam mutatur medium, in aliis prius.

2. Ex quatuor vero concurrentibus mutatur secundum.

§. 25.

Literæ Gutturales respuunt (:) simplex. Et

I. *Mobile* quidem *penitus, pro quo usurpant*

1. (ֲ) communissime [z]. Raro

2. (ֱ), si nimirum simplex ex וֹ ortum fuerit [a]. Vel

3. (∴), fere

(α) Sub prima radicali א Imperativi [b] ac Infinitivi [c] Kal, nec non in Nominibus quibusdam [d], atque

(β) Sub ה verbi הָיָה [e], ac Præteritorum Hiphil, in tertiis Personis Quiescentium Ajin, ob Suffixa superinducta [f].

II. (:) autem *Quiescens respuunt* Gutturales, *sub prima præsertim radicali: quod*

1. *Vo-*

---

colendum: si אֱלֹהַּ præponas וְ, habes וֶאֱלוֹהַּ & *Deus.* (y) ex הֱיוֹת fit לִהְיוֹת &c. (z) הֲפֹךְ formæ פְּקֹד & sic חֲטֹא, עֲמֹד. (a) הֲדָשִׁים *menses*, ex חֹדֶשׁ. (b) אֱמֹר *dic.* (c) לֶאֱסֹף *addendo.* (d) אֱלֹהַּ *Deus*, אֱנוֹשׁ *homo*, formæ גְּדוֹל. (e) הֱיוֹת *esse.* (f) הֱפִיצָם *dispersit eos*, ex הֵפִיץ.

1. *Vocalem præcedentem*, si talis quidem sit, ex qua componi potest, *sibi assumit* [g].

2. *Si* vero (.) *præcesserit*, (:) simplex *associat sibi*, (-) vel (∵) *simulque pro* (.) *præcedente substituit*, (-) *vel* (∵):

α. (-) *quidem*

(א) *In Futuro Kal*, Gutturali existente ה [h], ע [i], vel Transitivorum ח [k].

(ב) *In Præterito Hiphil*, cui ו Conversivum præfigitur [l], atque

(ג) *In Nominibus* [m], ac particulis [n].

β. (∵) *vero* sibi associat

(א) *In* Præterito ac participio *Niphal* [o].

(ב) In Præterito *Hiphil*, absque ו Conversivo [p]. ac

(ג) *Sub* א [q]. *atque Intransitivorum* (inprimis sub ח [r]) *Futuri Kal.*

Obs. 1. In *Niphal* עָלָה atque עָנָה, nec non עָשָׂה

(g) יַחֲזִיק *confirmabit*, formæ יַפְקִיד, אֶעֱבֹר *transibo*, formæ אֶפְקֹד, מָעֳמָד *constitutus*, formæ מָשְׁחָת. (h) יַהֲפֹךְ *vertet*, formæ יִקְטוֹל. (i) יַעֲטוֹף *teget*. (k) יַחֲלֹשׁ *debilitabit*. (l) וְהַאֲכַלְתִּי *& comedere faciam*: sed הֶאֱכַלְתִּי *comedere feci*. (m) נַעֲרוֹ ex נַעַר *puer*. (n) בַּעֲדוֹ *post ipsum*, ex בְּעַד. (o) נֶאֱחַז *detentus erat*; נֶחֱלָץ *eruitur*. (p) וְהֶאֱבִיד *& perdidit*. (q) יֶאֱנַק *gemet*. (r) יֶחֱזַק *fortis erit*.

עָשָׂה extra 3. fœm. Præt. habent (ֲ): & עלם modo (ֲ), modo (∴). At

(β) In *Kal* חָסַר ſingularium amat (∴), pluralium (ֲ). Sed

(γ) חָפֵץ modo hoc, modo illud: עָתַר vero atque עָשַׁן (∴) tantum.

2. *Schva Compoſitum* quandoque *iterum in ſimplex quieſcens redit* [s], vocali componente nihilominus ad præcedentem literam manente.

3. א [t], & (quæ eam h. m. ſequitur) י [u] *quandoque, Syrorum more,* etiam *ſub præcedente litera* (:) *reſpuunt:* in cujus locum, vocalem ſibi adjiciendam collocant, quiete ſibi ipſis inducta.

(β) Id quod imitatur ה nominis יְהוָֹה, quoties Præfixum acceſſerit [x]; utut forma vocalis, confuſionis vitandæ ergo, non mutet ſedem ſuam [y].

(distinctam, bene fluentem, aptam pronunciationem)

§. 26.

Ob Euphoniam nonnunquam *alternant invicem* I. (ֲ)

I–VIII. de permutatione vocalium longarum cum brevibus.

IX–XIV. de alternatione brevium.

XV. XVI. de alternatione Schvatum inter ſe et cum vocalibus.

(s) יֶאְהַב *amabit*, נֶהְפַּךְ *converſus fuit*, תֶּחְכָּם *ſapies.* (t) מָאתַיִם pro מְאָתַיִם *ducenti.* (u) 2, Chr. 32. 30. וַיַּיְשְׁרֵם pro וַיְיַשְּׁרֵם & *duxerit eos.* (x) לַיְהוָֹה pro לַיְהוָֹה &c. (y) ut לֵרְאוּבֵנִי it. יְרֹאוּ *timete*, Joſ. 24. 14. pro יִרְאוּ &c. ita Syrorum O—— &c.

Si quis Euphoniae rationem reddere potuit, ad hanc olim Sphum confugit. Hinc dicta fuit: pons asinorum, asylum ignorantiae, regula ignavorum.

Cicero: orationem voluptati aurium morigerari debere.

I. (ָ) *cum* (..).

1. (ָ) quidem *pro* (..), potissimum in Hithpaël, accentu præsente.

2. (..) vero *pro* (ָ) in paucis ante Gutturalem, vel Suffixa Verbalia. §39.

II. (ָ) *cum* (-).

1. (ָ) quidem *pro* (-)

α. In עַם, הַר & חַג, potissimum litera Kametsata ipsis præfixa.

β. In quibusdam Futuris Apocopatis.

γ. Itemque in שָׁגַג, & שָׁפַט.

2. (-) vero *pro* (ָ) *ponitur*

α. In plurali vocis אָח, & singulari vocis מִבְטָח toties, quoties ח non est Kametsatum.

β. In aliis rarius.

III. (..) *cum* (ִי).

1. (..) quidem *pro* (ִי), præcipue *in* Temporibus *Hiphil*, potissimum voce vel nondum, vel per נָה crescente.

2. (ִי) vero *pro* (..), ut alibi, ita &

β. Sæpe in Futuro Kal verborum פ״י; ac

γ. Sub secunda radicali Præteritorum, in verbis ל״ה z & ל״א.

IV. (..) *cum* (-).

1. (..) quidem *pro* (-) præter §. 44. I. 2. in paucissimis.

2. (-) vero *pro* (..), præter §. 41. III. 3. interdum ante Suffixum נִי Futurorum.

V. (..)

(z) צִוִּיתִיךָ pro צִוֵּיתִיךָ Jos. 1, 9.

V. (..) *cum* (∵).

1. (..) quidem *pro* (∵) ponitur, in voce חֲצִי cum accentu Domino notata: ac

β. Nonnunquam ante Makkeph.

2. (∵) vero *pro* (..), in Verbis quibusdam Conjugationis Piel, כִּפֶּר דִּבֶּר, & כִּבֶּס paucisque aliis.

VI. וֹ *cum* (ָ) *hhatuph*, *vel* (ֳ).

1. וֹ quidem *pro* (ָ) *hhatuph*, vel (ֳ) ponitur, *potissimum sub vel ante Gutturalem.*

2. (ָ) *chatuph* vero vel (ֳ) *pro* וֹ in paucis, Geminantibus potissimum secundam.

VII. וּ *cum* וֹ, (aut (:) ex וֹ formando).

1. וּ quidem *pro* וֹ, ut raro ante ultimam radicalem Futuri Kal: ita

β. Frequentissime in verbis quiescentibus Ain.

2. וֹ vero aut (:) *pro* וּ, inprimis ante Dagesch exclusum.

VIII. וּ *cum* (ֻ).

1. וּ quidem *pro* (ֻ), rarius ante Dagesch forte.

2. (ֻ) vero *pro* וּ, ut alibi, ita frequentius in terminatione Verborum plurali, potissimum ante Suffixum הוּ.

IX. (-) *cum* (∵).

1. (-) quidem *pro* (∵) ordinarie sub vel ante Gutturales, ה mobile, ח & ע, sive ultimas, sive penultimas.

2. (∵) vero *pro* (-), in formis חֲצִי accedente suffixo: item

β. In יָד ante Suffixa Gravia.

γ. In paucis aliis nonnunquam.

X. (-) *cum* (.),

1. (-) quidem *pro* (.) admodum raro.

2. (.) vero *pro* (-) α. sub prima Præteriti Piel ordinarie. v. g. וִירִשְׁתֶּם pro וִירַשְׁתֶּם.

β. Interdum in prima & secunda personis Præteritorum.

γ. In Nominibus quibusdam Geminantium absolute monosyllabicis, postquam Dagesch fuerat assumtum.

δ. In Infinitivo Piel ac Hiphil rarissime.

ε. Quandoque etiam ante (ֲ): ac

ς. Alibi.

XI. (-) cum (ֲ) sub ה ante Gutturalem perpetuo: &

β. Sæpius quoque sub Gutturali alia, quam altera mox Gutturalis sequitur.

2. (ֲ) v. *pro* (-) non nisi semel.

XII. (∵) cum (ָ) *vel* (-).

1. (∵) quidem *pro* (ָ) *vel* (-), potissimum *ante Gutturalem Kametsatam*; nisi fuerit א, aut (præter חַי) vox monosyllabica.

β. Item nonnunquam ante ה ultimum, servile potissimum.

2. (ָ) vero *pro* (∵) ponitur in priori (∵) vocis אֶרֶץ; quoties (ָ) Articuli, vel particulæ וְ, ei præponitur.

XIII.

XIII. (׃) *cum* (.).

1. (׃) quidem pro (.), in formis בְּרִי, accedente potisſimum (:) ante ſuffixum.

β. Ante ſecundam Gutturalem.

γ. Sub ה Præformativo Hiphil Verborum quorundam ה״ל. Ac

δ. Interdum alibi.

2. (.) vero alternat *pro* (׃),

α. nonnunquam ſub א Præformativo Niphal; id quod in Verbis ע״ו eſt perpetuum.

β. [In aliis etiam, nominibus præſertim monoſyllabicis, poſt tonum per Makkeph ablatum. v. g. בִּן Joſ. 2, 1.]

Præterea uſurpatur quoque (.) *pro* (ֲ) *bhatuph* ex (:) facto, juxta §. 24. I. 4.

XIV. (ֲ) *bhatuph cum* (ָ),

α. *In Paſſivorum tertiæ claſſis*, vel *Perfectis*; vel quieſcentibus tertia, *uſitatius*.

β. Sæpe quoque ſub prima Püal.

2. (ָ) vero *pro* (ֲ) *bhatuph*,

α. *Ante Dageſch* forte, inprimis defectivorum, *uſitate*.

β. Raro in Infinitivo Kal, & quibusdam nominibus.

XV. *Schva compoſitum cum ſimplici*; & *unum Compoſitorum cum altero*.

XVI. Pro Schva occurrit rariſſime (ֲ) & (..).

2. Ipſum *Schva* vero nonnunquam pro (׃) vel (ֽ).

§. 27.

Accentus Domini (v. gr. ֑ ֒ ֓ ֔ ֕ ֖ ֗ ֘ ֙ ֚ ֛ &c.) *mutare possunt.*

1. (-) & (∵) in (ָ) [a].

2. (ֱ) in וֹ [b].

3. aliud *Schva primitivum in* (∵) [c].

4. *Schva*, quod *in Verbis* habetur,

α. in Imperfectis ל״ה quidem, in (ָ) [d];

β. in reliquis vero *in eam*, *ex qua ortum est*, *vocalem* [e]: quæ tamen, si (-) fuerit, amplius elevatur in (ָ) [f]. Quod si

5. (:) *ante* ךָ sub Particulis ב [g], ל [h], אֵת [i], עִם [k], atque verbo הִשָּׁמֵד [l] fuerit, accedente tali accentu, *cum* (ָ) *literæ* ך *transponitur.*

Obs.

(a) Ex מַיִם est Gen. 1. 2. הַמָּיִם *istæ aquæ*: ex זֶרַע *semen*, Gen. 1. 29. זָרַע. (b) Ex חֳלִי *morbus*, est Deut. 7. 15. חֹלִי. (c) Ex שְׁבִי Num. 11. 1. שֶׁבִי *captivitas*. (d) עָשָׂתָה *fecit* F. rad. עָשָׂה: בְּעָיוּ *petite*, ex בָּעָה (e) Ex יָרְאָה *timuit* F. rad. יָרֵא. (f) Zach. 12. 10. דָּקָרוּ *transfixerunt*, ex דָּקְרוּ quod e דָּקַר. (g) Ex בְּךָ *in te*, fit בָּךְ. (h) E לְךָ *tibi*, est לָךְ Gen. 3. 18. (i) Ex אִתְּךָ *tecum*, est אִתָּךְ: ex אוֹתְךָ *te*, אוֹתָךְ. (k) Ex עִמְּךָ est עִמָּךְ *tecum*. (l) הִשָּׁמְדָךְ *perdi te*, Deut. 28. v. 24.

Obſ. 1. Mutant autem Accentus

(α) Primum Syllabæ tono affectæ punctum [m]: aut

(β) (:) quieſcens, quod præcedit ante Afformativa יִ [n], vel וּ [o], aut ſuffixum הָ [p], tono affecta.

2. In Decalogo (α) *minoris diſtinctionis* accentus *Majori* in eadem voce ſuperadditus, vocalem brevem a Majori productam, quæ ſui reſpectu retineri poterat, rejicit ad literam ſequentem, cum competeret priori.

(β) *Diſtinctivus* autem ad *Conjunctivum* accedens, ſequentem literam, reſpectu Conjunctivi raphatam, *dageſſchat*. Ut ſic utrinque ſimul duo conveniant oppoſita.

CAP. III.

DE NOMINE.

§. 28.

IN Nomine conſiderari poteſt Forma, Figura, Genus, Numerus, ac Status.

§. 29.

Ratione *Formæ* Nomen eſt vel *Nudum*, conſtans *ex ſolis* literis *Radicalibus*: vel *Auctum*, quod *præter Radicales*, aliquam habet, vel plures

(m) Ex יִשְׁבְּנוּ *habitabunt*, fit יִשְׁכְּנוּ. (n) eiuſdem formæ חָרְבִי *exſiccare*, ex חָרְבִי formæ מַלְכִי *regna*. (o) ſunt in quibus עַמְרוּ ex עִמְרוּ *ſtate*, Nah. 2. 9. (p) שְׁמֹךְ *nomen ſuum*, ex שֵׁם.

literis הֵאָמְנָתִיו a quibus dicitur *Nomen Heemanthicum.*

I. Utrumque *sequitur naturam Verbi* (suæ originis), tam *Qualitate* (*verbi*) *servata*[q], quam *Conjugationis*, unde descenderat, *charactere.*

II. *Nudum* ex Kal, Piel ac Püal derivatum, utplurimum *mutat vocales, easque solas.*

III. *Auctum* ex quacunque derivandum Conjugatione, præter punctorum variationem, *apponit insuper* radicalibus, *ex* memoratis *Heemanticis, vel unam*, ab initio nunc, nunc in fine; *vel plures*, easque vel in fine simul, vel inter finem atque initium divisas.

Obs. Cujuslibet derivationis veritas recte exploratur, per convenientiam *formationis*, & *significationis* cum sua Origine.

§. 30.

Figura Nomen est vel *Simplex*[r], descendens ab una radice; vel

2. *Compositum*, quod formatur a pluribus[s].

Obs. Si Nomina propria excipias, Composita erunt paucissima.

§. 31.

Genus est vel *Masculinum*, vel *Femininum*, vel *Commune.*

Quo-

(q) [sc. ablata ea radicali, a qua Imperfectum est denominatum.] (r) מַמְשָׁלָה *dominium*, a מָשַׁל. (s) צַלְמָוֶת *umbra mortis, lethalis*: ex צָלַל *obumbrari*, & מָוֶת *mori.*

Quorum quodlibet dignoscitur vel ex *Significatione*, vel ex *Terminatione*.

I. *Significatione.*

1. *Masculina* sunt Nomina Propria Virorum, Virilium officiorum, Fluviorum, Montium, Populorum, ac Mensium.

2. *Fœminina* sunt nomina propria Mulierum, Muliebrium officiorum, Urbium, Regionum, ac Provinciarum.

3. *Communia* sunt nomina animalium, sub una Terminatione utrumque sexum notantia, itemque Numeralia a viginti ad centum.

II. *Terminatione* vero *Fœminina* sunt, quæ *in* ה *quiescens in* (ָ) [t], *atque* ת [u], *afformativa desinunt*: cætera Masculina.

Exc. 1. Fœminina sunt

(α) *Perpetuo seqq.* אֶבֶן אֹזֶן אָשׁוּר בְּאֵר בֶּטֶן בֶּרֶךְ גֶּדֶר גֵּיא דָּת חֶרֶב יָרֵךְ יָתֵד כַּד כּוֹס כִּכָּר כַּף כָּתֵף לְחִי נֹגַהּ נַעַל עִיר עַיִשׁ עֶצֶם עֶרֶשׂ פַּת צָפוֹן רִבּוֹא רֶשֶׁת תֵּבֵל וכו

(β) *Fœminina frequentius* quidem sunt, Masculino tamen non penitus rejecto, sequentia: אֶרֶץ אֶצְבַּע אֵשׁ גֵּפֶן דֶּלֶת זְרוֹעַ יָד יָמִין כָּנָף נֶפֶשׁ סֹלֶת עָב עַיִן פַּעַם צֹאן צִפּוֹר קֶרֶן רֶגֶל תֵּימָן שָׁנָה: Sed

(γ) *Rarissime* Fœminina sunt בֶּגֶד מַטֶּה עֶרֶב רֹתֶם שֶׁבֶט שֶׂה atque semel חֲמוֹר.

(t) בְּהֵמָה *jumentum.* (u) מַלְכוּת *imperium* &c.

2. Communia vero censentur sequentia: אוֹת אֲנִי אֹרַח אַתּוּן גָּדֵר גֹּרֶן דֶּרֶךְ הָמוֹן זָקָן חַלּוֹן חָצֵר לֶחֶם לָשׁוֹן מַחֲנֶה מֵצַח נְחֹשֶׁת סִיר עֵת קֶשֶׁת רוּחַ רְחוֹב רִצְפָּה שְׁאוֹל שַׁבָּת שֶׁמֶשׁ שֵׁן תְּהוֹם תַּעַר:

§. 32.

Motio Nominis fit, *quando*

1. *Masculino* (ה prius, si quod adfuerit, abjecto,) *ad Fœmininum* constituendum, *additur* ָה x.

2. Masculino in י exeunte, Fœmininum aut nude ת adjicit y; aut, ָה appposito, י dagesschat z.

3. Participia [excepto *Paul*] præter morem num. 1. traditum, formantur quoque in ֶת a. Quam formationem habent & pauca alia. b.

§. 33.

I. Numerus 1. *Pluralis* fit

(α) e *Masculinis*, *addendo* ִים c.

(β)

(x) E. G. טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*; מֶלֶךְ *Rex*, מַלְכָּה *Regina*: יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulcra*. (y) שֵׁנִית *secunda*, ex שֵׁנִי *secundus*. (z) נָכְרִיָּה *peregrina*, ex נָכְרִי. (a) מַגֶּדֶת *indicans* F. ex מַגֵּד. (b) v. g. עֲשֶׂרֶת *decem*, &c. [Pro ֶת non raro ponitur ַת v. g. שֹׁמַעַת *audiens* F. Gen. 27 5. שֹׁלַחַת vid. §. 26. m. IX.] (c) סוּסִים *equi*, ex סוּס, it. צַדִּיקִים *justi*, ex צַדִּיק &c.

(β) e *Fœmininis* vero vel *Communibus*, adjecto וֹת — [d].

2. *Dualis*, qui rarior, occurrit potissimum *in Substantivis*, res natura vel arte geminas exprimentibus, *formatur in* יִם — [e].

Obs. 1. Quædam Masculina pluralem formant more Fœmininorum [f], & contra [g].

2. Alia modo hanc amant terminationem, modo alteram [h].

3. Paucissima utriusque Generis terminationem simul possident.

4. Quædam formam Dualis & Pluralis simul exhibent: ita ut terminatio Dualis demum post Pluralem integre formatum apponatur; Pluralis vero postpositus, aliquod tantum Dualitatis relinquat vestigium.

5. Nonnulla Ebraica occurrunt, more *Chaldaico*, formata in ין — [i].

6. Alia, ad formam Status Constructi *Syrorum*, habent etiam in absoluto ־ — [k].

Insuper etiam in formatione horum Numerorum, præter regulas cap. II. *not. seqq.*

(d) מְדִינוֹת *provinciæ*, ex מְדִינָה: אֲרָצוֹת *terræ*, ex אֶרֶץ. (e) יָדַיִם ex יָד *manus*. (f) אָב *pater*, אָבוֹת *patres*. (g) נָשִׁים *mulieres*; sic מִלָּה *verbum*, מִלִּים. (h) עָב *densitas*, pl. עֲבִים & עָבוֹת *nubes*. (i) E. g. מְלָכִין *reges*, &c. (k) חַלּוֹנֵי *fenestræ*, שַׂרֵי *principes*, &c.

II. ת *Servile* [l], *atque* ה quiescens quodcunque [m], גּוֹלִים ex גּוֹלָה

1. *Ante terminationem Pluralem, abjicitur:*

2. Ante Dualem vero ָה — mutatur in ָת — [n].

Obs. 1. ת *illud* atque ה *retinent,*

(α) *Monosyllabica in* וּת & ִית — חֲנִית.

(β) שֹׁקֶת, דֶּלֶת, atque אַשְׁפּוֹת (modo ת hic servile), & אָמָה ancilla. אֲמָהוֹת

2. Alia mutant ה in Plurali absoluto in ו, scil. קָשָׁה, קָצָה atque קָצֶה: quod tamen ו illud etiam in plurali constructo retinet.

מְנָיוֹת, מְנָאוֹת 3. מָנָה præter regularem formationem, mutat etiam ה in א, vel י: Quod quadantenus imitatur פֶּה, formans pluralem פִּים, פִּיּוֹת, פֵּיוֹת, ac פִּיפִיּוֹת.

4. *Polysyllabica in* ִית —, וֹת atque וּת

(α) *Ebraice*, vocali præcedente una cum ת pereunte, ante Terminationem pluralem assumunt י Dagesschatum, præcedente ibi (.), hic (ֻ) תַּחְתִּית — תַּחְתִּיּוֹת מַלְכוּת plur מַלְכִיּוֹת

III. י *Ultimum*, Terminatione plurali accedente,

1. Nonnunquam *assumit Dagesch forte* [o]:

נְקִיִּים ex נָקִי 2. In-

(l) כֹּתָרוֹת *coronæ*, ex כֹּתֶרֶת. (m) בְּרָכוֹת ex בְּרָכָה *benedictio*: מַעֲשִׂים *opera*, ex מַעֲשֶׂה *opus*. (n) Ex אַמָּה *cubitus*, est אַמָּתַיִם *duo cubiti*. (o) אֳנִיּוֹת *naves* ex אֳנִי.

2. Interdum *perit* [p].

IV. *Fœminina in* ָה—, *quæ* præter hanc terminationem, *omnes* ac *solas tres* literas *radicales expressas habent*, primam notatam cum (-) [q], (.) [r], vel (∴) [s], secundam vero cum Schva; *in Plurali absoluto, sub secunda requirunt* (ָ), *prima schvata.* חֲרָפָה ex חֲרָפוֹת שַׁלְמָה ex שְׁלָמוֹת

Obs. 1. Hanc formationem imitantur חָרְבָּה [t], & עָרְלָה [u]. Sed

2. פִּשְׁתִּים ex singulari פִּשְׁתָּה, formæ לִבְנֶה, נִרְנֶה, אִשֶּׁה &c.

V. Irregulariter Pluralem formare censentur sequentia:

1. אָחוֹת — אָחוֹת & אֲחָיוֹת
2. גַּיְא quorum גֵּאוֹת & גֵּאָיוֹת
3. חֵטְא Pluralis חֲטָאִים
4. פֶּחָה — פַּחוֹת & פַּחֲווֹת
5. עִיר — עָרִים Vid. §. 22. IV. Obs. 3.
6. לָבִיא — לְבָאִים & לְבָאוֹת
7. אִישׁ — אִישִׁים, & אֲנָשִׁים
8. אִשָּׁה — נָשִׁים
9. בִּירָה — בִּירָנִיּוֹת
10. רִבּוֹא — רִבּוֹת & רִבֹּאוֹת

11.

(p) צִים & צִיּוֹת ex צִי *navis.* (q) Ex שַׁלְמָה *vestis*, fit שְׁלָמוֹת. (r) גִּבְעָה *facit* גְּבָעוֹת *colles.* (s) חֶרְפָּה pl. חֲרָפוֹת *probra,* (t) Unde חֳרָבוֹת *devastationes.* (u) Unde עֲרָלוֹת *præputia.*

11. שְׁוָקִים — שׁוּק

VI. Non pauca *occurrunt* alterutro *Numero Defectiva.* Sic

1. *Singularia* tantum sunt, inprimis Propria, Liquidorum, Metallorum, ac Collectiva pleraque.

2. *Dualia* tantum sunt, præter ea, in quibus ratio Dualitatis manifesta non est, nonnulla alia.

3. *Pluralia* tantum sunt ætatum Nomina, paucaque alia.

§. 34.

Status Nominum vel *Absolutus* dici potest, vel *Constructus*, vel *Emphaticus*. In Statu *Constructo* vel Regimine poni Nomen dicitur, quod ita cum alio construitur, ut hoc ab illo *Rectum*, latine in Genitivo efferatur.

Id ut cognoscatur, mutatur plerumque forma Absoluti. Nam præter ea, quæ §. 21. Obs. I. not. item §. 39. II. Obs. 2. & 3. traduntur, *ob Statum Constructum mutatur* insuper

I. *In Penultima*, 1. (ָ) purum quodcunque [x], item

2. (..) quod est ante (ָ) [y], vel terminationem pluralem [z], *in* (:) *corripitur*.

Obs. 1. (ָ) *manet*

(a)

(x) כְּבוֹד *gloria*, ex כָּבוֹד. (y) לְבַב ex לֵבָב *cor*. (z) עֲצֵי *ligna*, ex עֵצִים, sic תּוֹלְדוֹת ex תֹּלְדוֹת.

(α) (extra צָבָא [a]), ante tertiam radicalem א [b].

(β) Sub Dagesch compensativo vocis מַטָּעִים; atque in מוֹרָשִׁים, תְּעָלָה, ac תְּשָׁבִים. Sed contra

(γ) *In* (:) *corripitur* sub secunda etiam cum Dagesch Characteristico notanda vocum אֵילוֹת, בַּלָּהוֹת, דַּכָּאִים, לֶהָבוֹת, ac צַוָּארִים.

2. (..) *ante quod Schva quodcunque* (etiam latens in litera dagesschata) *præcesserit.*

(α) In גְּדֵרָה, זְקֵנִים, חָצֵר, מַצֵּבָה, נְבֵלָה, עֲקֵבִים, פְּאֵרִים ac semel in בְּאֵרוֹת, atque שְׂמֵחִים *corripitur in* (:);

(β) Alias *manet.*

(γ) Sic manet in נֵכָר; at in תֵּשַׁע *corripitur in* (:).

3. Etiam (∴) vocis שֶׁבַע in (:) corripitur. At

(β) (·) ante יְ transit in (..), in quo sequens י quiescat.

II. *In ultima* 1. (ָ) Ebræorum quodcunque [c], *item* (..) ante quod (ָ) mutabile [d], aut schva

(a) Hinc enim Ex. 12. 41. צִבְאוֹת *exercitus*, ex צְבָאוֹת. (b) מִקְרָאֵי *convocationes* ex מִקְרָאִים. (c) Ex כּוֹכָב est כּוֹכַב *stella*: Sic שַׂר צְבָאוֹ *Princeps*, ex שָׂר. (d) זְקַן בֵּיתוֹ *senior domus suæ*, ex

schva quiescens Nominum per ם Auctorum [e], præcesserit, *corripiuntur in* [illegible]. (–)

Obs. 1. Si א sequatur, vel in Nominibus nudis Schva primitivum præcesserit, tam (ָ) quam (..) manent.

2. אוּלָם, מַתָּן, & יָם non constructum cum סוּף, ac plerumque עָב, (ָ) suum retinent. Sed

(β) חָבָל, חָרָב & לָבָן mutant (ָ) ultimum in (..). Ita

3. אָבֵל, חָמֵשׁ, יָוֵן ac עָקֵב, (..) suum retinent. Sed

4. Nomina יָרֵחַ, יָרֵךְ, כָּתֵף, צֵלָע, עָוֶל &c. pro vocalibus longis Status absoluti, in Constructo amant (∵).

5. In Vocibus דַּי, גַּיְא, vel גֵּיא, ac in חַי de creaturis in formula jurandi usurpato, vocalis brevis mutatur in (..).

2. (∵) ante ה mutatur in (..) [f]. at

(β) (∵) sub ו Nominis orti ex quiescenti (actu) secunda, in (:) corripitur [g].

3. ה [h], א [i], atque ן [k] terminationes fœmininæ, mutantur in ת. 4. In

---

זָקֵן. (e) מִזְבַּח אֲבָנִים *altare lapidum*, ex מִזְבֵּחַ. מִשְׁבַּר בָּנִים ex מִשְׁבֵּר. (f) רֹעֵה צֹאן *pastor gregis*, ex רֹעֶה. (g) Et hinc amplius, coll. I. §. 24. 1. Obs. 2. תּוֹךְ הַיָּם *medium maris*. (h) אִמְרַת יְהוָֹה *sermo Domini*, ex אִמְרָה. (i) עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל *opus civitatis Babel*, ex עֲבִידָא & מְדִינָא. (k) Ex אֶצְבְּעָן *digiti*, fit אֶצְבְּעָת

4. In Terminationibus ִים__[l], atque ַיִם_[m], Pluralis ac Dualis numeri, ultima litera abjicitur, & præcedens י quiescit in (..).

Obs. שְׁנַיִם, atque שְׁתַּיִם, cum voce, *Decem* significante, constructa, ם plerumque retinent, utut præcedens י nihilominus in (..) quiescat.

Tabula vocalium & literarum, ob Statum constructum mutandarum.

I. In *Penultima* mutatur

1. (ָ) purum quodvis in (:).
2. (..) purum, quod est ante (ָ) vel terminationem pluralem, in (:).

II. In *Ultima* mutatur

1. ה, Generis Fœm. nota in ת.
2. ִים & ַיִם in ֵי.
3. (ָ) quodvis, sive purum sive impurum in (-).
4. (..) quod postponitur τῷ (ָ) mutabili, aut (:) quiesc. Nominum per ם auctorum, in (-).
5. (∵) ante ה in (..).
5. (∵) sub ו Nominis, ex Verbo actu quiescente orti, in (:).

CAP.

רַגְלַיָּא *digiti pedum.* (l) שָׂרֵי פַּרְעֹה *Principes Pharaonis*, ex שָׂרִים. (m) שְׁנֵי ex שְׁנַיִם *duo.*

Pronomen est eiusmodi vox, quae revocat in memoriam praecedens obiectum. Dicitur ita, quia quasi loco nominis ponitur.

CAP. IV.

DE

PRONOMINIBVS.

§. 35.

PRonomina sunt vel Separata, vel Inseparabilia sive Connexa. Illa iterum vel Integra, vel Defectiva. Hæc vel Præfixa, vel Suffixa.

Praeter Ebraeam linguam, et cognatas, nulla tam accurate tres personas a se invicem distinguit.

§. 36.

Separata *Integra* sunt

I. *Personalia* x 1. Casus Recti

x id est, quae personam, non rem indicant.

Plural. F.	Plural. M.		Singul. F.	Singul. M.	
|	אֲנַחְנוּ	Nos.	|	אֲנִי	Ego. 1.
|	נַחְנוּ		|	אָנֹכִי	
אַתֶּן	אַתֶּם	Vos.	אַתְּי	אַתָּה	Tu. 2.
אַתֵּנָה	אַתֶּמָּה		אַתְּ	אַתָּ	
הֵן	הֵם	Illi	הִיא		
הֵנָּה	הֵמָּה		הִוא	הוּא	Ille. 3.

2. *Casus Obliqui conflantur ex Præfixis*, notis cuique Casui propriis; & *suffixis*, cuilibet personæ, generi ac numero convenientibus: ita tamen, ut Præfixo מ plerumque aliud מ Epentheticum postponatur; ad Genitivum vero exprimendum, Dativo præponatur ש n.

II. *De-*

(n) *Primæ P.* שֶׁלִּי *mei*, לִי *mihi*, אֹתִי *me*, מִמֶּנִּי *a me*: plur. שֶׁלָּנוּ *nostrum*, לָנוּ *nobis*, אֹתָנוּ

II. *Demonstrativa* זֶה, *hic, iste*, זֹאת, זֶה *hæc ista.* Commun. זוּ, vel זוֹ, *hic, hæc, iste, ista*; quæ tamen & *Relative* nonnunquam sumuntur: לָז *ille, illa*, &c. *Plur.* אֵל, & אֵלֶּה, *isti, istæ*.

III. *Reciprocæ* supplent Nomina נֶפֶשׁ *anima*, עֶצֶם *os*, vel *substantia*, atque רֹאשׁ *caput*: ac forte alia [o].

§. 37.

Defectiva [p] sunt 1. *Relativum* אֲשֶׁר *quis, quæ*. ac

2. *Interrogativum* tam *Personæ*, מִי *quis, quæ?* quam *rei*, מָה *quid, quod?* Pro quo sæpe, potissimum ante Dagesch Euphonicum & Makkeph, item ante עחרה non Kametsatas, dicitur מַה; &, ante has Kametsatas, מָה.

מָן *quid?*

E §. 38.

---

nos, מִמֶּנּוּ *a nobis*. *Secundæ P. M.* שֶׁלְּךָ *tui*, אֹתְךָ *te*, מִמְּךָ *a te*: pl. שֶׁלָּכֶם *vestrum*, לָכֶם *vobis*, אֶתְכֶם *vos*, מִכֶּם *a vobis*. *Tertiæ P. M.* שֶׁלּוֹ *ejus*, לוֹ *ei*, אֹתוֹ *eum*, מִמֶּנּוּ *ab eo*: plur. שֶׁלָּהֶם *istorum*, לָהֶם *illis*, אֹתָם *eos*, מֵהֶם *ab illis*, &c. (o) De quibus vid. Interpr. §. 29. 45. (p) Quæ sub una terminatione variant utrumque, Genus & Numerum.]

§. 38.

Pronomina *Inſeparabilia* ſeu *Connexa* ſunt.

I. *Præfixa* ה, & ש, eadem in omni Genere, Numero, ac Caſu. Quorum

1. ה, ex pronomine tert. perſonæ formatum, *Articulum denotat; præfigiturque per* (-) *& Dageſch forte*, literæ ſequenti imprimendum [q].

2. ש, ex Relativo אֲשֶׁר (cujus ideo etiam refert ſignificationem) detruncatum, *præfigitur per* (׃) *vel* (-), *ſequente Dageſch forti* [r].

§. 39.

II. *Suffixa* ſunt *Terminationes*, deſumtæ *ex Pronominibus Perſonalibus* ſeparatis; ת ſaltem ipſorum hic *in* כ *mutato*, juxta Schema ſequens:

SIN-

(q) Ut הַשָּׂדֶה *hic ager*: הַדַּעַת *hæc ſcientia* הַשָּׁמַיִם *hi cœli*: הַבָּנִים *hi filii*: הַבָּנוֹת *hæ filia*. (r) שֶׁלֹּא *qui non*: שֶׁלָּמָּה *nam ad quid?*

SINGVLARIA.			PLVRALIA.		
SINGVLARIVM NOMINVM.			PLVRALIVM NOMINVM.		
ִי —	בִּי —	C. meus a, um.	ַי —	C. mei, æ, a.	
ךָ —	כִּי —	F. Tuus,	ךְ —	F. tui, æ, a.	יךָ — M. tui, æ, a.
ךְ —	כָּה —	F. Ejus,	ֹו —	F. Ejus, Sui, æ, a.	יו — M. Ejus, Sui, æ, a.
ֵנוּ —		C. Noster, a, um.	ֵינוּ —	C. Nostri, æ, a.	
כֶּם —	כֶּם —	F. Vester,	כֶּם —	F. Vestri, æ, a.	יכֶם — M. Vestri, æ, a.
ָם —	הֶם —	F. Earum.	ָם —	F. Earum.	יהֶם — M. Eorum.

Quod rite applicatur obſervatis ſeqq.

1. Suffixorum כֶם־ & כֶן־, item הֶם & הֶן dicuntur *Gravia*, reliqua *Levia*.

2. Fœmininum ה־ ante Suffixa tranſit in ת־ [s], aliud ה quodcunque tollitur [t].

3. Vox in ה Radicale aut vocalem terminata,

(α) Pro uſitatiori ו, utplurimum adhibet הוּ. Et

(β) Pro הָ־ uſurpat minus uſitatum הָ־ : ac

(γ) Pro ם־ uſurpat הֶם: &

(δ) Pro ן־ integrum הֶן.

II. *In Nominibus*, *Terminationes* maſculinæ *Pluralis*, ac *Dualis* numeri *pereunt*: præpoſita tamen in מַיִם hic, & ſæpe in conſtructo, ſyllaba מַי [u].

Obſ. 1. (־) & (ֵ) ante Suffixa Gravia mutantur in (-) [x].

2. Fœ-

(s) אִמְרָתִי *ſermo meus*, ex אִמְרָה; Vid. inf. IV. Obſ. 2. (t) מַעֲשֵׂנוּ *opus noſtrum*, ex מַעֲשֶׂה: פָּחֵם *dux eorum*, ex פָּחָה: עָשֶׂךָ *fecit te*, ex עָשָׂה *fecit*: הִנֵּכֶם *ecce vos!* ex הִנֵּה. (u) מֵימָיו *aquæ ejus*, it. מֵימֵי הַיַּרְדֵּן *aquæ Jordanis*. (x) אַדְמַתְכֶם *arvum veſtrum*, ex אַדְמָה Sic גֹּאַלְכֶם *redemtor veſter*. ex גֹּאֵל.

2. Fœminina, quæ præter Terminationem ָה ֶ vel ָה ֶ, agnoscunt etiam ֶת ֶ vel ֶת ֶ, (cujusmodi præter utrinque aucta pleraque, pauca a solo fine crescentia,) *formam in* ת *finitam regulariter adhibent cum Suffixis, & in Statu Constructo.*

3. *Tria nomina* אָב [y] אָח [z] & חָם [a] *in singulari*, uti ob Regimen [b], ita *ante Suffixa a* י *diversa, pro puncto alias requisito, assumunt* (י).

(β) Quo referunt vocem פֶּה, cujus ה tali casu transit in (י), quiescens in (.)[c]; ante suffixum יִ vero ה excidit [d]. Sed

(γ) שֶׂה facit שְׂיוֹ & שְׂיֵהוּ. At

(δ) מַד habet מַדְוֵיהֶם, גָּלָל vero גְּלָלוֹ.

4. Nonnunquam *Nomina Pluralia* (*fœminina* potissimum *terminationis*) *assumunt Suffixa Singularium*; & contra.

III. *Particulis* ordinarie adjiciuntur Suffixa Singularium. Sed

(y) אָבִיו pro אָבוֹ *pater ejus*: אֲבִיכֶם pro אַבְכֶם *pater vester*. (z) אָחִינוּ pro אָחֵנוּ *frater noster*. (a) חָמִיךְ pro חָמֵךְ *socer tuus F.* (b) אֲבִי כְנַעַן *pater Canaanis*: אֲחִי אַבְרָם *frater Abrahami*. Sed ordinarium אַב הָמוֹן *pater multitudinis*. (c) פִּיחוּ *os ejus*: פִּי מֹשֶׁה *os Mosis*. (d) פִּי os MEVM.

Obſ. 1. אֵל [e], עַל [f], עַד [g], אַחַד [h], & יַחַד [i], tantum aſſumunt Suffixa Pluralium.

(β) בֵּין vero, atque תַּחַת modo Singularium habent Suffixa, modo Pluralium.

2. ב, ל, (כֹּל, atque עִם), ante Suffixa נוּ, ךְ, כֶם, כֶן, הֶם & הֶן requirunt (ָ).

3. אֵת (α) ante נוּ & ךְ habet (ָ) [k]: ac præterea.

(β) *Si nota* ſit *Accuſativi*, cum *Suffixo Levi* junctum, (..) ſub א mutat in וֹ [l], cum *Gravi* rarius: quippe ante quod, uſitatius (..) mutat in (∴) [m].

(γ) Quando vero præpoſitionem *cum*, *apud* &c. exprimit, ת dageſſchatur [n]: paucisſimis exceptis, quæ in punctatione, notam Accuſativi æmulantur.

4. הִנֵּה *ecce*, (α) ante ךְ poſtulat (ָ) [o].

(β) Ante ſuffixum prim. perſonæ ſingul. ſæpius aſſumit נ Epentheticum, præcedente (:) [p]; quod (:) rarius quoque ſervat, ante primam plura-

---

(e) אֵלַי *ad me.* (f) עָלֶיךָ *ſuper te.* (g) עָדָיו *ad ipſum.* (h) אַחֲרֵינוּ *poſt nos.* (i) יַחְדָּיו *una.* (k) אֹתָנוּ *nos*, אֹתָךְ *te* F. (l) Ut præced. (m) אֶתְכֶם & אֹתְכֶם *vos*, אֶתְהֶן & אֹתְהֶן *illas.* (n) אִתִּי *mecum.* &c. (o) הִנָּךְ *ecce tu*, F.

pluralis [q]: in pausa vero utrinque mutat in (..) [r].

5. בִּלְתִּי, ac זוּלָתִי, י ante suffixa abjiciunt.

IV. *Verbis* adjiciuntur Suffixa Nom. singularium, nisi quod pro י dicatur נִי: in quo [s], ut & in נוּ [t]; הוּ [u] ם [x], מוֹ [y] ac ן, ea regulariter observatur differentia, ut Futuris suffigenda præmittant sibi (..), Præterito autem (_), nisi quod נִי (-) habeat.

(Exc. 1. Irregulariter in quibusdam extant Suffixa nominum Pluralium, scil. בְּבִנוֹתַיִךְ, בְּחֻרוֹתֵיכֶם, & אֲפָאיהֶם.

2. Infinitivis modo (.) affigitur, id quod significat active [z]; modo נִי idque in significatione passiva [a].

3. In nonnullis Præteritorum Suffixis, præmissa

(p) הִנֵּנִי *ecce ego.* (q) הִנָּנוּ *ecce nos.* (r) הִנֵּנִי *ecce ego*, & הִנָּנוּ *ecce nos.* (s) בְּחָנַנִי *explo-ravit me*; sed בְּחָנֵנִי *explora me.* (t) זְכָרָנוּ *recor-datus est nostrum*: זָכְרֵנוּ *recordare nostrum.* (u) כְּסָהוּ, sed וַיְכַסֵּהוּ & *operuit eum.* (x) Psalm. 107. v. 2. גְּאָלָם sed וַיִּגְאָלֵם (y) *redemit eos.* כְּסָמוֹ *operuit eos*: sed תִּבְלָעֵמוֹ *absorbebit eos.* (z) בְּבָרְחִי *in fugere me*, i. e. *cum ego fu-gio.* (a) לְהָרְגֵנִי *ad interfici me*, i. e. *ut interfi-cias me.*

missa vides puncta Futurorum, & contra. Quin &

(β) יְחִיתֵן, & (in quibusdam Codicibus) אֲמִילֵם amplius (-) habent, pro (ֵ) loco (..).

Cæteroquin etiam *observes*

1. *Schva sub secunda* radicali *in Kal*, in Quiescentibus quidem tertia, mutatur in (ֵ) [b]; alias, nisi ortum sit ex hholem Imperativi [c] vel Futuri [d], *redit in eam vocalem, ex qua ortum erat* [e]: quæ tamen, si (-) fuerit, Ebraice amplius elevatur in (ֵ) [f].

2. *Afformativæ* quædam *Terminationes mutantur*; scil.

(α) *In Præterito* quidem ה ֶ— convertitur in ת ֶ—, tono in vocali hac (ֶ) manente [g]; quæ tamen, quoties (:) eam sequitur, mutatur in (-) [h]. Sed

(β) ת secundæ personæ, *Singularis* quidem *in masculino* (ֶ) *abjicit* [i], *in fœm.* (:) *convertit in* (.); *Pluralis* vero, differentia generis ם vel ן pereunte, *assumit* (ֻ) [l].

(γ) *In*

(b) וַיֶּאֱתָיֵנִי *& evenit mihi.* (c) Ex שָׂנְאוּ verbi שָׂנֵא fit שְׂנֵאוּנִי *oderunt me:* יִמְצָאֻהוּ *invenient eum*, ex יִמְצְאוּ sing. יִמְצָא : (r) דִּרְשׁוּנִי *consulite me.* (e) יִסְבְּלֻהוּ *portabunt eum*, ex יִסְבֹּל. (f) Ex עֵזָבוּ verbi עָזַב, fit עֲזָבוּנִי *deseruerunt me.* (g) וּבִקְשָׁתֶם *& quæret eos.* (h) הֲרָגַתְהוּ *interfecit eum.* (i) Hinc וּכְתַבְתָּם *& scribes ea:* שַׂמְתּוֹ *posuisti eum.* (k) יְלִדְתִּנִי *perperisti me.* (l) הֶעֱלִיתֻנוּ

(γ) *In Futuris* vero נָה convertitur in וּ vel (ֻ)[m].

3. *Verbo in vocalem* (etiam per numerum præcedentem h. e. antequam Suffixum adderetur,) *terminato, punctum ante Suffixa alias requisitum tollitur*[n].

4. Pro puncto Suffixis præmittendo, ה *tertia sing. fœm. im* ת *mutata*, etiam ante נִי[o] נוּ[p] הוּ[q] & מוֹ[r] *accipit* (:). ac

(β) Sæpe quoque ה ex הוּ[s], atque Mappik ex ה[t] abjectis, quasi loco Compensationis, assumit Dagesch.

(5.) Schva ante ךָ nonnunquam cum (ֶ) Suffixi, potissimum in verbis ל״ה transponitur[u].

ascendere fecistis nos. (m) תַּחְשְׁבֻנִי *reputant me* F. (n) בְּחַרְתִּיךָ *elegi te:* הַקְרִבוּהִי *obtulerunt eum.* (o) אֲחָזַתְנִי *apprehendit me.* (p) הֶחֱזִיקַתְנוּ *comprehendit nos* F. (q) גְּמָלַתְהוּ *rependit ei.* (r) עֲנָקַתְמוֹ *ut torques cinxit eos.* (s) גְּנָבַתּוּ *furata est eum.* (t) אֲחָזַתָּה *apprehendit eam.* (u) פֵּאֲרָךְ *ornavit te.*

CAP. V.

DE VERBO PERFECTO.

VErbum ratione *Qualitatis*, est vel *Perfectum*, vel *Imperfectum*. *Perfectum* omnes inter Conjugandum literas retinet, easque mobiles. *Imperfectum* in una vel altera aliquid mutat. In utroque

1. *Genus*, ut in Pronominibus, vel Masculinum est, vel Fœmininum, vel Commune.

2. *Numerus* duplex, Singularis & Pluralis.

3. *Personæ* itidem tres: quarum *Tertia* hic; ob facilitatem suam, cæteris præponitur, atque *solo nomine Conjugationis*, ex antiquo Paradigmate פָּעַל desumto, *quoad formam suam indicatur*.

4. *Tempora* sunt quinque: *Præteritum*, Indefinitum, quod *Infinitivus* dicitur, Futurum primum, sive *Imperativus*, *Futurum* proprie sic dictum, ac *Participium*.

5. *Conjugatio* stricte loquendo non nisi unica est; distincta tamen secundum Classes quatuor; quarum priores singulæ, Activam formam habent, & Passivam; Ultima autem, sub unica forma, est Reciproca.

I. Prima Classis

(α) *Forma Activa in tertia persona Præter. sing.* [Masculina,] solas tres literas radicales exhibet, atque adeo *thema constituit*, sive Radicem: quam *in Quiescentibus Ajin* supplere potest *Infinitivus*. Ejus

(β) *Passivum* pro charactere *radicalibus præponit* נ.

2. *Secundæ classis character* est *Dagesch forte* mediæ radicali imprimendum.

3. *Tertiæ classis character est* ה ab initio præpositum.

4. *Quartæ* classis character, præter *Dagesch forte* secundæ radicali imprimendum, est Syllaba *Præformativa* הִתְ.

Obs. 1. *Vocibus activis* Ebræorum formandis, ante ultimam radicalem *inserviunt vocalium tres priores, ordine* suo *adhibitæ: Passivis* vero posterioribus [Pual & Hophal] *duæ reliquæ, syllabam afficientes priorem.*

2. Quæ Dagesch forte habent in media radicali characteristicum, vocantur *Graves*, reliquæ *Leves*.

II. Cæterum 1. *a Præterito* singularum Conjugationum (liceat ita cum vulgo loqui,) *formatur Infinitivus*, variatis punctis in Kal, Piel, & Hiphil, ac insuper ה in Niphal præposito.

2. *Ab Infinitivis Ebræorum* deinceps, *proveniunt* reliqua *Tempora omnia.*

(α) *Futurum* quidem, præpositis Infinitivo literis אית; ac in secunda tertiaque personis, differentia Numeri ac Generis per Affomativas יתנה indicata.

(β) *Participia* vero præmittunt Infinitivo מ, [& ultimæ Passivorum Syllabæ subscribunt (ַ)] extra primam classem, in qua a Præteritis Participia per sola puncta differunt.

Obs. In verbis פ״א commodissime formatur Futurum a Participio Benoni, vocali primæ per Syriasmum ad Præformativum rejecta [x].

3. *Imperativus* in secunda persona utriusque Generis ac Numeri, *qua sola flectitur* [y], *a Futuro* ejusdem personæ, generis, numeri, ac Conjugationis *non differt*: nisi quod ת Præformativum Futuri tollatur; aut pro eo, ה Præformativum Infinitivi, in Futuro expulsum, repetatur.

Singula hæc demonstrabit Paradigma seqq.

(x) De quo vid. supr. §. 25. II. Observ. 3.

(y) Hæc verba sunt auro digna. Mal. 2. 16. exstat שַׁלַּח quod non est *Imperativus*, ut Lutherus reddit; sed *Infinitivus*. Nam divortium Deo est abominationi.]

Die Hebr. hat nur eine Conjugation. Das übrige sind blosse Formen. Hierbey [illegible] das Activum und Passivum. Es hat nur 2 Tempora und 3 von einander wenig verschiedene Modos (das griech. 4 Modos und 5 Tempora)

PARTICIP.	IMPERAT.	FVTVRA.	INFINIT.	PRÆTER.		
Benoni. קֹטֵל Paul. קָטוּל נִקְטָל	קְטֹל הִקָּטֵל	יִקְטֹל יִקָּטֵל	קְטֹל הִקָּטֵל	קָטַל נִקְטַל	PA - AL. NIPH - AL.	Act. Pass. I.
מְקַטֵּל מְקֻטָּל	קַטֵּל	יְקַטֵּל יְקֻטַּל	קַטֵּל קֻטַּל	קִטֵּל קֻטַּל	PI - EL. PU - AL.	Act. Pass. II.
מַקְטִיל מֻקְטָל	הַקְטִיל	יַקְטִיל יֻקְטַל	הַקְטִיל הֻקְטַל	הִקְטִיל הֻקְטַל	HIPH - IL. HUPH - AL.	Act. Pass. III.
מִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	HITH - PAEL	IV.

Kal ist aus dem Lexico zu erlernen. Niph.

Pel. 1. eine Verstärkung des Kal. 2. eine transitive Bedeutung, wenn Kal entgegengesetzt wird, umkommen אבד verderben. 3. privative Bedeutung חטא sündig. חטא entsündig.

Hiphil. bezeichnet 1. eine Ausübung, Befehl, Zulassung der Handlung des Kal. 2. eine blosse Handlung wenn das Kal nicht gebräuchlich ist. הקדיש heiligen

Hitpahel, ein verstärktes Piel: התהלך beständig gehen
2. reciprocativisch von Piel: התהלל sich selbst loben.

III. Ad utrumque membrum præcedens rectius applicandum, insuper *Obs.* seqq.

1. *Pro* (-) *sub secunda radicali Præteriti Kal*

(α) In quibusdam est (..) [z].

(β) In aliis modo (..), modo (-) [a]; utut, in nonnullis, alterutrum tantum cum accentu vel suffixo sese exserat [b].

(γ) In paucis habetur (i) [c].

(δ) Quod i etiam in diversis temporibus Niphal, sub secunda radicali, haud raro sese exserit. חֲנִיתִין

(ε) *Ex omnibus his formis* nonnulla *derivantur Verba Imperfecta* [d].

Obs.

(z) חָפֵץ *desideravit.* (a) גָּדַל *crevit*: & גָּדַלְנִי *crevit mecum.* (b) חָדֲלוּ *cessarunt*, cujus singularis semper חָדַל *cessavit.* (c) יָכֹל *potuit*: יָגוֹר *timuit*: יָקֹשׁ, *illaqueavit*: קָטֹן *parvus fuit*: sed שָׁכֹל & שָׁכֵל *orbatus fuit.* (d) *In Kal ex forma* חָפֵץ est עָשֹׂשׁ, *computrescere*, it. מוּת *mori*, לוּץ *illudere*, & semel quoque נוּד *condolere.* De Quiescentibus tertia מָלֵא *replevit*, יָרֵא *timuit*, &c. *Ex forma* קָטֹן, est רָמַם *exaltatus fuit*, רָבַב jaculatus fuit. it. אוֹר *lucere*, בּוּשׁ *erubescere*, ac rarissime בּוֹא *venire*, טוֹב *bene se habere*, & זוֹר *exprimere.* *In Niphal* גּלל *convolvere*, גּוּז *rasit*, קטט *fastidivit*, & נמר *circumcidit.*

Obs. 2. *Character Conjugationis posterioris, expellit characterem Conjugationis prioris.* Et

(β) *Character temporis posterioris, expellit characterem* (solius) *temporis prioris.*

Not. (α) Pauca Ebræa in Imperativo ac Infinitivo *Niphal* nonnunquam retinent Characterem Præteriti. נִלְחֹם

(β) Alia, ex Verbis potissimum פ״ו, Chaldæorum more, in Futuro Hiphil utrumque characterem exhibent. יְהוֹדֶה

Obs. 3. *Pro vocali quacunque*, potissimum *sub* [c], *vel ante* [f], *Gutturales*, aut ר *ultimæ* radicalium *syllabæ*, nec non verbi Intransitivi [g], *quandoque* (-) *assumitur.*

(β) Quod in quamplurimis indifferenter accidit; quanquam altera forma, in quibusdam, non nisi cum Suffixis appareat. נָתַן

Obs. 4. ת *cum* (:) *quiescenti* efferendum,

(α) Characteristicum characteri postpositum, cum prima sibilante transponitur [h]: & tunc

---

(e) יִגְאַל *vindicabit*: אָהַב *ama*: וַיִּטְחַן & *commoluit*: יִבְעַר *inibit*, בֵּרַךְ *benedixit*. (f) יִגְבַּהּ *efferet se*: וַתִּפָּקַחְנָה & *apertæ fuerunt*: שְׁמַע *audi*, תִּשְׁמַעְנָה *audient*: וַיִּגַּע & *commotum fuit*, rad. נגע וַיִּפְצַר & *ursit, institit*. (g) יִגְדַּל *adolescet*. (h) יִסְתַּבֵּר *oneros us erit*: מִשְׁתַּגֵּעַ *insanum se gerens.*

tunc ת transpositum, post צ mutatur in ט [i]; post ז vero in ד [k].

(β) Si sequatur aliud ת, vel cognatæ pronunciationis litera ט & ד, in iisdem exhibetur per Dagesch [l].

Not. (α) שְׁחַרְתִּי transpositione in Hithpael facta, ante ultimam radicalem inserit ו [m]. [vid. §. 57. I. 1. Obs.]

(β) שׁוּט [n], & זָכַרְתִּי [o] (si hoc quidem est ex Hithpael), ת non transponit, & in רפק illud non abjicitur [p].

(γ) Exhibitionem vero literæ ת per Dagesch in prima radicali, admittunt nonnunquam & alia nonnulla pronunciationis heterogencæ, potissimum a נ incipientia.

Obs. 5. *Loco Dagesch characteristici Gravium* (pro verbis *Quadratis*, pluriumque radicalium: quæ nudam Gravium Conjugationum formam exhibent omnia,) nonnunquam *adhibetur*.

(α) ו ad primam radicalem [q];

(β) Se-

(i) Gen. 44, 16. נִצְטַדָּק *justificabimus nos.* (k) הִזְדַּמַּנְתֶּן *paratis vos.* (l) הִתַּמֵּם *integrum geris*: הִטַּהֲרוּ *purificarunt sese*: מְדַבֵּר *loquens*, pro מִתְדַּבֵּר. (m) הִשְׁתַּחֲוָה *incurvavit se*, &c. (n) הִתְשׁוֹטַטְנָה *circuite.* (o) הִזַּכּוּ *purgate vos.* (p) מִתְרַפְּקִים *pulsantes.* (q) שׁוֹרֵשׁ *radices egit*: לְמִשְׁפְּטִי *judicanti me.*

(β) *Secunda radicalis*, tam in iis, quæ vel natura habent quatuor literas [r]; vel ultimam duplicant [s]; aut primam duplicatam, semel statuunt in locum tertiæ: quam quæ, ultima Quiescenti abjecta, duas priores repetunt [t]. כִּלְכֵּל שִׁעֲשַׁע delectatus

(γ) *Tertia radicalis*, quando in verbis alioquin perfectis, tribus radicalibus subjiciuntur duæ posteriores duplicatæ [u]. אֲדַמְדַּם חָלַקְלַקּוֹת

§. 42.

Flexio per Personas & Numeros ejusdem Temporis ubivis eadem est, derivata ex Pronominibus Personalibus: quorum

1. *Terminationes* in prima & secunda persona *Præteritis* in fine *affiguntur* conjunctim: כ saltem primæ singularis in ת mutato.

2. Ad *tertiam personam* fœm. exprimendam, ה excerpitur, *quiescens* in singulari *in* (ָ); in plurali vero utriusque Generis *in* ו *mutatum*, *quiescit in Schuret.*

She-

(r) פַּרְשֵׁז *expandit.* (s) שַׁאֲנַן *tranquillus fuit.* (t) תְּשַׂגְשֵׂגִי *adolescere feceris* F. ex שׂגא *crevit.* (u) סְחַרְחַר *continuo circuivit.*

Schema coll. §. 41. II. esto sequens:

FVTVRA.	IMPER.	PRAET.		
In Schemate præcedenti.		In Schemate præced.	M. F. III.	SINGVLARIA.
	In Schemate præced.		M. F. II.	
			C. I.	
			M. F. III.	PLVRALIA.
			M. F. II.	
			C. I.	

Ad quod rite applicandum Obſ.

1. Prima & ſecunda perſonæ utriusque Numeri & Generis, in omnibus Præteritis, ſecundam radicalem efferunt cum (-). Niſi quod

(β) In iis Verbis, quæ in præt. Kal ו pro (-) habent, illud, manente tono, ibi retineatur [x]; tono vero ablato, transeat in (ָ) hhatuph [y].

2. *Afformativum* Ebræorum ָה *Præteritorum* fœm. *interdum*, ad formam Chaldaicam, *mutatur in* ת, præcedente (-) [z]; & in Quieſcentibus tertia, præeunte (ָ) [a]. Quod

(ב) ָת pro ָה etiam in Nominibus obtinet [b].

Obſ. 3. *Formæ* Verborum occurrunt *mixtæ*, ex diverſis non tantum Temporibus, ac Generibus; ſed variis Conjugationibus, ac diſtinctis Radicibus. יוֹלֵדֶת

אָכֹשׁ יָבֵשׁ

CAP. VI.

DE

VERBO IMPERFECTO.

§. 43.

VErba Imperfecta ſunt, *quorum* litera *radicalis, a qua Imperfecta denominantur, inter*

(x) יָכֹלְתִּי *potui.* (y) יְכָלְתִּיו *prævalui ipſi.*
(z) אָזְלַת *abiit.* (a) וְקָרָאת *& vocabit.*
(b) חַטָּאת *peccatum.*

Imperfecta dicuntur, inquit Wasmuth pag 126-129 ~~illa~~ verba duarum litterarum sive similem adiungentia, vel conduplicantia posteriorem radicis etc. אהוין

*conjugandum vel formandum, deficit aut quiescit**: dividunturque in Defectiva & Quiescentia.

1. *Defectiva*, & quæ ea sequuntur, *literam mobilem* quandoque *tollunt*, & non-initialem in conjugando *abjectam compensant per Dagesch forte*, imprimendum literæ deficientem sequenti. Suntque eorum species duæ: פ״נ, & Geminantia secundam.

2. *Quiescentia*, *in quibus litera* quiescibilis *quiescit*, ordinarie *compensanda per vocalem longam*, sub litera quiescentem præcedente. Species horum sunt potissimum quatuor: פ״י, quo & referri possunt פ״א dicta; item Quiescentia secunda, ac ל״ה & ל״א. De quibus singulatim.

3 Gutturalia
1, prima radicalis חמל
2, mediae rad. בחל
3, tertiae rad. שלח

Obs. 1. Quæ dupliciter Imperfecta sunt, plerumque utriusque sectantur formationem. Sed (β) Imperfecta non dantur quoad duas literas

(c) Non ab actu dicuntur Imperfecta, sed a sola potentia: quæ, extra Imperfecta quoad secundam, tum demum ordinarie in actum introducitur, quando literam, unde Imperfecta dicuntur, analogia afficit cum (:), inprimis quiescenti. [Denominationes Imperfectorum ab antiquo paradigmate פעל desumuntur, secundum hoc Schema:

פ	ע	ל
נ	ו	ה
י	י	
א	א	א

Sunt defectiva haec, Nun prima et dupla secunda
Prima quiescit Jod, Vav altera, tertia Aleph, He.

teras contiguas, præterquam Ebræorum בּוֹא Nam.

(γ) Quæ, præter secundam ו, primam habent נ, quoad hanc semper sunt Perfecta: quæ autem præter secundam ו, tertiam habent ה, perfecta sunt, quoad secundam.

Obs. 2. In omnibus Imperfectorum Speciebus quædam Verba dantur, quæ vel nonnunquam, vel perpetuo, Perfectorum sequuntur naturam; sive in quibusdam, sive in omnibus.

Obs. 3. Quamplurima Verba Imperfecta, sub formis diversis, unam retinent eandemque significationem.

§. 44.

Verba פ״נ I. *Primam radicalem* non tantum

1. *Ex analogia cum* (:) *quiescenti* (ob Præformativum) *notandam*, [si secunda radicalis non fuerit Gutturalis,] *abjiciunt*; facta ejus compensatione, in sequenti litera, per Dagesch forte [d]. Sed &

2. *In Imperativo* [e], *ac Infinitivo* [f] *Kal*, cum (:) mobili aut vera vocali efferendam, extru-

(d) יִגַּשׁ pro יִנְגַּשׁ *accedet*: נִגַּשׁ *adductus est*: הִגִּישׁוּ *admoverunt*: מֻגָּשׁ *admotus*. * מַצִּל *eripiens*: לְהַצָּלָה *ad eripiendum*, rad. נצל. (e) גַּשׁ, & גֶּשׁ *accede*: גְּשׁוּ *accedite*: גּוֹשִׁי *accede*. F. * פְּקוּ *egredimini*, ex נפק *egressus fuit*. (f) בְּגֶשֶׁת *in accedere*,

trudunt: ſecunda, in Imperativo [extra Perſonas in י & ו creſcentes,] cum (-) vel (..), rariſsime Perfectorum vocali ֫, notata; in Infinitivo vero litera ת in fine aſſumta, præcedente gemino (·).

Obſ. 1. *Hoc modo* נ *quodcunque* per (:) quieſcens literæ vocis eſſentiali jungendum, inprimis tertia Radicalis, abjicitur; præcipue ſi ante aliud נ vel ת [g] fuerit.

2. Verbum נָתַן *imperfecte formatum*; extra Præteritum Kal, in cæteris hujus Conjugationis temporibus, *ſub ſecunda radicali* vocis in fine non creſcentis; *amat* (..) [h].

3. Formationem Verborum פ״נ imitantur

(α) Radix לָקַח [i]:

(β) Verba nonnulla a י incipientia: & quidem יָנַח, יָצַב, יָצַג, יָצַע, יָצַת, & יָקַץ perpetuo; יָצַק, יָצַר & יָסַר, in Kal plerumque; יָגַע vero, יָלַד, יָחַם, יָקַץ, & יָשַׁר non niſi ſemel.

§. 45.

Verba *Geminantia ſecundam*,

I. *In*

(g) נָתְנוּ *dedimus*: נָתַתָּ pro נָתַתְּ *dediſti*: אַתֶּן *tu*, pro אַתְּנָה. (h) אֶתֵּן *dabo*: תֵּת *dare*, תֵּן *da*. (i) וַיִּקַּח & *ſumſit*, pro וַיִּלְקַח coll. §. 41. III. Obſ. 3. & ita קַח *ſume*, לָקַחַת pro לָקַחַת *ſumere*.

I. *In Conjugationibus Levibus, secundam radicalem abjiciunt* [k]: & [voce a fine crescente] *tertia* radicali *Dagesch* imprimunt [l].

1. Substituunt, pro (:) retrahendo vocalem ejus primitivam.

(β) In *Niphal* tamen pro puncto ita retrahendo, *plerumque adhibetur* (-) [m], interdum ֻ [n], rarius (..) [o]:

(γ) In *Hiphil* vero communius (..) [p], rarius (-) [q].

2. Pro (:), sub ultima Radicali dagesschanda, exprimendo, in Præteritis adhibent וֹ [r], in cæteris Temporibus ֶי [s].

3. Præformativi *vocalis brevis* syllabæ simplicis,

(k) סַב *circumivit*, סוֹב *circumi*: יָסֹב *cingebat*, &c. (l) סַבּוּ *circuiverunt me*: וָרֹבּוּ & *jaculati sunt*: סֹבּוּ *circuite*, pro סִבְבוּ, ex סָבַב, ita תָּסֹבּוּ *circuibitis*. (m) נָסַבּוּ *circumcirca posuerunt se*, pro נִסְבְּבוּ: יִסַּבּוּ pro יִסָּבְבוּ *vertent sese*. (n) וְנָגֹלּוּ & *convolventur*, pro נִגְלְלוּ. (o) נָסַבָּה *aversa est*, pro נִסְבְּבָה. (p) הֵסֵב *avertit*, הֵסֵבּוּ *abduxerunt*. (q) הֵדַק *comminuit*. (r) סַבֹּתִי *causa fui*, pro סָבַבְתִּי: בַּזּוֹנוּ *diripuimus*: הֲשִׁמֹּתָ *desolasti*: וְסַבֹּתֶם & *circuibitis*: וַהֲדִקּוֹת & *comminues* F. (s) תְּסִבֶּינָה *circuibunt*, pro תִּסְבֹּבְנָה: וַתְּחִלֶּינָה & *inceperunt*.

(α). *Elevatur in analogam longam* [r]. Sed

(β). *In* Participio *Hiphil* in (..) [u]. &

(γ). *In Kal* [x] atque *Niphal* [y], in (ֶ).

Obſ. 1. In quibusdam, Compenſatione per Dageſch neglecta, (:) retrahitur [z].

2. Ubi vero, Chaldæorum more, compenſatio fit in litera abjectam præcedente; ibi non modo (:) retrahitur, ac ſub ultima radicali retinetur: ſed & vocalis ordinaria ſub Præformativo manet [a].

II. *In Conjugationibus Gravibus,*

1. Secunda radicali retenta, pro Dageſch forti characteriſtico, & prævia vocali, ſubſtituunt (ִי) [b]. Vel

2. Pro ſecunda radicali, in locum Dageſch cha-

(t) הָחֵל *incipiendo:* אָחֵל *incipiam:* הֵסֵב *avertit:* מֵסֵב *converſus.* (u) מֵסֵב *averſurus ſum.* (x) נָסֹב *circuibimus.* (y) וְנָסַב *& circumgyrabitur:* וְנָמַס *& tabeſcens.* (z) וְנִבְלָה *& confundemus*, pro וְנָבְלָה *fut. Kal*, rad. בלל. (a) וַיַּכְּתוּ *& contuderunt*, formæ וַיִּרְבְּקוּ *& adhærere fecerunt.* וַיִּקְּדוּ *& inclinarunt verticem:* יְדֻמּוּ *ſilebunt:* תְּצִלֶּנָה *tinnient*, הֻמְכוּ *depreſſi ſunt.* (b) נוֹסְסָה *fugere facit:* יְהוֹלֵל *infatuabit:* תְּסוֹבֵב *circumgyrabit* F. מְחוֹקֵק *legislator.* Püal עוֹלַל *peractus eſt:* מְהוֹלָל *ad inſaniam adductus.* Hithpael הִתְהוֹלְלוּ *inſano impetu agitamini.*

characteristici transmota, statuunt similem primæ [c].

Not. Geminantia secundam

1. Interdum confundunt formas cum Quiescentibus secunda, vel tertia radicali.

2. Pro litera geminanda, in paucissimis est, Syrorum more, א [d].

§. 46.

In Verbis פ״י,

I. *Prima*, ex analogia *cum* (:) *quiescenti notanda*,

1. *In Kal quiescit in* (..) vel (יְ), *secunda etiam radicali* (extra personas in (יְ) & ו crescentes), ibi *cum* (..), hic cum (-), [e] rarissime ו [f] *notata*.

2. Extra Kal *mutatur in* ו: quod

(α) In *Niphal* [g] & *Hiphil* [h], quiescit in hholem.

(β) In *Hophal* autem in schureck [i].

F 5 Obs.

(c) *Piel* קִלְקַל *detersit*: יְסַכְסֵךְ *veprium instar commiscebit*. *Pual* בָּלְכְּלוּ & *sustentati fuerunt*: *Hithp.* וַיִּתְמַרְמַר & *exacerbavit se*. (d) וַיִּמָּאֵס & *dissolutus, liquefactus fuit*, pro וַיִּמָּסֵס. (e) אֵלֵךְ *ibo*: תֵּרֵד *descendet* F. תִּישַׁן *dormies*. (f) נֵאוֹת *acquiescemus*. (g) נוֹלָד *natus est*: הַנּוֹלָדִים *nati illi*. (h) הוֹלִיד *parere fecit*; אוֹלִיד *gignam* &c. * הוֹדַע *notum fecit*: מְהוֹדֵא *laudans*. (i) הוּסַד *fundatus fuit*: מוּסָד *fundatus*.

Obs. 1. Huc referri possunt.

(α). Ebraice *Verba* quædam *ab* א *incipientia* (scil. אָבַר, אָבָה, אָכַל, אָמַר, אָפָה, אָצַר, & plerumque אָרַז, interdum etiam אָהַב & אָסַף), quorum *prima radicalis in Futuro Kal quiescit in* י, *secunda*, in cæteroquin Perfectis, [si vox a fine per afformativa ה & ו non creverit,] *cum* (..) *vel* (-) *notata* [k].

Obs. 1. Verbum יָבַר *in Futuro Kal* (ad formam Hüphal) *primam in* י *mutat*, quiescens in schurec, secunda cum (-) notata [l].

Obs. 3. י *in Hiphil* sæpe retinetur, ut vel

(α) *quiescat in* (..) [m]; vel

(β) Ipso *per* (..) *moto*, *Præformativum habeat* (:) [n].

II. *In Imperativo & Infinitivo Kal, primam* etiam cum (:) mobili, aut vera vocali efferendam, *extrudunt*: secunda in Imperativo, [extra Personas in ה & ו crescentes,] cum (..) vel (-) notata [o]; in Infinitivo vero ת in fine assumto, præcedente gemino (·.·) [p].

III. *Primam* י *mutant in* ו *mobile*,

1. *In*

(k) אֹכַל *comedam*: תֹּאכַל *comedes*: יֹאכַל *comedet*: נֹאכַל *comedemus* &c. (l) אוּכַל *potero*: תּוּכַל *poteris*. (m) הֵיטִיב *benefecit*. (n) וַיִּיטֵב *benefaciet*. (o) לֵךְ *abi*. (p) רֶדֶת *descendere*: דַּעַת *scire*.

1. *In Niphal* dagesschandam [q]:

2. *In Hithpaël* verborum ירה [r], ידע [s], יכח [t], & יסר [u], secundæ dagesschatæ præmissam.

§. 47.

Quiescentia Ain, *secundam radicalem ubivis abjiciunt* [x]:

I. In Conjugationibus levibus,

1. *Pro* (:) retrahendo, *substituunt vocalem primitivam* [y], [h. e. illam, ex qua (:) est ortum:] & amplius,

(α). *In Kal pro* (-) [z] quidem (nisi tertia radicalis (:) expressum ceperit [a]), *ac pro* (..) *Participii* [b], *adhibent* (ָ).

(β). *Pro* ו frequentius *substituunt* ו, vel (ֻ) [c].

(γ).

(q) יִוָּלֵד *nascetur*: תִּוָּרֵא *timearis*: נִוָּבְחָה *redarguemur*. (r) הִתְוַדָּה *confessus fuit*: מִתְוַדִּים *confitentes*: אֶתְוַדֶּה *confitebor*. (s) בְּהִתְוַדַּע *in notum facere se*: אֶתְוַדַּע *notum me faciam*. (t) יִתְוַכַּח *disceptabit*. (u) וְנִוַּסְּרוּ & *erudient se*. (x) Unde מֵת *mortuus est*, ad formam חָפֵץ sed אוֹר *luxit*, formæ קָטֹן, & קָם *surrexit*, formæ קָטַל coll. inf. I. 1. (α). (y) מֵתָה *mortua est*, מֵתוּ *mortui sunt*, בֹּשָׁה *erubuit*, אוֹרוּ *lucent*, טוֹבוּ *bona sunt*: זֹרוּ *compressa sunt*: בֹּאוּ *venerunt*. (z) Unde קָם, קָמָה *stetit*; קָמוּ *surrexerunt*. (a) קַמְתָּ *surrexisti*: קַמְתִּי *surrexi*. (b) שָׁבָה *reversa*: קָמִים *surgentes*. (c) קוּם *surgere*, vel *surge*:

(γ). *In Niphal* pro quocunque puncto retrahendo, *adhibent* ֵ [d].

2. pro (:) *sub ultima radicali exprimendo*, sæpius in Præteritis (Niphal [e] & Hiphil) usurpatur ֵ, in Futuris vero (Kal [f] & Hiphil [g]) interdum ֶ.

(β). Idque quoties accidit, toties pro vocali retrahenda in Hiphil venit (ִ) [h], nonnunquam (ֵ) [i], [in Niphal ִ].

3. *Præformativi* vocalis *brevis* syllabæ simplicis, *Ebraice* quidem

(α). *Elevatur in analogam longam* [k]. Sed

(β). In Participio Hiphil mutatur in (ֵ) [l]. &

(γ). *In Kal* [m] *atque Niphal* [n] transit in (ָ) [o].

Obs. 1. *In Hüphal*, compensatione extraordinarie neglecta, retrahitur (:) [p]

Obs.

קוּמוּ *surgite*. (d) הָכֵן *præparate*: נְבוֹכָה *perplexa est*: הִמּוֹלוּ *circumcidimini*. (e) נְפֻצוֹתֶם *dispersi fuistis*. (f) תְּשֻׁבִינָה & תָּשׁוּבְנָה *redibunt*. (g) תְּהוֹמֵמִינָה *perstrepent*: sed תָּשֻׁבְנָה *restituent*. (h) הַקִּימוֹתִי *stare feci*. (i) הֲרֵעֹתָ *male feci*sti. (k) הֵקִים *confirmavit*: לְהָקִים *erigere*: הָקֵם *stare fac*: תָּרִים *eriges*, הוּקַם *erectus fuit*. (l) מֵקִים *stabiliens*. (m) אָקוּם *surgam*. (n) נָפֹצוּ *dispersi fuerunt*, נָפוּצָה *dispersa*. (o) יוּמָת *morietur*, inverse ponitur pro יָמוּת. (p) חוּבְאוּ *introducti fuerunt*: יוּמָתוּ *morte afficientur*.

Obs. 2. *Participium* Benoni

(*a*). In iis, quorum Præterita sub secunda radicali (..) habent vel ו, ad horum imitationem, itidem vocales has (..) vel ו collocat sub primam [q].

II. In *Conjugationibus Gravibus*, pro secunda radicali abjecta,

1. Similis tertiæ substituitur; &, pro Dagesch forti, ad primam radicalem apponitur ו [r].

2. Pauca primam duplicatam in locum secundæ abjectæ statuunt, adhibita ante eam, pro Dagesch forti, litera simili tertiæ radicali [s].

3. Pauca quædam secunda radicali in י mutata, *retinent puncta Perfectorum* [t].

§. 48.

Quiescentium tertia ה,

I. *Voce a fine non crescente*, desinunt

1. Omnia *Præterita* in ה ָ ֶ ֵ ֶ [u].

2. *Fu-*

(q) מֵת *mortuus*, formæ גָּדֵל *crescens*: אוֹר *lucens*, formæ גָּדוֹל. (r) כּוֹנֵן *paravit* M. כּוֹנְנָה *paravit* F. תְּכוֹנֵן *parabis*: מְסוֹתֵת *mori faciens*: מְשׁוֹטְטִים *discurrentes*. Ita in *Pual*, רוֹמַם *exaltatus est*: מְחוֹלָל *confossus*. Et in *Hithpaël*, יִתְלוֹנָן *commorabitur* &c. (s) כִּלְכֵּל *sustentavit*: מְטַלְטֵל *migrare faciens*: תִּתְחַלְחָל *horribili dolore afficies te* F. (t) קִיְּמוּ *stare fecerunt*: חִיַּבְתֶּם *damnastis, reum effecistis*. (u) גָּלָה *exulavit*: נִגְלָה *revelatus fuit*: גִּלָּה *revelavit*: הֹרָה *procreare*

2, *Futura* [x] *ac Participia* [y] *in* ה_ .

3. *Imperativi* in (..) [z].

4. *Infinitivi* in ו [a].

Obs. 1. Participium *Paul* ה in י mutat [b].

Obs. 2. *Futura*, & *Participia* reliqua rarius occurrunt cum (..) [c].

Obs. 3. *Infinitivi*,

(α). Sæpius ה *ultimum mutant in* ת [d];

(β). Nonnunquam tertiam mutant in cognatas quiescentes [e];

(γ). Haud raro ultimam quiescentem habent in (..) [f].

II. *Voce in fine crescente*,

1. Ter

---

factus est: הָגְלָה *abduxit*: חָגְלָה *in exilium abductus fuit*: הִתְוַדָּה *confessus fuit*. (x) יִגְלֶה *exulabit*: יִגָּלֶה *revelabitur*: אֵגָלֶה *manifestabo*: יְכַסֶּה *operietur*. (y) גֹּלֶה *exulans*; מְגַלֶּה *revelans*; מְעֻנֶּה *afflictus*; מַעֲלֶה *ascendere faciens*; מְפֻנֶּה *obversus*; מִתְעָרֶה *explicans se, virescens*. (z) גְּלֵה *exula*; הַעֲלֵה *ascendere fac*. (a) עֲשׂוֹת *facere*: לְהֵרָאוֹת *videri*: קַוֹּת *expectare*. (b) Esth. 3. 14. גָּלוּי *manifestum*. (c) תַּעֲשֶׂה *facies*: תִּגָּלֶה *reteges*: Part. מְחַכֶּה *sperans*. (d) גָּלוֹת *exulare*: הִגָּלוֹת *retegi*: גָּלוֹת *retegere*: עָנוֹת *affligi*: הַגָּלוֹת *abduxisse*: הִתְגַּלּוֹת *manifestare se*. (e) עֲשׂוֹת *facere*: וְכַחֲכִי & *secundum expectare*. (f) הִנָּקֶה *absolvi*: עַנּוֹת *affligere*: הָפְקַר *libertate donari*.

1. *Tertia* radicalis *non schvanda* sine facta compensatione *abjicitur*, una cum puncto prævio.

Obs. 1. *In tertia fœminina singulari*, quoties, pereunte tertia radicali ה, cum masc. confunderetur, *mutatur in* ת [k].

Obs. 2. ה non schvandum interdum in literam cognatam (י), rarius ו, mobiles mutatur [i]; quod (י) in Participio Kal plerumque dagesschatur, præmisso (..) [k].

nr. 2. Tertia Schvanda in י *mutatur: quod quiescat*

(α). *In Præteritis*, Conjugationis *Kal* quidem in (.) [l], cæterarum vero in (..) [m].

(β). *In Futuris* autem *ac Imperativis in* (:) [n].

Obs.

(g) גָּלוּ *exularunt*: תִּגְלוּ *exulabitis*: יִגְלוּ *exulabunt*: פְּרוּ וּרְבוּ *fœtundi estote & multiplicamini*: גֹּלָה *exulans*: גּוֹלִים *exulantes*: & ita in reliquis. (h) גָּלְתָה *exulavit*: גִּלְּתָה *revelavit*, &c. (i) יִרְבּוּן *multiplicabuntur*: הָלוּ *attollite*: תִּדַּמְיוּנִי *assimilabitis me*: שָׁלַוְתִּי *tranquillus fui*. (k) עֹטָה *declinans*: sed בֹּכִיָּה *flens*: מְרִיָּה *frugum ferens*, *fœcunda* &c. (l) גָּלִית *exulasti*: עָשִׂית *feci*sti F. גָּלִיתִי *exulavi*: בְּנִיתֶם *adificastis*: עֲשִׂיתֶן *feci*stis F. עָשִׂינוּ *fecimus*. (m) נִגְלֵיתִי *manifestatus fui*: גָּלִיתָ *revelasti*. (n) Cant. 3. 11. רְאֶינָה *videte*: תִּרְאֶינָה *videbunt* F.

Obs. *Accedente Suffixo*, ה etiam schvandum simpliciter abjicitur [o].

§. 49.

Verba ל״א I. *Voce a fine non crescente, pro* (-) *et* וֹ (extra Infinitivum) *ultimæ Syllabæ assumunt* (ָ) [p].

II. *Voce a fine crescente*,

1. א ex analogia *schvandum*, *quiescit*

(α) *In Præterito Kal* quidem *in* (ָ) [q], *in cæteris Præteritis* [r] (& ex forma מָלֵא etiam in Kal [s]) *in* (..):

(β) In Futuris ac Imperativis vero, in (∴) [t].

2. א vero, *ad quod* ת *adjicitur*, *præcedente* analogice *gemino* (∴), vel

(α) *Per* (..) *movetur*, *præmisso* (:) [u]; vel

(β)

(o) עָשָׂךְ *fecit te.* (p) מָצָא *invenit*: מְצָאתִי *inveni*: אֶמְצָא *inveniam.* נִמְצָא *inventus est*: הוּבָא *venire factus, adductus est* &. (q) מָצָאתָ *inveniisti* M. מָצָאת *inveniisti* F. מָצָאתִי *inveni* &c. (r) נֶחְבֵּאתָ *occultatus fuisti*: נִמְצֵאת *inventa fuisti*: רְפֵאתָם *sanasti*: הִשֵּׁאתָ *deceptum declarasti*, ex נשׂא &c. (s) מָלֵאתָ *implevisti*: יָרֵאתִי *timui*: יְרֵאתֶם *timuisti* &c. (t) תִּקְרֵאנָה *vocabitis*: קְרֵאן *vocate.* (u) מוֹצֵאת *inveniens* F. שְׂאֵת *portare*, rad. נשׂא, coll. §. 44. l. 2.

(β). *Quiescit, per* (..) *compensatum* [x].

Obs. 1. *Verba* ל״ה & ל״א sæpe *formas* suas *permutant* invicem, vel

(α). quoad literas; vel

(β). quoad puncta; vel etiam

(γ). quoad utrumque.

CAP. VII.

DE PARTICVLIS.

§. 50.

P*Articulæ* nomine veniunt omnes Voces indeclinabiles. Quarum aliæ

Inconnexæ per se vocem constituere possunt:

Connexæ aliæ, quæ in oratione semper alis adhærent; suntque potissimum משרת וכלב. Ex quibus

I. מ (ex מִן *præfigitur per* (.), *sequente Dagesch forti* [y]: quod tamen, si litera sequens fuerit י schvatum, ex eadem (præter duo) una cum (:) excidit [z].

II.

(x) מוֹצֵאת *inveniens* F. לָשֵׂאת *ad portandum*, ex נשא, coll. § 44. I. 2. & צֵאת *egredi*, ex יצא, coll. §. 46. II. (y) מִתַּחַת *e fundo*. (z) מִידֵי *e manibus*, ex יְדֵי: מִירוּשָׁלַם *ab Hierosolymis*.

II. ה *Interrogativum* [ordinarie] *cum* (ַ) *præfigitur* [a]:

[β. Sequente (:) vel littera Gutturali fine (ָ) habet (ַ)].

γ. Rarius, potisſimum ante Præfixum, cum (-) ſequente Dageſch [b].

[δ. Sequente vero Gutturali, Kametſata imprimis, habet (ָ:): nunquam vero ה Interrog. ante ע (ַ) habet, nec (-) ſequ. Dageſch, niſi litera cui apponitur, fuerit Præfixa, aut in Verbis Præformativa.]

III. וכלב [c] *ordinarie cum* (:) *præfigitur*; ſed extra Regimen, *ante vicinum tonum* nonnunquam etiam *cum* (ַ) [d].

Obſ. 1. ו tamen *Schurek recipit*,

(α). Ante Affines במף [e], (niſi nonnunquam ob vicinum tonum habeat (ַ) [f]; itemque

(β).

(a) הֲמִן *an de?* (b) הַכִּצְעָקָתָהּ *an ſecundum clamorem de ea.* (c) וְרוּחַ *& ſpiritus*: כִּדְרָךְ *juxta viam*: לְאֹתֹת *in ſigna*: בְּרֵאשִׁית *in principio.* (d) וְנֶגְבָּה וְקֵדְמָה וְיָמָּה *& verſus meridiem, ac ad ortum, & verſus mare*: כָּעֵת *circa tempus*: לַמָּיִם *ab aquis*: בֵּנוֹ *inter nos.* (e) וּבֵין *& inter*: וּמֵעֵץ *ſed de arbore*: וּפָחַד *& timebit.* (f) וָהֹה *& inanitas*: וָמֵת *certe morietur*: וָפָחַד *& timor.*

(β). *Ante literas* (extra י [g]) *cum* (:) *simplici* [h], aut composito sub litera non-Gutturali [i], *notatas*.

Obs. 2. ו *Conversivum in Præteritis* adhæret quidem per punctum alias usitatum; sed (præter primam Pluralem, & pleraque Quiescentium tertia) *tonum ex penultima* (radicalium acuta) *dimittit ad ultimam* [k] (afformativam).

Obs. 3. ו *Conversivum Futuris præfigitur per* (-), *sequente Dagesch forti* [l]): *ac*, extra pausam tamen, ac primam singularem,

(β). *Tonum* plerumque simul *ad penultimam*, (si simplex hæc fuerit,) *retrahit ex ultima* [m].

Not: דֵּי, פִּי ac. מִן saepe. sunt particulae expletivae ob euphoni

CAP. VIII.

מִדֵּי de לְפִי in כְּמוֹ instar

DE FIGVRIS ETYMOLOGICIS.

Figurae sunt circumstantiae vocum in sensu nihil immutantes, euphoniam promouentes.

§. 51.

Figurarum hic aliæ Voci aliquid otiose superaddunt; aliæ aliquid ei, sensu salvo, detrahunt. Quæ superaddunt, sunt *Prosthesis*, *Epenthesis* & *Paragoge*. Sed detrahunt *Aphæresis*,

(g) וּלְהַבְדִּיל & *ad separandam*. (h) וְזָהָב & *aurum*. (i) ex יְהִי *erit*, fit וִיהִי & *erit*. (k) וְאָכַלְתָּ & *comedes*: וַהֲקִימֹתִי & *stabiliam*. (l) וַיִּקְרָא & *vocavit* &c. (m) Ex יָקוּם *surget*, fit וַיָּקָם & *insurrexit*: ex תּוֹסֵף *addet* F, וַתּוֹסֶף & *addidit*, coll. §. 18.

Syncope, & *Apocope*. Quibus addi potest *Metathesis*.

§. 52.

Rarior est *Prosthesis*, quæ *præponit ab initio literam* ב [n], *vel* ל [o], *aliasque* [p] punctatas.

§. 53.

Epenthesis in medio vocis *inserit*, non tantum

I. Literas *Quiescentes* א [q], ו [r], & י [s], post vocalem potissimum cuilibet homogeneam. Sed &

II. *Ante Suffixa*, inprimis Futurorum, *literam* נ; qua cum *tonus* semper *servatur in radicalium ultima*. Hinc

α. *Pro vocali suffixis* הוּ [t], הָ [u], & נִי [x] *præmittenda*, adhibetur (:). Et amplius

β. *Ultimæ radicali* non vocalizatæ, *adjicitur* (∵) vel (-). Sed

γ. (..) ante ךְ corripitur in (∵) [y]. At

Obs. 1. Tale נ Epentheticum excluditur nonnunquam, potissimum ante aliud נ vel ךָ, &

(n) בַּעֲבוּר *propter*. Sed Vid. *interpr.* §. 166. (o) לְאֹם *gens*, ex אמם. (p) אָדוֹשׁ *triturando*, pro דּוֹשׁ. (q) וְקָאם & *surget*: * בָּאתַר *post*, &c. (r) מִיָּורְדִי *a descendere me*. (s) יַגִּיד *indicabit*: הַבִּיט *prospice*: תֵּיעָשֶׂה *fiet*, &c. (t) יִצְּרֶנְהוּ *custodiet eum*. (u) יִמְצָאוּנְהָ *invenient eam*. (x) יִמְצָאֻנְנִי *invenient me*. (y) יְשָׁרְתוּנֶךָ *ministrabunt tibi*.

& compensatur in sequenti litera per Dagesch forte [z].

Obs. 2. Rarius deprehenditur נ Epentheticum

(α). Ante הוּ & הֶם Suffixa Particulæ מִן [a].

(β). Ante (וֹ) [b]. קָבְנוֹ maledic Mi Rad קבב loco קָבֹנוֹ

(γ). Ante (וּ) [c].

§. 54.

Paragoge producit vocem *litera* aliqua *in fine adjecta.* Et quidem

I. *Usitatissime* 1. *litera* ה

(α). *In Personis Futuri* [d], *ac Imperativi* [e], (Infinitivi [f] rarius,) in fine alioquin *non crescentibus.*

(β). In Pronominibus secundæ personæ mascul. sing. [g], ac plural. fœm. [h]; item tertiæ personæ plural. utriusque generis [i]. Et sic quoque in harum personarum Afformativis [k], at-

(z) תְּבַעֲתַנִּי *perterrefacies me*: Num. 6. 24. וְיִשְׁמְרֶךָ *& custodiat te*: אַיֶּכָּה *ubi tu* (es)? (a) מֶנְהוּ *ex eo*: מִנֵּהוּ *de ipso*: מִנֶּהֶם *ab illis.* (b) יֶשְׁנוֹ *est ille*; וְקָבְנוֹ *& exsecrare eum.* (c) תַּמְנוּ *defecerunt*, pro תַּמּוּ. (d) נִלְבְּנָה *excoquemus lateres.* (e) לְכָה *i, agedum*, rad. ילך. (f) לְמָשְׁחָה *ad ungendum.* (g) אָתָּה *tu* M. (h) אַתֵּנָה *vos* F. (i) הֵמָּה *illi*: הֵנָּה *illæ.* (k) בָּגַדְתָּה *perfide egisti*: וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה *abjicietis*: תְּרַבֵּרְנָה *loquemini* F.

atque Suffixis [l] ex illis formatis.

(γ). Rarius in Nominibus [m], Participio fing. [n] masc., Particulis quibusdam [o], ac tertia Præteritorum fœminini generis; in qua tunc, perinde ut in Nominibus, ה fœmininum mutatur in ת [p].

2. Litera ן in Personis Verborum per (י) [q], vel (ו) [r] crescentibus.

(β). Extraordinarie in Infinitivo [s].

Obs. in quibusdam post ה Paragogicum Futuri ac Infinitivi, in ת mutatum, aliud adjicitur Suffixum [t].

II. *Minus usitate:* nempe

1. Litera א, quæ potissimum post ו Verborum adhibetur.

2. י, quæ *in Nomine* usurpatur *post formam constructam* [u].

3. י (vel cum (.) præcedente, vel absque eo): quæ *adhibetur* in

(α). Pronomine 2. personæ fœmin. sing. [x]; &

(l) בְּשִׁמְכֶם *sub nomine tuo.* לְבַדָּנָה *in solitudine ipsarum.* (m) לַיְלָה *nox*, ex לַיִל. (n) בֹּעֲרֶת *ardens.* (o) אֵיכָה *quomodo?* (p) נִפְלָאָה *singularissima, admirabilis.* (q) תִּדְבָּקוּן *adhærebitis.* תְּחִילִין *paritura es.* (r) יְחִילוּן *dolebunt:* יְדָעוּן *noverant:* תִּשְׁמְעוּן *audietis.* (s) בְּאַבְּדָן *in interire.* (t) תְּכוֹאָתְךָ *eveniet tibi &c.* (u) בִּלְעָם בְּנוֹ בְּאֹר *Bileam filius Beoris.* (x) אַתִּי *tu* F.

& ſic quoque in Affomativis [y] & Suffixis [z] ejusdem perſonæ.

(β). Participiis maſculinis [a].

(γ). Nominibus ac Participiis fœmin. ſæpe poſt formam conſtructam [b].

(δ). Particulis quibusdam [c].

Obſ. 1. ה Paragogico accedente,

(א) *Tonus in ſede priſtina relinquitur,*

(α). *In Nominibus* ordinarie: item

(β). *In Pronominibus*, indeque factis augmentis ſervilibus: atque

(γ) *In Conjugationibus levibus* quieſcentium [d] ac geminantium [e] Ain, nec non Perfectorum Hiphil [f].

Extra hos caſus

(ב) *Tonus in Verbis dimittitur ad ultimam* [g].

Obſ. 2. Pauca quædam ſunt, in quibus etiam (:) ſecundæ radicalis Kal, (more fere Suffixorum Pronominum,) redit in vocalem primitivam, (-) amplius elevato in (‾) [h].

§. 55.

Aphæreſis aufert ab initio vocis

(y) נָתַתִּי *dediſti* F. (z) בְּתוֹכִי *in medio tui* F. (a) אֹסְרִי *ligans.* (b) מְלֵאתִי *plena*: ſed רַבָּתִי *magna.* (c) מִנִּי *a*: זוּלָתִי *præter* &c. (d) שׁוּבָה *revertere.* (e) נִבְזֶה *prædemur.* (f) אַשְׁלִיכָה *projiciam.* (g) אֶשְׁמְרָה *cuſtodiam*: שָׁמַרְתִּי *cuſtodi*: נֵלְכָה *ibimus.* (h) תִּדְבָּקִין *adhærebis*, ex תִּדְבָּקוּ: תֹּאבְדוּן *peribitis*, &c.

1. Interdum Præformativum Imperativi ac Infinitivi Niphal & Hiphil [i]; superveniente potissimum una ex literis כלב [k].

2. Rarius Præformativum Præteriti Hiphil [l].

3. Ipsam nonnunquam literam radicalem [m].

§. 56.

Syncope concidit e medio vocis, vel literam, vel punctum vocale.

I. E literis, concidit

1. ה *Articuli, quoties supervenit eidem una ex literis* כלב [n].

2. נ in vocibus אֲמֶנֶת, אֶנֶף, בֶּנֶת & תֶּנֶת; pro quibus dicitur אֱמֶת, אַף, בַּת, atque תֵּת.

(β) Sed *accedente* aliquo *incremento* finali, נ cum integra forma *reassumendum* est; *nec*, permutatione vocalium peracta, *abjiciendum* [o], *nisi quan-*

(i) רִיבוּ *contendite*, שִׁים *pone*. (k) בְּכָשְׁלוֹ pro בְּהִכָּשְׁלוֹ *in corruere ipsum*. לֵרָאוֹת *videri*: לֵאוֹר *illuminari*: וְלַנְפֵל & *ad cadere faciendum*: לָרִיב *ad contendendum* &c. (l) רִיבֹתָ *litigasti*: בִּינוֹתִי *adverti*: וְרִיגוּם & *piscabantur eos*. (m) וְשַׁבְתִּי pro וְיָשַׁבְתִּי & *manebo*. inprimis א v. g. בִּירָה *castellum*, pro אַבִּירָה *robusta*: דָּם *sanguis*, rubicundus scil. (ex אָדַם *rubuit*). (n) כַּיּוֹם pro כְּהַיּוֹם *circa hunc ipsum diem*. Sic לַיּוֹם *ad diem istum*; בַּיּוֹם *in isto die*. (o) בָּנוֹת *filiæ*.

quando cum (:) *quiescenti efferatur* : quo facto, defectus ejus per Dageſch compenſetur in litera ſequenti [p].

Obſ. 1. Sic per Syncopen ablatum eſt נ in עֵז [q], חֵךְ [r] חִטָּה [s], & הֹדּוּ [t]; defectu, voce quocunque modo creſcente, per Dageſch indicato.

(β). Quo referri ſolet שְׁתִּים ex maſcul. שְׁנַיִם [u], cujus etiam puncta retinet, compenſatione literæ נ neglecta. conf. §. 11. I. 2. (β).

3. Literam א (vocali, in qua quieſceret, manente),

(α). In Futuro Kal verborum פ״א in prima perſona ſingulari ordinarie [x], in reliquis rarius [y].

(β). Cum vocalem ſuam in locum præcedentis (:) collocaverit; [z], vel amiſerit penitus, juxta II. Obſ. 2.

(p) בִּתִּי *filia mea*: אֲמִתּוֹ *veritas ejus*. אַפָּם *ira ipſorum*: תִּתֶּךָּ *dare te*. (q) Hinc עִזִּים *capræ*. (r) Hinc חִכִּי *palatum meum*. (s) Hinc חִטִּים *tritica*. (t) India. (u) Unde שְׁתֵּי vel שְׁתַּיִם *duæ*, in Regimine. Vid. §. 34. II. 4. Obſ. (x) V. g. אֹכְלָה *edam*: אֹמַר *dicam*: אֹחֵז *apprehendam*: אֹהַב *diligam*: אֶסְפְּרָה *colligam*. (y) תּוֹסֵף *contrahes*: תֹּבֵא *voles*: יָרוּבוּ *loquentur contra te*. (z) צְבָאֶיהָ pro צְבָאֶיהָ *militantes ejus*: מַלְּבֵנוּ pro

4. ד (α). Numeralis שֵׁשׁ perpetuo ; vocis אֶחָד vero, quoties nota fœminini acceſſerit [a].

(β). Ex לֶדֶת ſemel [b].

5. Nonnunquam ה in ת mutatum, ante Suffixa [c].

6. Literam ו, vocali, in qua quieſceret, itidem manente,

(α). Primam radicalem, ordinarie quoties illa in Futuro Kal quieſcit in (..) [d].

(β). Tertiam ex ה verborum quieſcentium tertia factam [e]. It.

(γ). Ante Suffixa pluralium [f]. Et

(δ). Ante ultimam Hiphil [g].

(ε). In voce יְרוּשָׁלַם. Ac

(ζ). In terminatione plurali [h]. Et

(η). Inprimis quando vocalem (potisſimum heterogeneam) ſibi ſubſcribendam, in locum præ-

---

מְאַלְּפֵנוּ *docens nos.* (a) Unde אַחַרְתּ *una*, pro אַחַת quod pro אַחֲדָה coll. §. 42. Obſ. 2. it. §. 26. XI. 1. β. (b) 1. Sam. 4. 19. לָלֶדֶת *ad pariendum.* (c) פִּנָּהּ pro פִּנָּתָהּ *angulus ejus* : צוּרָם *imago ipſorum* : בְּתִבוּנָם *in intelligentia ipſorum* &c. (d) אֵרַע *ſciam* : ſed אֵילְכָה *ibo.* (e) בָּנִיתָה *ædificaſti* : בָּנִתִי *ædificavi* : תַּעֲשֶׂנָּה *facient* F. (f) לְמִינֵהֶם *juxta ſpecies ſuas.* (g) וַאֲעַשְׁרֵ Pro וְאַעֲשִׁיר *& ditabo*, coll. §. 25. II. Obſ. 3. (h) אֱלִילֵהֶם *idola* : הַהֵנִּים *cete illa.*

præcedentis (:) remittit; aut crasin patitur vocalium [i].

7. ה Pronominis, tam *interrogativi cum sequente* [k], quam personalis cum præcedente [l] *voce coalescentis* quandoque; nec non in Nomine לַבַּת *flamma* [m]. Uti ב in בַּת *pupilla* [n]: ac ת *in* מְשָׁרַת [o] &c.

II. Punctum vocale concidit, potissimum *sub prima radicali* א, vocum אֱמוֹר [p], אֱלֹהַּ [q], atque אֲדוֹנִי [r]; quoties in אֱמוֹר præfigitur ל, in reliquis vocalis schvati composito sub א analoga.* Quo facto, מֵאֲדֹנֵינוּ, בֵּאלֹהִים, e. c.

2. (∵) literam א præcedens, transit in (..).

Obs. In quibusdam Verbis

(α). א plerumque *simul*, juxta I. 3. *tollitur* [s]; ac

(β).

(i) וַיַּבְּשֵׁהוּ pro וַיְיַבְּשֵׁהוּ & *arefecit illud.* (k) (k) מַזֶּה pro מַה־זֶּה *quid* est *hoc?* (l) עֲדֶנָּה pro עַד־הֵנָּה: & עֲדֶן pro עַד־הֵן *usque ad illa.* (m) pro לְהַבַּת Ez. 3. 2. (n) Psalm. 17. 8. Thr. 2. 18. (o) pro מְשָׁרֶתֶת *ministrans.* (p) לֵאמֹר *dicendo.* לֵאלֹהוֹ *DEO suo*: בֵּאלֹהִים *per DEOS*: כֵּאלֹהִים *sicut Dii*: וֵאלֹהֵי & *summus Deus.* (r) וַאדֹנִי & *Dominus meus*: כָּאדוֹנָיו *ita Domini ejus*: לַאדֹנֶיהָ *domino ejus.* (s) וַאעַנֶּה pro וָאֲעַנֶּה & *affligam*: יָהֵל pro יֶאֱהַל *figet tentorium.*

(β). Pro (-) præmisso sub servili, sæpe venit (ָ) [t] rarius ֶ etiam extra Futurum Kal [u].

§. 57.

Apocope in fine resecat

I. *Usitatissime* literam ה Quiescentium tertia, in Futuris ac Imperativis in fine non crescentibus, potissimum ob ו Conversivum, & Particulam אַל. Et quidem

1. *In Conjugationibus illis, quarum prima radicalis* (vel quæ ejus loco ponitur) *vera gaudet vocali*, sine ulteriori permutatione [x]: præterquam quod (ָ) & (-) rarissime videantur permutata [y].

Obs. a שָׁחָה litera ו in Hithpael ante ultimam assumta

(α). Quiescit, notata cum schurek, puncto præcedente sublato [z].

(β).

(t) אָזִין *auscultabo*, pro אַאֲזִין : וַיָּאצֶל *reposuit*, pro וַיַּאֲצֵל : אָסֵף pro אָאֲסִיף *congregabo*, &c. (u) וְנֹאחֲזוּ *tunc possessores fient*: אֹסִיפָה *perdam, auferam* &c. (x) וָאֶפָּת & *persuasus sum*: וַיְגַל & *revelavit*: גַּל *revela*: וַיִּתְגַּל & *nudavit sese*. (y) וַיִּמַּח & *deletus fuit*: תִּתְחַר *bilem tibi movebis*: וַיְתָו & *signavit*. (z) וַיִּשְׁתַּחוּ & *incurvavit se* M. וַתִּשְׁתַּחוּ & *incurvavit se* F.

(β). In plurali autem per ו movetur, puncto præcedaneo manente [a].

2. *In* aliis vero *Conjugationibus*, *quarum prima radicalis schvata* est, pro schva adhibetur (∵) [b]. Et tunc

(β). *Sub Præformativo* punctum ordinarium *modo manet*, (etiam (.) ante Gutturalem) [c]; *modo cum* (..) *vel* (-), in Hiphil vero cum (∵) *permutatur* [d].

Obs. 1. Si secunda radicalis una fuerit ex ברטכקת (litera ר ante ב non præeunte), schva sub prima manet [e].

Obs. 2. In verbis הָיָה & חָיָה ultima radicali abjecta, prima notatur cum (.), Præformativo schvato [f].

Obs. 3. Verbum רָאָה in tertia masculina cum ו conversivo, ultima abjecta, (:) sub prima retinet, (-) pro (.) sub Præformativo (י) adhibito [g].

II. Ra-

(a) יִשְׁתַּחֲווּ *incurvabunt se*: תִּשְׁתַּחֲווּ *incurvabitis vos*. (b) וַיִּבֶן & *ædificavit*: וָאֵרֶא & *vidi*: וַיַּעַשׂ & *fecit*, coll. §. 26. IX. וָאַעַל & *ascendere feci*. (c) וַיִּז item וַיֵּז & *aspersit* rad. נזה: וַיִּחַן & *castra posuit*. (d) וַיֵּט & *distentit*, וַיֶּגֶל & *exulare fecit*: וַיֶּפֶר & *crescere fecit*: הֶרֶף *remitte* &c. (e) וַיִּשְׁבְּ & *in exilium abduxit*: יֵשְׂט *declinabit*: יַפְתְּ *alliciet*. (f) יְהִי *erit*, ex יִהְיֶה: & ita וַיְחִי & *vixit*. (g) וַיַּרְא & *vidit*, ex יִרְאֶה.

II. Rarius quoque resecatur,

1. א Verborum ל״א [h].

~~2. ם Pluralitatis~~ [i].

3. ה Paragogicum.

(α). Afformativi נָה, (ָ) tamen plerumque manente [k]: In שְׁמַעַן [l] vero & קְרָאן [m], (ָ), more alias cum litera abjecta consueto, simul perit; & ibi (-) furtivum adhibetur, hic puncta transmoventur.

(β). Vocis אִכָּבְדָ ac לְךָ [n], vocali præcedente relicta.

§. 58.

Metathesis transponit

1. Literas, tam Quiescentes ו & י [o], quam Mobiles quasdam [p].

2. Puncta vocalia [q].

CAP.

(h) אָבִי *venire faciam*, &c. (i) ~~הַכָּרִי~~ *præfectis ille*: ~~עַמִּי~~ *populus* &c. (k) וַתִּגַּשְׁן & *accesserunt*: קְרֶאן *vocate*. (l) Gen. 4. 23. *audite* F. (m) Exod. 2. 20. *vocate*. (n) i, agedum, Num. 23. 13. Jud. 19. 13. 2. Chr. 25. 17. (o) Jer. 17. 23. שְׁוֹמֹעַ pro שְׁמוֹעַ *audire*, ob particulam præcedentem, sequentemque Infinitivum per ו copulatum. (p) יְעוֹעֵרוּ pro יְרֹעֵעוּ *frangent*, vel pro יְעוֹרֵרוּ *excitabunt*. Proprie huc spectant voces, quæ sub utraque forma usitatæ sunt: cujusmodi כֶּבֶשׂ & כֶּשֶׂב *agnus*: שַׂלְמָה & שִׂמְלָה *vestis* &c. (q) יָחְנְךָ pro יְחָנְךָ

CAP. IX.

DE

ANALYSI INSTITVENDA.

§. 59.

Dignoscuntur Conjugationes a se invicem,

I. *Nullo Præformativo Radicalibus præposito*,

Piel indicat.
1. *Dagesch forte* mediæ radicali [r] expressæ impressum: & sic
2. Radicales plures tribus [s]: atque
3. Una alteraque radicalium duplicata [t]:
4. Primæ radicalis (..) [u]; item (.) syllabæ simplicis [x]; atque (-) [y], vel (‗) pro (-) ante secundam indagesschabilem [z].

Obs. Quod si in his *prima radicalis* habuerit (‗)

---

miserebitur tui: בְּהַשְׁמָה pro בְּהַשָּׁמָה *in desolari eam.* (r) דִּבֵּר loqui. (s) פִּרְשֵׂז expandit. (t) שַׁאֲנַן tranquillus est: גִּלְגַּלְתִּי devolvi, rad. גלל. עַרְעֵר denudare, rad. ערה. כִּלְכֵּל sustentavit, rad. כול: סְחַרְחַר circuivit, rad. סחר. (u) בֵּרַכְתָּ benedixisti. (x) טְהַר purum declaravit. (y) טָהֵר mundare. (z) בֵּאֵר declarare.

(ֻ) [a], (ָ) chatuph [b], וֹ [c] vel וּ [d], tunc denotant *Pual.*

5. *Chirek* sub prima radicali designat *Hiphil* [e].

6. וֹ *Primæ radicalis,*

(α). Ante duas distinctas expressas, indicat *Piel* [f], vel *Participium* Kal [g]. Sed

(β). Ante duas similes, notat Piel [h] ac Püal: quarum Pual a Piel differt, voce quidem in fine non crescente [i], per (-) mediæ [k]; in aliis, ex contextu.

(γ). Ante tertiam vero radicalem designat Kal [l].

7. Si superiorum nihil adfuerit, dixeris Kal [m].

II.

(a) חֻבְּשָׁה obligata fuit: רֻמַּפַּשׁ tenerascit: אֻמְלְלָה languescit &c. (b) שֻׁדְּדָה vastata est: כֻּלְכְּלוּ commeatu instructi sunt, rad. כול : יָפְיָפִיתָ valde pulcher factus es, rad. יפה : חֻמַּרְמְרוּ perturbata sunt admodum. (c) דֹּעֲכוּ extincti sunt: דֹּחוּ impelluntur. (d) יוּלַד natus fuerat: מוּעֶדֶת luxata. (e) רִיבוּ causam agite. (f) שׁוֹרֶשׁ radices egit. (g) יוֹלֶדֶת pariens. (h) עוֹלַלְתָּ fecisti, rad. עלל : כּוֹנְנָה dirige, rad. כון. (i) חוֹלַלְתִּי formatus sum. (k) רוֹמַם exaltatus est; לְרוֹמֵם ad extollendum. (l) לִשְׁאוֹל ad interrogandum: סוֹב circuire: מוֹל circumcide. (m) קָם surrexit: סְבָבוּנִי circumdederunt me &c.

II. *Præposito Radicalibus Præformativo*,

1. Literæ Conjugationes determinant: scil.

(α). *Duæ* conjunctim *notant Hithpaël.*

(β). נ cum Afformativis, designat Niphal: &

(γ). ה cum (-) vel (ֲ) nec non Schva ex his composito, significat Hiphil [n]. Sed

(δ). ה *cum* (ַ) *ante primam* radicalem

(a) *Schvatam*, indicat *Hiphil* [o].

(b) *Dagesthatam*, denotat *Niphal* [p].

2. Præformativo *pluribus Conjugationibus communi*, ut Futurorum Participiorumque, *si prima radicalis non fuerit Gutturalis mobilis, nec secunda actu Quiescens aut Geminata*, [nec tertia secundæ similis;] tunc *differunt* a se invicem *Per Punctum Præformativo adscriptum.* Nam

α. (-) Præformativi indicat *Hiphil* [q],

β.

(n) הֶאֱכַלְתִּי cibavi: הֲפִיצָם *disperšit eos.* (o) הִמְלַכְתִּיךָ regem constitui te. (p) לְהִפָּתַח ut solvatur: הִמּוֹל circumcidi, rad. מול: הָבֵרוּ purgate vos, rad. ברר. (q) נַמְלִיךְ regem constituemus, הַגִּידוּ indicate, rad. נגד, הַכּוֹת percutere, rad. נכה. *Contra prima Gutturali*, יֶחְסְרוּ *deficiunt*, est ex Kal. Ita (ֲ) *Præformativi Futuri, ante primam Gutturalem, semper designat Kal*, v. g. יֶחְסַר deficiet.

β. (ֲ) *chauph* [r], (ֱ) [s] & (וּ) [t] Præformativi, indicant *Hophal.*

γ. *Scheva* Præformativi, designat *Piel* [u], & *Pual*: quarum hæc ab illa differt per (ֱ) [z], וֹ [y], וּ, & (ֲ) chatuph [z] primæ radicali adscriptum.

δ. (.) [a] & (∴) [b] Præformativi, indicant *Kal* & *Niphal.* Quarum *Niphal a Kal differt*, vel per Præformativum נ [c], vel *per Dagesch* forte, primæ radicali impressum [d]: quod ipsum tamen literis דטת inscriptum, designat etiam Hithpael [e].

ε. (..)

(r) הָמְלַךְ rex factus est: הָחֳרָבָה vastata est. (s) הֻשְׁלַךְ projectus fuit: מֻכִּים percussi, rad. נכה. (t) הוּסַד fundatus fuit, rad. יסד. Quod autem אוּכַל *potero*, תּוּכַל *poteris* &c. ad Kal referatur, vid. supr. §. 46. I. Obs. 2. (u) תְּדַבֵּר loqueris: אֲחַלֵּק dividam: אֱזָרֶה dispergam. (x) מְכֻסִּים operti, rad. כסה. (y) מְבוֹרָךְ benedictus. (z) יְחָבְרְךָ associabitur tibi: תְּשַׁעֲשָׁעוּ oblectabimini, rad. שעה. (a) יִמְשְׁלוּ dominabuntur: יִגַּשׁ accedet, rad. נגש: יִגֶל exulabit, rad. גלה. (b) אֶמְשֹׁל dominabor: אֶפֹּל cadam, rad. נפל. (c) נִשְׁחַת corruptus erat: נֶאֱכֶלֶת quæ comeditur: נִדְחָה expulsa est, rad. נדח. (d) אֶנָּחֵם consolatione erigar: הִגָּלוּ revelamini, rad. גלה. הִכּוֹן paratus esto, rad. כון. (e) אֶדַּמָּה assimilabo me; הִטַּהֲרְנוּ mundavimus nos: תִּתַּמָּם

ε. (..) *Ante primam indageschabilem* Kamezatam, designat *Niphal* [f]; alias *Kal* [g].

ϛ. (וֹ) *Ante primam* א, notat *Kal* [h]; alias *Hiphil* [i]: vel etiam Præteritum ac Participium *Niphal* [k]; si scil. Præformativum נ fuerit, & media nec (..) habeat, nec chireck. Extraordinarie Hophal [l].

3. Quod *si prima Gutturalis mobilis* fuerit, *aut secunda* actu *Quiescens*, *vel Geminata*, tunc Conjugationes *distinguit Punctum* vocale *ultimam* radicalem *præcedens*. Nam

α. (וֹ) [m], (וּ) [n], (ֻ) [o], (ָ) chatuph [p], & *scheva* [q], indicant *Kal*.

β. *Chirek* [r], (..) [s], vel (∵) [t]; designant *Hiphil*.

integrum Te exhibebis. (f) יֵאָמֵר dicetur, תֵּהָפֵךְ verteris, הֵעָשׂוֹתוֹ effici illud. (g) תֵּתַע errabis, rad. תעה. אֵלֵךְ *ibo*, ex ילך. (h) תֹּאמֵר dices: יֹאפוּ coquent, ex אפה. (i) הוֹלִיד genuit, מוֹגַיִךְ mœrore te afficientes, rad. יגה. (k) נוֹלְדוּ nati sunt. (l) הוֹדַע notum factum est; ex sententia sc. R. D. Kimchi. (m) יָהֲלֹךְ ibit, אָבוֹא veniam, יָסֹב circumdabit. (n) יְקוּמוּן surgent. (o) יָקֻמוּ surgent: וַיָּרֻם & vermificavit. (p) וַיָּקָם & surrexit. (q) יַאַרְכוּ prolongabuntur: יַחְסְרוּ deficient. (r) הֶאֱרִיךְ prolongavit: הֲקִמֹתִי constitui, יְסֻבֵּנִי circumdabit me. (s) הַעֲבֵר averte: הָקֵם erige, יָקֵל allevabit. (t) תַּאֲמֶן credes,

Obſ. 1. Etiam hic *Præformativi* (ָ) *chatuph* [u], (וּ) [x], & (ֻ) [y], *indicant Hophal.*

Obſ. 2. Ita (∵) & (.) ante primam dageſchatam, ac (..) ob dageſch extruſum [z], etiam hic denotant *Niphal.*

Obſ. 3. *Piel* vero *vel Pual deſignant*

(α). *Radicales* vel *geminatæ* [a], vel tribus plures [b]; nec non

(β). וֹ *ante ſecundam tertiæ ſimilem* [c]. In quibus *Pual* unice *differt a Piel per* (-) [c], aut (ָ) [c] *mediæ radicalis.*

4. *Quoad formam* prorſus *non differunt*

(α). *Tert.* ſingul. Præt. *Niphal*, itemque Intran-

וַיָּגֶל & devolvit, rad. גלל. (u) הָחְבָּאוּ abduntur, הָעָבְדֵם cogemini illis ſervire, הָשַׁמָּה deſolari eam. (x) יוּשַׁב reducetur, מוּסַבּוֹת converſæ. (y) חֻסַּג averſum eſt, rad. סוג, מֻסַבּוֹת circum incluſæ, rad. סבב. (z) לֵאוֹר *ad illuſtrandum*, pro לְהֵאוֹר. Ita וַתֵּקַל & vilis habita fuit, וָאֵקַל & vilis habeor &c. יֵמַר amareſcet &c. (a) יְכַלְכְּלֶךָ ſuſtentabit te, rad. כול, יְסַכְסֵךְ commiſcebit, rad. סכך: כִּמְתַעְתֵּעַ tanquam ſeducturus, rad. תעה. (b) תְּתַחֲרֶה commiſcebis te, (c) יְכֹנְנֶהָ aptabit eam, rad. כון, יְקוֹצְצוּ conterent, rad. רצץ. (d) עוֹלַל factus eſt; ſed עוֹלֵל fac, rad. עלל. (e) מְגוֹלָלָה volutatum, מְגוֹרָרוֹת ſerra diſſectæ.

transitivorum [f] ac Gutturalem in ultima syllaba habentium [g] *prima Plur. Fut. Kal*, nec non quorundam Quiescentium [h], ac Geminantium [i] Ain prima Plural. Fut. tam Kal, quam Hiphil. Item

(β). *Verba* לוה *quorum prima Gutturalis* fuerit [k], *in Fut. Kal & Hiphil*, extra primam personam singularis; ac

(γ). Sæpius *Quiescentia Ain, quorum ultima syllaba Gutturalem habet* [l] *vel* ר [m], *in toto Fut. Kal & Hiphil.*

Proinde vel *solo Usu secernantur, vel Contextu.*

(f) נֶחְמַד desideratus fuit, Præt. Niph. נֶחְדַּל desistemus, 1. f. Kal. conf. §. 41. III. Obs. 3. נִכְנַע humiliatus est; sed נִכְבַּד graves erimus. (g) נִשְׁמַע auditus fuit; sed Jos. 1. 17. נִשְׁמַע audiemus. Ita *si Futuro Kal* ה *Paragogicum accesserit*, extra pausam *semper coincidet cum 3. fœm. præt. Niphal.* v. g. נִתְפְּשָׂה capta est; sed נִשְׂרְפָה comburemus. (h) נָכוֹן stabilitus; sed נָבוֹא veniemus. (i) נָסַב circumductus est, ex סבב in Niph. Sed נְבַר purgabimus, in Hiph. (k) Gen. 2. 6. יַעֲלֶה ascendet, in Kal; sed Lev. 17. 8. יַעֲלֶה offeret. (l) וַיִּנָּע & commotus fuit, in *Kal*; sed וַיֵּרַע & malefecit, in *Hiphil.* (m) Ex. 8. 36. וַיָּסַר & recessit. Gen. 8. 13. וַיָּסַר & amovit: quorum illud ex Kal, hoc ex Hiphil.

§. 60.

Radix investigatur, *si* una cum punctis

I. *Abjiciantur* omnes actu *servientes literæ*. Quarum

1. *Extra essentiales*

(α). *Consignificativæ* Tyroni *innotescunt ex Versione* latina; quæ Præpositiones, Articulum, Copulam, vel Pronomina Nominibus ac Verbis adjicit.

(β). *Otiosæ* vel *ex constructione* cognoscuntur; vel ex regulis Figurarum voci aliquid addentium: cujusmodi §. 52. 53. 54.

2. *Essentialiter Serviles* manifestant §. 29. 31. 32. 33. 41. 42. item §. 44. I. 2. ac §. 46. II. approbati a contextu [n].

3. *Si quæ* deprehenditur *semper - Radicalis*, *eidem connumeremus alias*, vel præcedentes [o], vel subsequentes [p], vel utrinque [q], *donec Thema expleant*.

4. *Ex*

(n) תָּמִים *integer*. Si quis hic prætextu §. 33. terminationem ים tollere vellet; contextus, quo de viro unico dicitur, atque ideo etiam cum verbo sing. construitur, repugnaret. (o) לְנִתָּחֶיהָ *in membra sua*; si literæ ה tanquam semper radicali connumerentur duæ præcedentes, thema prodit נתח, reliquis abjectis. (p) אַזְכָּרָתָהּ *memoriale ejus*; literæ ת semper radicali connumerentur duæ subsequentes, reliquis repudiatis. בְּשָׁפְכֵךְ *effundente te*. ם semper radicale est; quo servato, nec cum dua-

4. *Ex* literis mere *Servilibus*, *ea*, *quæ sede* sibi ad serviendum *minus propria deprehenditur*, *habetur pro Radicali*; tot connumeratis aliis, quot ad radicem necessariæ [r].

5. Quod *si inter abundantes fuerint* י [s], *vel* ו [t]; *tentemus* primum, *utrum*, *illis* tanquam fulcris *pereuntibus*, *Radix* conveniens [u] *prodeat*: sin minus, retineamus easdem, abjectis aliis [x].

6. Si Literæ plures tribus repetitæ alternatim ponantur,

(α) tertia primæ similis tollatur [y]: vel

(β) tertia cum quarta simul abjiciatur [z].

bus seqq. radicem dabilem constituit, nec cum præcedentibus: sed cum præcedente & sequente, reliquis abjectis, est שָׁפַךְ *fudit* &c. (r) לְמִמְשָׁלֶת cum ל circa finem non serviat, assumto ei connumeremus duas præcedentes, reliquis ablatis. (s) הָעֲשִׂירִית *decima ista*. Articulo ה cum nota fœm. gen. ת, ac gemino fulcro י pereuntibus, radix relinquitur עשר. (t) יִשְׁבּוֹת *cessabit*, sublato י & ו, radix provenit שָׁבַת. (u) חוֹסִים *sperantes*: post ים plur. tollatur etiam ו; nec enim radicis חום significatio quadrat, nec forma. (x) תּוֹצֵא *prodire sinat*: sublato ו, foret תצא quod inusitatum; retento igitur eo, & observato II. 2. (β). tollatur ת, ut prodeat יצא. (y) הִתְגֹּלְלוּ *devolvunt sese*, ex גלל. יְבַלְכְּלוּךְ *sustentabunt te* ex כול, coll. II. 2. (α). (z) כְּמַתְעֵתַע *ut seductor*, ex תעה *erravit*, coll.

Quo facto,

II. *Si tres literæ remanserint*,

1. *In Lexicis obviæ*, ac contextui convenientes, *Radicem faciunt*, punctandam juxta §. 41.

2. *Non occurrentibus* illis *in Lexicis*, convenienter Contextui,

(α). *Secunda tertiæ similis vertatur in* ו [a].

(β). *Prima* ו *in* י *mutetur* [b]; *tertia* vero ו [c] *vel* י [d] *vertatur in* ה.

(γ). *Ultima* ת *mutetur in* ה [e]; vel *abjiciatur* penitus, *assumto* contra, *in locum primæ* radicalis, נ [f] *vel* י [g], & ante קח [h] litera ל. In אחת pro abjecto ת substituatur ד [i], & in תת [k] ac אמת [l] litera ן.

III. Quod *si* modo *duæ superstint* literæ; *videndum*, *an*

1. *Aliqua* istarum *habeat Dageſch F. compensativum.* Nam

(α).

---

inf. III. 6. it. §. 41. III. Obs. 5. (β). (a) יְעוֹפֵף *volitabit*, rad. עוף. (b) יִוָּלְדוּ *nascentur*, rad. ילד. (c) מְמַחֲרֵי *jaculantes*. rad. מחרה. (d) גְּלָיוֹן *volumen*, rad. גלה. (e) שְׂבוֹת *exulare*, rad. שבה. (f) בְּשָׂאֵת *in apportando*, rad. נשא. (g) בְּשִׁבְתְּךָ *in sedere te*, rad. ישב. (h) בְּקַחְתְּךָ *in accipere te*, rad. לקח. (i) כְּאַחֲרֵת *sicut una*, ex אֶחָד *unus*. (k) לָתֵת *ad dandum*, rad. נתן. (l) בַּאֲמִתֶּךָ *in veritate tua*, rad. אמן.

(α). *Prior Dageschata*, indicat, loco primæ radicalis, נ [m] *adjiciendum esse vel* י [n], & ל ante קח [o]. Raro designat Mediam quiescentem, vel tertiæ similem [p]: ex §. 20. Obs. 3. (β). it. §. 45. I. Obs. 2.

(β). *Posterior Dageschata, duplicetur* [q]; raro sibi præmittat נ [r].

(γ). *Afformativa Dageschata*, indicat, *loco tertiæ supplendum esse* נ [s] *vel* ת [t].

Si ex residuis *nulla dageschetur*,

2. *Vocalis sub litera priori* residua,

(α). *In Conj. Levibus* (וֹ) [u], (וּ) [x], (ֽ) [y],

(m) הִ | גַּדְ | תֶּם *annunciastis*, rad. נגד. (n) יַ | נִּחֵ | הוּ *collocabit eum*, rad. ינח. (o) תִּ | קָּחֶ | נּוּ *surripies eum*, rad. לקח. (p) הֻ | קַם *constitutus est*, rad. קום. יִ | קְּד | וּ *cervicem inclinabunt*, rad. קדד &c. Ast וַיִּ | גָּל | וּ *& retexerunt se*, Dagesch literæ גּ non est mere compensativum, sed simul characteristicum Niphal; inde rad. non est נגל, sed גלה. (q) מָ | גִּנֵּ | נוּ *clypeus noster*, rad. גנן. (r) לְ | אַפִּ | י *in ira mea*, rad. אנף &c. (s) נָתַ | תִּי *dedi*, rad. נתן. (t) הִ | שְׁבַּ | תִּי *cessare feci*, rad. שבת. (u) יְ | בֹּאֶ | נּוּ *eveniet ipsi*, a בוא. Sed תְּ | רֹעֵ | ם *confringes eos*, rad. רעע: סֹב *verte te*, ex סבב. (x) בְּ | קוּמָ | הּ *in surgere eam*, a קום; sed לָ | בוּר *ad declarandum*, rad. ברר. (y) תְּ | מֻת | וּן *moriemini*, ex מות; sed

& (ָ) *chatuph* [z], it. (ְ), (ֵ) atque (ֶ), nec non (ָ) vocis a fine non crescentis, indicant *mediam Quiescentem vel Geminatam* supplendam.

(β). *Voce Præformativo destituta*, (ֵ) *purum designat primam* י [a]: *impurum* vero *secundam* quiescentem [b]. Sed

(b). (-) *Præteriti* quidem, denotat mediam quiescentem [c], vel tertiæ similem [d]; *Imperativi* autem Kal, primam נ [e], vel י [f]; & in Piel, tertiam ה [g].

(γ). In Nominibus *impuræ* vocales quæcunque, itidem *indicant mediam Quiescentem* [h], *vel Geminatam* [i] supplendam: quam (-) Nudorum Status absoluti [k] ordinarie [l] innuit.

3. *Vo-*

וַיָּ | רֻם & *produxit vermes*, rad. רמם. (z) וַיָּ | קָם & *insurrexit*, a קום; sed וַיָּ | חָן & *gratiose amplexus est*, rad. חנן. (a) שָׁב *habita*: dicitur enim v. g. שְׁבִי *mane*, rad. ישב. (b) מֵת *mortuus*, unde pl. Constr. מֵתֵי, rad. מות. (c) מַתְנוּ *mortui sumus*, a מות. (d) רַב *jaculatus est*, ex רבב. (e) גַּע *tange* ex נגע. (f) דַּע *scito*, rad. ידע. (g) גַּל *revela*, e גלה. (h) שָׂרֵ | י *principes*, rad. שׂור: מְ | בֵר | וֹתֵיהֶם *gladii ipsorum*, rad. כור *perfodere*. (i) לְ | בָרֵ | י *puris*, rad. ברר. (k) גַּן *hortus*, a גנן; Sed שַׂר *princeps*, constr. a שור. (l) quandoque enim (-) pro (ָ) euphonice alternat, ut רַע *malum*, ex רוע.

3. *Vocalis sub posteriori residua*, ante Afformativum,

(α). *Cholem* indicat *secundam tertiæ similem* [m], aut (in Niphal [u] & Hiphil [o]) etiam *mediam Quiescentem.*

(β) *Sægol* denotat *mediam* vel Quiescentem [p], vel tertiæ similem; sæpe etiam ultimam ה [q].

4. *Vocalis sub Præformativo.*

(α). (..) [r], *vel* (.) [s] *cum Metheg notandum, in Kal*, indicat *primam radicalem* י, vel נ, raro tertiam ה [t]. Sed

b. (..) *Conjugationis Hiphil*, [& interdum *Niphal*] significat *mediam quiescentem* [u] *vel geminatam* [x].

(β).

(m) בָּר | וֹתִי *purificavi*, rad. ברר. (n) נְ | בֻנֹ | תִי *prudentia exstructus sum*, a בון. (o) חֲקִימֹתָ *erexisti*, a קום. (p) תְּ | שֻׁבֶ | ינָה *revertemini*, rad. שוב. (q) תִּ | רְאֶ | ינָה *videbunt*, rad. ראה. (r) יֵ | לֵךְ *ibit*, rad. ילך. (s) אִי | שָׁנָ | ה *dormiam*, rad. ישן: יִרְאוּ *timebunt*, rad. ירא: sed omisso metheg, יִרְאוּ *videbunt*, rad. ראה. יִשְׂאוּ | וַ & *sustulerunt*, a נשא. (t) שְׁתְּ | וַיֵּ & *bibis*, rad. שתה, תֵּ | תַע *errabis*, rad. תעה; חַר | וַיִּ & *exarsit*, rad. חרה. Ubi tamen Metheg non invenit locum. (u) הֵ | פִּיץ *dispersit*, rad. פוץ. (x) מֵ | סֵב *convertens*, rad. סבב.

(β). (ָ) notat mediam vel Quiescentem [y], vel tertiæ similem [z].

(γ). וֹ indicat primam י [a], rarius א [b].

(δ), וּ designat primam י [c], vel secundam quiescentem [d], aut tertiæ similem [e].

(ε). Schva vocum ex Kal, Niphal, aut Hiphil derivatarum, indicat mediam quiescentem [f], aut geminatam.

5. *Tonus* vocum per Afformativa ִי, וּ, & ָה (extra Hiphil) crescentium,

(α). *Penultimæ* [g], aut ob aliam saltem supervenientem causam, *ultimæ* [h], indicat mediam quiescentem, aut tertiæ similem.

(β).

(y) נַח | יָ *quiescet*, rad. נוח. (z) חֹן | יָ *gratiam faciet*, rad. חנן. (a) הוֹלִיד *genuit*, a ילד. (b) וּךָ | מֶר | יֹ *dicent tibi*, ex אמר. (c) כַּח | הוּ *castigatus fuit*, a יכח; כַּל | אוּ *potero*, ex יכל. (d) כַּן | הוּ *paratus est*, rad. כון. (e) סַב | מוּ *cochleatus*, ex סבב. (f) תְּשֻׁבֶינָה *revertemini*, הֲשִׁיבוֹתִי *reduxi*, ex שוב &c. (g) קָמוּ *surrexerunt*, rad. קום, שַׁחוּ *incurvant se*, rad. שחח. (h) וְלָנֶה & *commorabitur*, rad. לון; בָּזָה *sprevit*, rad. בוז.

(β). *Ultimæ*, denotat tertiam ה, aut primam י vel נ [i].

6. *Si nihil horum adfuerit, additur*

(α). Utplurimum *tertia* ה [k]. [Interdum & א. v. g. חבא, Jos. 2. 16.] וְנַחְבֵּתָם et occultabitis. R. חבא.

(β). *Raro*, præcipue in Intransitivis, & in gutturalem aut ר terminantibus, *media quiescens* [l], *vel tertiæ similis* [m].

(γ). *Rarissime*, voce Præformativo destituta, *in locum primæ præfigitur* נ [n] vel י [o], aut etiam א [p]; ל vero non nisi ante קח [q].

IV.

(i) גָּלוּ *exularunt*, rad. גלה. שְׁבוּ *manete*, ex ישב: סְעוּ *proficiscimini*, ex נסע. (k) יִ | רְדֹ | וּ *dominabuntur*, rad. רדה. וַיְ | כַל *& absolvit*, rad. כלה. גַּל *revela*, rad. גלה. (l) קָם *surrexit*, קַמְ | תִּי *surrexi*, הֲ | קִמֹ | תִי *stabilivi*, rad. קום. (m) גַּל *devolve*, rad. גלל, אָרָה *maledic*, ex ארר: קָבָה *maledicito*, ex קבב. לְרַד *ad sternendum*, rad. רדד. לְבָרָם *ad declarandum eos*, rad. ברר. (n) גְּשׁוּ *accedite*, rad. נגש. Vid. nr. 5. (β). (o) שְׁבִי *mane*, rad. ישב, conf. supr. 5. (β). (p) דָּם *sanguis*, ex אָדַם *rubuit*. (q) קְחוּ *accipite*, rad. לקח, coll. supr. 5. (β) §. 44. Obs. 3. (α).

IV. *Si* Servilibus abjectis, *unica* modo *remanserit*, nunc

Tertiæ loco addatur ה, *& loco primæ* radicalis *præfigatur* נ [r] *vel* י [s].

2. In בת [t] & שְׁת [u] pro abjecto ת substituantur literæ נה: in תת vero pro eod. ultimo ת ponatur ן [x], quod ipsum quoque primæ locum occupet.

NOTA.

Quæ *Quatuor* pluresve distinctas radicales habent, rariora sunt; sæpe peregrina, nonnunquam etiam Composita.

(r) תֵּט *declinabis*, a נטה; וַיַּךְ *& percussit*, rad. נכה. (s) תֹּנוּ *opprimetis*, rad. ינה: הֹרֵנִי *projecit me*; יֹרוּ *jaculabuntur*; וַיֹּרֵם *& jaculatus est in eos*, rad. ירה: מַיִם *aquæ*, ex נמה Arab. *intumuit*, *crevit*. (t) ex בנה. (u) rad. שנה. (x) rad. נתן.

APPEN-

APPENDIX
GRAMMATICAE DANZIANAE

Continens

I. Paradigmata Conjugationum.

II. Syntaxin & Idiotismos Hebræorum.

III. Accentuationem Prosaicam.

IV. Copiam ɔxxx Vocabulorum, in xxiv. pensa digestorum, una cum Oratione Dominica Ebr.

V. Quatuor priora Geneseos Capita.

VI. Brevem Manuductionem ad Analysin Grammaticam.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0131
DFG

I. Clasis Activum PAAL

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
קָטַלְנוּ	קְטַלְתֶּן	קְטַלְתֶּם		קָטְלוּ
סַבּוֹנוּ	סַבּוֹתֶן	סַבּוֹתֶם		סַבּוּ
קַמְנוּ	קַמְתֶּן	קַמְתֶּם		קָמוּ
גָּלִינוּ	גְּלִיתֶן	גְּלִיתֶם		גָּלוּ
מָצָאנוּ	מְצָאתֶן	מְצָאתֶם		מָצְאוּ
נִקְטֹל	תִּקְטֹלְנָה	תִּקְטְלוּ	תִּקְטֹלְנָה	יִקְטְלוּ
נָגֹשׁ	תִּגַּשְׁנָה	תִּגְּשׁוּ	תִּגַּשְׁנָה	יִגְּשׁוּ
נָשֹׁב	תֵּשַׁבְנָה	תֵּשְׁבוּ	תֵּשַׁבְנָה	יֵשְׁבוּ
נֹאכַל	תֹּאכַלְנָה	תֹּאכְלוּ	תֹּאכַלְנָה	יֹאכְלוּ
נָסֹב	תָּסֹבְנָה	תָּסֹבּוּ	תָּסֹבְנָה	יָסֹבּוּ
נָקוּם	תָּקֹמְנָה	תָּקוּמוּ	תָּקֹמְנָה	יָקוּמוּ
נִגְלֶה	תִּגְלֶינָה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ
נִמְצָא	תִּמְצֶאנָה	תִּמְצְאוּ	תִּמְצֶאנָה	יִמְצְאוּ

INFINITIVUS

קְטֹל
גְּשֹׁת
שְׁבֹת
אֲכֹל
סְבֹב
קוּם
גְּלוֹת
מְצֹא

PARTICIPIVM
Benoni

קֹטֵל
נִגָּשׁ
יוֹשֵׁב
אוֹכֵל
סוֹבֵב
קָם
גּוֹלֶה
מוֹצֵא

Paal

קָטוֹל
נָגוּשׁ
יָשׁוּב
אָכוֹל
סָבוּב
קָמוּם
גָּלוּי
מָצוּא

ſive KAL

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	קָטַלְתִּי	קָטַלְתְּ	קָטַלְתָּ	קָטְלָה	קָטַל
					נָגַשׁ
	—	—	—	—	יָשַׁב
	—	—	—	—	אָכַל
	סַבּוֹתִי	סַבּוֹת	סַבּוֹתָ	סַבָּה	סַב
	קַמְתִּי	קַמְתְּ	קַמְתָּ	קָמָה	קָם
	גָּלִיתִי	גָּלִית	גָּלִיתָ	גָּלְתָה	גָּלָה
	מָצָאתִי	מָצָאת	מָצָאתָ	מָצְאָה	מָצָא
FVTVRVM	אֶקְטֹל	תִּקְטְלִי	תִּקְטֹל	תִּקְטֹל	יִקְטֹל
	אֶגַּשׁ	תִּגְּשִׁי	תִּגַּשׁ	תִּגַּשׁ	יִגַּשׁ
	אֵשֵׁב	תֵּשְׁבִי	תֵּשֵׁב	תֵּשֵׁב	יֵשֵׁב
	אֹאכֵל	תֹּאכְלִי	תֹּאכֵל	תֹּאכֵל	יֹאכֵל
	אָסוֹב	תָּסוֹבִּי	תָּסוֹב	תָּסוֹב	יָסוֹב
	אָקוּם	תָּקוּמִי	תָּקוּם	תָּקוּם	יָקוּם
	אֶגְלֶה	תִּגְלִי	תִּגְלֶה	תִּגְלֶה	יִגְלֶה
	אֶמְצָא	תִּמְצְאִי	תִּמְצָא	תִּמְצָא	יִמְצָא

	2. f.	2. m.		2. f.	2. m.
IMPERATIVVS Singularis	קְטֹלְנָה	קִטְלוּ	Pluralis.	קִטְלִי	קְטֹל
	גַּשְׁנָה	גְּשׁוּ		גְּשִׁי	גַּשׁ
	שֵׁבְנָה	שְׁבוּ		שְׁבִי	שֵׁב
	אֱכֹלְנָה	אִכְלוּ		אִכְלִי	אֱכֹל
	סֻבֶּינָה	סוֹבּוּ		סוֹבִּי	סוֹב
	קוּמְנָה	קוּמוּ		קוּמִי	קוּם
	גְּלֶינָה	גְּלוּ		גְּלִי	גְּלֶה
	מְצֶאנָה	מִצְאוּ		מִצְאִי	מְצָא

I. Clasis Passivum

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
נִקְטַלְנוּ	נִקְטַלְתֶּן	נִקְטַלְתֶּם	נִקְטַלְוּ	
נִ גַּשְׁנוּ	נִ גַּשְׁתֶּן	נִ גַּשְׁתֶּם	נִ גְּשוּ	
נוֹשַׁבְנוּ	נוֹשַׁבְתֶּן	נוֹשַׁבְתֶּם	נוֹשְׁבוּ	
נֶאֱכַלְנוּ	נֶאֱכַלְתֶּן	נֶאֱכַלְתֶּם	נֶאֱכְלוּ	
נָסַ בּוּנוּ	נָסַ בּוֹתֶן	נָסַ בּוֹתֶם	נָסַ בּוּ	
נָקוֹמוֹנוּ	נָקוֹ מוֹתֶן	נָקוֹ מוֹתֶם	נָקַ וּמוּ	
נִגְלִינוּ	נִגְלִיתֶן	נִגְלִיתֶם	נִגְלוּ	
נִמְצָאנוּ	נִמְצָאתֶן	נִמְצָאתֶם	נִמְצְאוּ	

נִקְטַל	תִּקָּטַלְנָה	תִּקָּטְלוּ	תִּקָּטַלְנָה	תִּקָּטַלְתֶּן	תִּקָּטַלְתֶּם	יִקָּטְלוּ
נֵאָכֵל	תֵּאָכַלְנָה	תֵּאָכְלוּ	תֵּאָכַלְנָה	תֵּאָכַלְתֶּן	תֵּאָכַלְתֶּם	יֵאָכְלוּ
נָסַ ב	תָּסַ בִּינָה	תָּסַ בּוּ	תָּסַ בִּינָה	תָּסַ בְּתֶּן	תָּסַ בְּתֶּם	יָסַ בּוּ
נָקוֹם	תָּקוֹ מְנָה	תָּקוֹ מוּ	תָּקוֹ מְנָה	תָּקַ וְמְתֶּן	תָּקַ וְמְתֶּם	יָקַ וּמוּ
נִגָּלֶה	תִּגָּלֶינָה	תִּגָּלוּ	תִּגָּלֶינָה	תִּגָּלִיתֶן	תִּגָּלִיתֶם	יִגָּלוּ
נִמְצָא	תִּמָּצֶאנָה	תִּמָּצְאוּ	תִּמָּצֶאנָה	תִּמָּצְאתֶן	תִּמָּצְאתֶם	יִמָּצְאוּ

PARTICIPIVM.	INFINITIVS
נִקְטָל	הִקָּטֵל
נִ גָּשׁ	הִנָּגֵשׁ
נוֹשָׁב	הִוָּשֵׁב
נֶאֱכָל	הֵאָכֵל
נָסַ ב	הִסַּ ב
נָקוֹם	הִקּוֹם
נִגְלֶה	הִגָּלוֹת
נִמְצָא	הִמָּצֵא

NIPHAL.

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	נִקְטַלְתִּי	נִקְטַלְתְּ	נִקְטַלְתָּ	נִקְטְלָה	נִקְטַל
	נִגַּשְׁתִּי	נִגַּשְׁתְּ	נִגַּשְׁתָּ	נִגְּשָׁה	נִגַּשׁ
	נוֹשַׁבְתִּי	נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁבְתָּ	נוֹשְׁבָה	נוֹשַׁב
	נֶאֱכַלְתִּי	נֶאֱכַלְתְּ	נֶאֱכַלְתָּ	נֶאֱכְלָה	נֶאֱכַל
	נִסַּבּוֹתִי	נִסַּבּוֹת	נִסַּבּוֹתָ	נִסַּבָּה	נִסַּב
	נִקּוֹמוֹתִי	נִקּוֹמוֹת	נִקּוֹמוֹתָ	נִקּוֹמָה	נִקּוֹם
	נִגְלֵיתִי	נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	נִגְלְתָה	נִגְלָה
	נִמְצֵאתִי	נִמְצֵאת	נִמְצֵאתָ	נִמְצְאָה	נִמְצָא

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
FVTVRVM	אֶקָּטֵל	תִּקָּטְלִי	תִּקָּטֵל	תִּקָּטֵל	יִקָּטֵל
	—	—	—	—	יִנָּגֵשׁ
	—	—	—	—	יִנָּשֵׂא
	אֵאָכֵל	תֵּאָכְלִי	תֵּאָכֵל	תֵּאָכֵל	יֵאָכֵל
	אֵסַּב	תִּסַּבִּי	תִּסַּב	תִּסַּב	יִסַּב
	אֵקּוֹם	תִּקּוֹמִי	תִּקּוֹם	תִּקּוֹם	יִקּוֹם
	אֵגָּלֶה	תִּגָּלִי	תִּגָּלֶה	תִּגָּלֶה	יִגָּלֶה
	אֵמָּצֵא	תִּמָּצְאִי	תִּמָּצֵא	תִּמָּצֵא	יִמָּצֵא

	2. f.	2. m.		2. f.	2. m.
IMPERATIVVS. Pluralis.	הִקָּטַלְנָה	הִקָּטְלוּ	Singularis.	הִקָּטְלִי	הִקָּטֵל
	—	—		—	הִנָּגֵשׁ
	—	—		—	הִנָּשֵׂא
	הֵאָכַלְנָה	הֵאָכְלוּ		הֵאָכְלִי	הֵאָכֵל
	הִסַּבֶּינָה	הִסַּבּוּ		הִסַּבִּי	הִסַּב
	הִקּוֹמְנָה	הִקּוֹמוּ		הִקּוֹמִי	הִקּוֹם
	הִגָּלֶינָה	הִגָּלוּ		הִגָּלִי	הִגָּלֶה
	הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאוּ		הִמָּצְאִי	הִמָּצֵא

II. Classis Activum

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
קִטַּלְנוּ	קִטַּלְתֶּן	קִטַּלְתֶּם		קִטְּלוּ
—	—	—		—
—	—	—		—
—	—	—		—
סוֹבַבְנוּ	סוֹבַבְתֶּן	סוֹבַבְתֶּם		סוֹבְבוּ
—	—	—		—
גִּלֵּינוּ	גִּלֵּיתֶן	גִּלֵּיתֶם		גִּל־וּ
מִצֵּאנוּ	מִצֵּאתֶן	מִצֵּאתֶם		מִצְּאוּ
נְקַטֵּל	תְּקַטֵּלְנָה	תְּקַטְּלוּ	תְּקַטֵּלְנָה	יְקַטְּל וּ
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נְסוֹבֵב	תְּסוֹבֵבְנָה	תְּסוֹבְבוּ	תְּסוֹבֵבְנָה	יְסוֹבְבוּ
—	—	—	—	—
נְגַלֶּה	תְּגַלֶּינָה	תְּגַל־וּ	תְּגַלֶּינָה	יְגַל וּ
נְמַצֵּא	תְּמַצֶּאנָה	תְּמַצְּאוּ	תְּמַצֶּאנָה	יְמַצְּאוּ

מְקַטֵּל	PARTICIPIVM.	קַטֵּל	INFINITIVVS
מְנַגֵּשׁ		נַגֵּשׁ	
מְיַשֵּׁב		יַשֵּׁב	
מְאַכֵּל		אַכֵּל	
מְסוֹבֵב		סוֹבֵב	
מְקוֹמֵם		קוֹמֵם	
מְגַלֶּה		גַּלּוֹת	
מְמַצֵּא		מַצֵּא	

PIEL.

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	קִטַּלְתִּי	קִטַּלְתְּ	קִטַּלְתָּ	קִטְּלָה	קִטֵּל
	—	—	—	—	יִנְגַּשׁ
	—	—	—	—	יִשַּׁע
	—	—	—	—	יֶאֱכַל
	סוֹבַבְתִּי	סוֹבַבְתְּ	סוֹבַבְתָּ	סוֹבְבָה	סוֹבֵב
	—	—	—	קוֹמְמָה	קוֹמֵם
	גָּלִיתִי	גָּלִית	גָּלִיתָ	גָּלְתָה	גָּלָה
	מָצָאתִי	מָצָאת	מָצָאתָ	מְצָאָה	מָצָא
FVTVRVM	אֲקַטֵּל	תְּקַטְּלִי	תְּקַטֵּל	תְּקַטֵּל	יְקַטֵּל
	—	—	—	—	יְנַגֵּשׁ
	—	—	—	—	יְשַׁע
	—	—	—	—	יֶאֱכַל
	אֲסוֹבֵב	תְּסוֹבְבִי	תְּסוֹבֵב	תְּסוֹבֵב	יְסוֹבֵב
	—	—	—	תְּקוֹמֵם	יְקוֹמֵם
	אֲגַלֶּה	תְּגַלִּי	תְּגַלֶּה	תְּגַלֶּה	יְגַלֶּה
	אֲמַצֶּא	תְּמַצְּאִי	תְּמַצֵּא	תְּמַצֵּא	יְמַצֵּא

IMPERATIVVS.

	2. f.	2. m.		2. f.	2. m.
Plurales.	קַטֵּלְנָה	קַטְּלוּ	Singulares.	קַטְּלִי	קַטֵּל
	—	—		—	נַגֵּשׁ
	—	—		—	שַׁע
	—	—		—	אֱכַל
	סוֹבֵבְנָה	סוֹבְבוּ		סוֹבְבִי	סוֹבֵב
	קוֹמֵמְנָה	קוֹמְמוּ		קוֹמְמִי	קוֹמֵם
	גַּלֶּינָה	גַּלּוּ		גַּלִּי	גַּלֵּה
	מְצֶאנָה	מְצְאוּ		מְצְאִי	מְצָא

II. Clasis Pasivum

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3 f.	3. m.
קְטַלְנוּ	קְטַלְתֶּן	קְטַלְתֶּם		קְטָלוּ
סוֹבַבְנוּ	סוֹבַבְתֶּן	סוֹבַבְתֶּם		סוֹבְבוּ
גָּלִינוּ	גְּלִיתֶן	גְּלִיתֶם		גָּלוּ
מָצָאנוּ	מְצָאתֶן	מְצָאתֶם		מָצְאוּ

נִקְטַל	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטְלוּ	תִּקְטְלָנָה	יִקְטְלוּ
נִסּוֹבַב	תִּסּוֹבַבְנָה	תִּסּוֹבְבוּ	תִּסּוֹבְבָנָה	יִסּוֹבְבוּ
נִגְלֵית	תִּגָּלֶינָה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ
נִמְצָא	תִּמָּצֶאנָה	תִּמְצְאוּ	תִּמָּצֶאנָה	יִמְצְאוּ

INFINITIVUS

קְטֹל
נְגֹשׁ
יָשֹׁב
אָכֹל
סוֹבֵב
קוֹמֵם
גָּלוֹת
מָצֹא

PARTICIPIVM

מְקַטֵּל
מְנַגֵּשׁ
מֵישִׁיב
מְאַכֵּל
מְסוֹבֵב
מְקוֹמֵם
מְגַלֶּה
מֵמְצֵא

PüAL.

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	קָטַלְתִּי	קָטַלְתְּ	קָטַלְתָּ	קָטְלָה	קָטַל
				נִגְּשָׁה	נִגַּשׁ
				יָשְׁבָה	יָשַׁב
				אָכְלָה	אָכַל
	סוֹבַבְתִּי	סוֹבַבְתְּ	סוֹבַבְתָּ	סוֹבְבָה	סוֹבַב
				קוֹמָמָה	קוֹמַם
	גָּלִיתִי	גָּלִית	גָּלִיתָ	גָּלְתָה	גָּלָה
	מָצָאתִי	מָצָאת	מָצָאתָ	מָצְאָה	מָצָא
FVTVRVM	אֶקְטֹל	תִּקְטְלִי	תִּקְטֹל	תִּקְטֹל	יִקְטֹל
				תִּנְגַּשׁ	יִנְגַּשׁ
				תֵּשֵׁב	יֵשֵׁב
				תֹּאכַל	יֹאכַל
	אֲסוֹבֵב	תְּסוֹבְבִי	תְּסוֹבֵב	תְּסוֹבֵב	יְסוֹבֵב
				תְּקוֹמֵם	יְקוֹמֵם
	אֶגְלֶה	תִּגְלִי	תִּגְלֶה	תִּגְלֶה	יִגְלֶה
	אֶמְצָא	תִּמְצְאִי	תִּמְצָא	תִּמְצָא	יִמְצָא

IMPERATIVO caret.

III. Classis Activum

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
הִקְטַלְנוּ	הִקְטַלְתֶּן	הִקְטַלְתֶּם	הִקְטִילוּ	
הִ גַּשְׁנוּ	הִ גַּשְׁתֶּן	הִ גַּשְׁתֶּם	הִ גִּישׁוּ	
הוֹשַׁבְנוּ	הוֹשַׁבְתֶּן	הוֹשַׁבְתֶּם	הוֹשִׁיבוּ	
הֶאֱכַלְנוּ	הֶאֱכַלְתֶּן	הֶאֱכַלְתֶּם	הֶאֱכִילוּ	
הֵסֵּ בּוֹנוּ	הֵסֵּ בּוֹתֶן	הֵסֵּ בּוֹתֶם	הֵסֵּ בּוּ	
הֲקִימוֹנוּ	הֲקִימוֹתֶן	הֲקִימוֹתֶם	הֵקִ ימוּ	
הִגְלֵינוּ	הִגְלֵיתֶן	הִגְלֵיתֶם	הִגְל וּ	
הִמְצֵאנוּ	הִמְצֵאתֶן	הִמְצֵאתֶם	הִמְצִיאוּ	
נַקְטִיל	תַּקְטֵלְנָה	תַּקְטִילוּ	תַּקְטֵלְנָה	יַקְטִילוּ
נַ גִּישׁ	תַּ גִּשְׁנָה	תַּ גִּישׁוּ	תַּ גִּשְׁנָה	יַ גִּישׁוּ
נוֹשִׁיב	תּוֹ שֵׁבְנָה	תּוֹ שִׁיבוּ	תּוֹשַׁבְנָה	יוֹשִׁיבוּ
נֶאֱכִיל	תֶּאֱכַלְנָה	תֶּאֱכִילוּ	תֶּאֱכַלְנָה	יֶאֱכִילוּ
נָסֵּ ב	תְּסֵּ בֵּינָה	תָּסֵּ בּוּ	תְּסֵּ בֵּינָה	יָסֵּ בּוּ
נָקֵּ ם	תָּקֵּ מְנָה	תָּקֵּ ימוּ	תָּקֵּ מְנָה	יָקֵּ ימוּ
נַגְלֶה	תַּגְלֶינָה	תַּגְל וּ	תַּגְלֶינָה	יַגְל וּ
נַמְצִיא	תַּמְצֶאנָה	תַּמְצִיאוּ	תַּמְצִיאוּ	יַמְצִיאוּ

מַקְטִיל	PARTICIPIVM	הַקְטִיל	INFINITIVVS
מַ גִּישׁ		הַ גִּישׁ	
מוֹשִׁיב		הוֹשִׁיב	
מֶאֱכִיל		הֶאֱכִיל	
מֵסֵּ ב		הָסֵּ ב	
מֵקֵּ ים		הָקֵּ ם	
מַגְלֶה		הַגְלוֹת	
מַמְצִיא		הַמְצִיא	

HIPHIL.

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	הִקְטַלְתִּי	הִקְטַלְתְּ	הִקְטַלְתָּ	הִקְטִילָה	הִקְטִיל
	הִגַּשְׁתִּי	הִגַּשְׁתְּ	הִגַּשְׁתָּ	הִגִּישָׁה	הִגִּישׁ
	הוֹשַׁבְתִּי	הוֹשַׁבְתְּ	הוֹשַׁבְתָּ	הוֹשִׁיבָה	הוֹשִׁיב
	הֶאֱכַלְתִּי	הֶאֱכַלְתְּ	הֶאֱכַלְתָּ	הֶאֱכִילָה	הֶאֱכִיל
	הִסַּבּוֹתִי	הִסַּבּוֹתְ	הִסַּבּוֹתָ	הִסַּבָּה	הִסֵּב
	הֵקִימוֹתִי	הֵקִימוֹתְ	הֵקִימוֹתָ	הֵקִימָה	הֵקִים
	הִגְלִיתִי	הִגְלִית	הִגְלִיתָ	הִגְלְתָה	הִגְלָה
	הִמְצֵאתִי	הִמְצֵאת	הִמְצֵאתָ	הִמְצִיאָה	הִמְצִיא

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
FVTVRVM	אַקְטִיל	תַּקְטִילִי	תַּקְטִיל	תַּקְטִיל	יַקְטִיל
	אַגִּישׁ	תַּגִּישִׁי	תַּגִּישׁ	תַּגִּישׁ	יַגִּישׁ
	אוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיבִי	תּוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב
	אַאֲכִיל	תַּאֲכִילִי	תַּאֲכִיל	תַּאֲכִיל	יַאֲכִיל
	אַסֵּב	תְּסֵבִּי	תְּסֵב	תְּסֵב	יְסֵב
	אָקִים	תָּקִימִי	תָּקִים	תָּקִים	יָקִים
	אַגְלֶה	תַּגְלִי	תַּגְלֶה	תַּגְלֶה	יַגְלֶה
	אַמְצִיא	תַּמְצִיאִי	תַּמְצִיא	תַּמְצִיא	יַמְצִיא

	2. f.	2. m.		2. f.	2. m.
IMPERATIVVS.	הַקְטִילִי	הַקְטֵל	Singularis.	הַקְטִילִי	הַקְטֵל
	הַגִּישִׁי	הַגֵּשׁ		הַגִּישִׁי	הַגֵּשׁ
	הוֹשִׁיבִי	הוֹשֵׁב		הוֹשִׁיבִי	הוֹשֵׁב
	הַאֲכִילִי	הַאֲכֵל		הַאֲכִילִי	הַאֲכֵל
	הַסֵּבִּי	הַסֵּב		הַסֵּבִּי	הַסֵּב
	הָקִימִי	הָקֵם		הָקִימִי	הָקֵם
	הַגְלִי	הַגְלֵה		הַגְלִי	הַגְלֵה
	הַמְצִיאִי	הַמְצֵא	Pluralis.	הַמְצִיאִי	הַמְצֵא

III. Clasis Pasivum

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
הֻקְטַלְנוּ	הֻקְטַלְתֶּן	הֻקְטַלְתֶּם	הֻקְטַלְתָּ	הֻקְטַל
הֻגַּשְׁנוּ	הֻגַּשְׁתֶּן	הֻגַּשְׁתֶּם	הֻגַּשְׁתְּ	הֻגַּשׁ
הוּשַׁבְנוּ	הוּשַׁבְתֶּן	הוּשַׁבְתֶּם	הוּשַׁבְתְּ	הוּשַׁב
הָאָכַלְנוּ	הָאָכַלְתֶּן	הָאָכַלְתֶּם	הָאָכַלְתְּ	הָאָכַל
הוּסַבּוּ	הוּסַבּוֹתֶן	הוּסַבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתְ	הוּסַב
הוּקַמְנוּ	הוּקַמְתֶּן	הוּקַמְתֶּם	הוּקַמְתְּ	הוּקַם
הָגְלִינוּ	הָגְלִיתֶן	הָגְלִיתֶם	הָגְלִיתְ	הָגְלָה
הֻמְצֵאנוּ	הֻמְצֵאתֶן	הֻמְצֵאתֶם	הֻמְצֵאתְ	הֻמְצָא

יִקְטְלוּ	תִּקְטַלְנָה	תִּקְטְלוּ	תִּקְטֹל	נִקְטֹל
יִגְּשׁוּ	תִּגַּשְׁנָה	תִּגְּשׁוּ	תִּגְּשִׁי	נִגַּשׁ
יוּשְׁבוּ	תּוּשַׁבְנָה	תּוּשְׁבוּ	תּוּשְׁבִי	נוּשַׁב
יֵאָכְלוּ	תֵּאָכַלְנָה	תֵּאָכְלוּ	תֵּאָכְלִי	נֵאָכֵל
יוּסַבּוּ	תּוּסַבֶּינָה	תּוּסַבּוּ	תּוּסַבִּי	נוּסַב
יוּקְמוּ	תּוּקַמְנָה	תּוּקְמוּ	תּוּקְמִי	נוּקַם
יִגְלוּ	תִּגְלֶינָה	תִּגְלוּ	תִּגְלִי	נִגְלָה
יִמְצְאוּ	תִּמְצֶאנָה	תִּמְצְאוּ	תִּמְצְאִי	נִמְצָא

INFINITIVUS

הִקָּטֵל
הִ־גַּשׁ
הוּשַׁב
הֵאָכֵל
הוּסַ־ב
הוּקַ־ם
הָגְלוֹת
הִמָּצֵא

PARTICIPIVM.

מְקֻטָּל
מְ־גֻשָּׁשׁ
מוּשָׁב
מְאֻכָּל
מוּסַ־ב
מוּקַ־ם
מְגֻלֶּה
מְמֻצָּא

HüPHAL

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM	הָקְטַלְתִּי	הָקְטַלְתְּ	הָקְטַלְתָּ	הָקְטְלָה	הָקְטַל
	הָגַשְׁתִּי	הָגַשְׁתְּ	הָגַשְׁתָּ	הָגְּשָׁה	הָגַשׁ
	הוּשַׁבְתִּי	הוּשַׁבְתְּ	הוּשַׁבְתָּ	הוּשְׁבָה	הוּשַׁב
	הָאָכַלְתִּי	הָאָכַלְתְּ	הָאָכַלְתָּ	הָאָכְלָה	הָאָכַל
	הוּסַבּוֹתִי	הוּסַבּוֹת	הוּסַבּוֹתָ	הוּסַבָּה	הוּסַב
	הוּקַמְתִּי	הוּקַמְתְּ	הוּקַמְתָּ	הוּקְמָה	הוּקַם
	הָגְלִיתִי	הָגְלִית	הָגְלִיתָ	הָגְלְתָה	הָגְלָה
	הָמְצֵאתִי	הָמְצֵאת	הָמְצֵאתָ	הָמְצְאָה	הָמְצָא
FVTVRVM	אֶקָּטֵל	תִּקְטְלִי	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	יִקָּטֵל
	אֶגַּשׁ	תִּגְּשִׁי	תִּגַּשׁ	תִּגַּשׁ	יִגַּשׁ
	אוּשַׁב	תּוּשְׁבִי	תּוּשַׁב	תּוּשַׁב	יוּשַׁב
	אָאָכַל	תָּאָכְלִי	תָּאָכַל	תָּאָכַל	יָאָכַל
	אוּסַּב	תּוּסְּבִי	תּוּסַּב	תּוּסַּב	יוּסַּב
	אוּקַם	תּוּקְמִי	תּוּקַם	תּוּקַם	יוּקַם
	אִגָּלֶה	תִּגָּלִי	תִּגְלֶה	תִּגָּלֶה	יִגָּלֶה
	אִמָּצֵא	תִּמָּצְאִי	תִּמְצָא	תִּמָּצֵא	יִמָּצֵא

IMPERATIVO
caret.

IV. Clasis

Pluralis.

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
הִתְקַטַּלְנוּ	הִתְקַטַּלְתֶּן	הִתְקַטַּלְתֶּם	הִתְקַטַּלְנָה	הִתְקַטַּל
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
הִסְתּוֹבַבְנוּ	הִסְתּוֹבַבְתֶּן	הִסְתּוֹבַבְתֶּם	הִסְתּוֹבַבְנָה	הִסְתּוֹבֵב
הִתְקוֹמַמְנוּ	הִתְקוֹמַמְתֶּן	הִתְקוֹמַמְתֶּם	הִתְקוֹמַמְנָה	הִתְקוֹמֵם
הִתְגַּלִּינוּ	הִתְגַּלִּיתֶן	הִתְגַּלִּיתֶם	הִתְגַּלִּינָה	הִתְגַּלֵּה
הִתְמַצֵּאנוּ	הִתְמַצֵּאתֶן	הִתְמַצֵּאתֶם	הִתְמַצֵּאנָה	הִתְמַצֵּא

1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
נִתְקַטֵּל	תִּתְקַטַּלְנָה	תִּתְקַטְּלוּ	תִּתְקַטֵּלְנָה	יִתְקַטְּלוּ
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נִסְתּוֹבֵב	תִּסְתּוֹבַבְנָה	תִּסְתּוֹבְבוּ	תִּסְתּוֹבֵבְנָה	יִסְתּוֹבְבוּ
נִתְקוֹמֵם	תִּתְקוֹמַמְנָה	תִּתְקוֹמְמוּ	תִּתְקוֹמֵמְנָה	יִתְקוֹמְמוּ
נִתְגַּלֶּה	תִּתְגַּלִּינָה	תִּתְגַּלְּוּ	תִּתְגַּלֶּינָה	יִתְגַּלְּוּ
נִתְמַצֵּא	תִּתְמַצֵּאנָה	תִּתְמַצְּאוּ	תִּתְמַצֵּאנָה	יִתְמַצְּאוּ

INFINITIVUS

הִתְקַטֵּל
הִתְנַגֵּשׁ
הִתְיַשֵּׁב
הִתְאַכֵּל
הִסְתּוֹבֵב
הִתְקוֹמֵם
הִתְגַּלּוֹת
הִתְמַצֵּא

PARTICIPIVM.

מִתְקַטֵּל
מִתְנַגֵּשׁ
מִתְיַשֵּׁב
מִתְאַכֵּל
מִסְתּוֹבֵב
מִתְקוֹמֵם
מִתְגַּלֶּה
מִתְמַצֵּא

HITHPAEL

Singularis.

	1. Com.	2. f.	2. m.	3. f.	3. m.
PRÆTERITVM					
	הִתְקַטַּלְתִּי	הִתְקַטַּלְתְּ	הִתְקַטַּלְתָּ	הִתְקַטְּלָה	הִתְקַטֵּל
	הִתְנַגַּשְׁתִּי	הִתְנַגַּשְׁתְּ	הִתְנַגַּשְׁתָּ	הִתְנַגְּשָׁה	הִתְנַגֵּשׁ
	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—
	הִסְתּוֹבַבְתִּי	הִסְתּוֹבַבְתְּ	הִסְתּוֹבַבְתָּ	הִסְתּוֹבְבָה	הִסְתּוֹבֵב
	הִתְקוֹמַמְתִּי	הִתְקוֹמַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתָּ	הִתְקוֹמְמָה	הִתְקוֹמֵם
	הִתְגַּלִּיתִי	הִתְגַּלִּית	הִתְגַּלִּיתָ	הִתְגַּלְּתָה	הִתְגַּלֶּה
	הִתְמַצֵּאתִי	הִתְמַצֵּאת	הִתְמַצֵּאתָ	הִתְמַצְּאָה	הִתְמַצֵּא
FVTVRVM					
	אֶתְקַטֵּל	תִּתְקַטְּלִי	תִּתְקַטֵּל	תִּתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל
	—	—	—	—	יִתְנַגֵּשׁ
	—	—	—	—	יִתְיַשֵּׁב
	—	—	—	—	יִתְאַכֵּל
	אֶסְתּוֹבֵב	תִּסְתּוֹבְבִי	תִּסְתּוֹבֵב	תִּסְתּוֹבֵב	יִסְתּוֹבֵב
	אֶתְקוֹמֵם	תִּתְקוֹמְמִי	תִּתְקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם	יִתְקוֹמֵם
	אֶתְגַּלֶּה	תִּתְגַּלִּי	תִּתְגַּלֶּה	תִּתְגַּלֶּה	יִתְגַּלֶּה
	אֶתְמַצֵּא	תִּתְמַצְּאִי	תִּתְמַצֵּא	תִּתְמַצֵּא	יִתְמַצֵּא

IMPERATIVVS.

	2. f.	2. m.	2. f.	2. m.
Singularis.	הִתְקַטֵּל	הִתְקַטְּלִי	הִתְקַטְּלוּ	הִתְקַטֵּלְנָה
	הִתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגְּשִׁי	הִתְנַגְּשׁוּ	הִתְנַגֵּשְׁנָה
	הִתְיַשֵּׁב	הִתְיַשְּׁבִי	הִתְיַשְּׁבוּ	הִתְיַשֵּׁבְנָה
	הִתְאַכֵּל	הִתְאַכְּלִי	הִתְאַכְּלוּ	הִתְאַכֵּלְנָה
	הִסְתּוֹבֵב	הִסְתּוֹבְבִי	הִסְתּוֹבְבוּ	הִסְתּוֹבֵבְנָה
	הִתְקוֹמֵם	הִתְקוֹמְמִי	הִתְקוֹמְמוּ	הִתְקוֹמֵמְנָה
	הִתְגַּלֶּה	הִתְגַּלִּי	הִתְגַּלּוּ	הִתְגַּלֶּינָה
	הִתְמַצֵּא	הִתְמַצְּאִי	הִתְמַצְּאוּ	הִתְמַצֵּאנָה

Plurales.

SYNTAXIS ET IDIOTISMI HEBRÆORVM.

CAP. I.

DE

NOMINE.

§. I.

ADjectivum sæpissime substantivo exprimitur in statu constructo, ut לֵב הָאֶבֶן *cor lapidis*, i. e. *lapideum*, etiam cum suffixo. v. g. עִיר קָדְשֶׁךָ *urbs sanctitatis tuæ*, i. e. *tua sancta*, Dan. IX, 24. item, præcedente præfixo ב, ל, מ. v. g. אַרְיֵה מִיַּעַר *leo ex sylva*, i. e. *sylvestris*, *ferox leo*. Jer. V, 6. *fecit eum* לָמַס *tributarium*, Jud. I, 28.

§. II. Adjectivum ordinarie postponitur Substantivo in eodem genere, numero & casu. v. g. בְּרִית חֲדָשָׁה *fœdus novum*. לֵב טָהוֹר *cor purum*, Psal. LI, 12.

Not. 1. Si adjectivum præcedit, est integra propositio, verbum substantivum includens. v. g. רַחוּם אֲדֹנָי *misericors* est *Dominus*.

2. Adjectivum præcedens in Statu Constr. indicat, sequens in diverso a se casu esse efferendum. v. g. בַּר־לֵבָב *purus corde*. Psal. XXIV, 4. גְּדוֹל כּוֹחַ *magnus roborę*, Nah. I, 3.

§. III.

§. III. Nomina collectiva sæpe cohærent cum verbo seu participio plurali. v. g. הָעָם הַהֹלְכִים *gens* i. e. *gentes ambulantes*, Es. IX, 1. כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ *omnis terra*, i. e. *homines e terris venerunt*, Gen. XLI, 57.

Not. 1. Substantivis dominium significantibus, אֲדֹנִים, בְּעָלִים jungitur singulare adjectivum vel verbum, v. g. אֲדֹנִים קָשֶׁה *dominus durus*, Esa. XIX, 4. בְּעָלָיו יוּמַת *dominus ejus occidetur*, Exod. XXI, 29.

2. Alias substantiva pluralia verbis singularibus juncta, sumuntur distributive vel partitive. v. g. יְהִי מְאֹרוֹת *fiant luminaria*, *magna & parva*. Sic *mulier ambo sumebat viros*, & וַתִּצְפְּנוֹ *abscondebat quemlibet seorsim*, Jos. II, 4.

3. Aliquando pluralis adhibetur, si ex multis unum intelligitur. v. g. Jud. XII, 7. Jephta dicitur sepultus *in urbibus Gilead*, i. e. *in aliqua urbium*. Num. XXXII, 25.

§. IV. Numeralia Cardinalia ab 1. ad 10. in singulari adduntur nominibus pluralibus, denariis aucta, ut 20. 30. &c. sæpe adhærent singularibus. v. g. שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים *tres viri* עֶשְׂרִים עִיר *viginti urbes*.

Not. 1. Numerale Cardinale sæpe ponitur pro ordinali, & quidem in multiplicatis denariis 20. 30. semper, ut יוֹם אֶחָד *dies primus*. בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה *in quadraginta anno*, h. e. *quadragesimo*.

2. Nu-

2. Numeralia Cardinalia ſubſtantivis ſuis præponuntur, eorumque ſingularia in forma ſæpe conſtructa. v. g. אַרְבַּעַת יָמִים *quatuor dies.* שִׁבְעַת אֲלָפִים *Septem millia.* מְאַת שָׁנָה *centum anni.*

§. V. Comparativus ordinarie per poſitivum & præfixum מ ſeu מִן deſcribitur; Superlativus autem addito מְאֹד, vel poſitivo geminato, vel per Regimen. v. g. טוֹב מִזָּהָב *melius auro.* גָּדֹל מְאֹד *maximus.* עָמוֹק עָמוֹק *profundus profundus.* Coh. VII, 24. מֶלֶךְ מְלָכִים *rex ſummus.* שִׁיר הַשִּׁירִים *canticum excellentiſſimum.* Alias Superlativi ſpecies exhibet Danzius in Interpr. C. I. §. 14. רַע רַע *peſſimum.*

§. VI. Caſus obliquos non indicant Hebræi per terminationes; ſed

1 per *particulas nomini præfixas.* Sic exprimunt *Genitivum* per שֶׁל ut שֶׁלִּשְׁלֹמֹה Cant. III, 7.
Dativum per ל, ut Gen. I, 29.
Accuſativum per אֵת, Gen. IV, 11.
Ablativum per מִן vel ב, Gen. XXIV, 50. Ezech. V, 12.

2. per *Pronomina ſuffixa* ſæpiſſime. ut Gen. 1, 12. c. XXVIII, 13. præſertim Joſ. I, 3. כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ *dabo vobis omnem locum in quo calcabit planta pedis veſtri.*

Obſ. Relativi obliquus caſus ſit ſæpe pleonaſtice.

naſtice. e. g. אֲשֶׁר - - לָהֶם *qui illis*, i. e. *quibus*. אֲשֶׁר־לִבָּם *quorum cor*. Eleganter dicitur אֵת אֲשֶׁר quem.

§. VII. Duorum Subſtantivorum, res diverſas ſignificantium, prius ponitur in Statu Conſtructo, qui indicat poſterius eſſe Genitivi caſus. Hic Genitivus deſignat

1. *Efficientem*, ut מֻכֵּה אֱלֹהִים *percuſſus Dei*, i. e. *quem Deus percuſſit*. Eſ. LIII, 4. *Spiritus Dei*, i. e. *a Deo immiſſus Sauli*. 1. Sam. XVI, 15.
2. *Materiam ex qua*, כְּלִי עֵץ *vas ligneum*.
3. *Finem*, ut צֹאן טִבְחָה *oves mactandæ*. Pſal. XLIV, 23.
4. *Effectum*, שַׂר שָׁלוֹם *princeps pacis*. Eſa. IX, 5. אֱלֹהֵי יִשְׁעִי Deus ſalutis meæ, ut a quo pendet efficitur, prodit ſalus mea cel.
5. *Objectum*, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל *redemtor Iſraelis*, Eſa. XLIX, 7.
6. *Adjunctum*, אִישׁ מִלְחָמָה *vir bellicoſus*. חֲמֹר לֶחֶם *aſinus panis*. 1. Sam. XVI, 20.
7. *Similitudinem* עַם עֲמֹרָה *homines Gomorrhæ*. Eſa. I, 10.

Obſ. α) Participium, præſertim plurale, ante ſubſtantivum ponitur in Statu Conſtructo. v. g. כְּסוּי חֲטָאָה *tectus peccatum*, i. e. *quod ad peccatum* attinet. שֹׁמְרֵי הָעִיר *cuſtodes urbis*.

β.) Subſtantivum quoque vel Participium nonnunquam cum alio conſtruitur, otioſe interveniente præpoſitione tam conjuncta, quam ſeparata. v. g. הוֹלְכֵי עַל־דֶּרֶךְ *ambulantes ſuper via.* Jud. V, 10. adde 2. Sam. I, 21.

γ.) Sæpe nomen conſtruitur cum infinitivo velut cum Subſtantivo. v. g. בְּיוֹם עֲשׂוֹת *in die facere*, i. e. *quo faciebat.* Gen. II, 4.

§. VIII. Nomina אִישׁ, בַּעַל, בֵּן, בַּת & בַּיִת cum aliis conſtructa, conſtituunt concreta denominativa, a voce, cum qua conſtruuntur. v. g. אִישׁ דְּבָרִים *vir eloquens*, Exod. IV, 10. בַּעַל כְּנָף *avis alas habens.* Dan. VIII, 6. 20. בֶּן־קֶשֶׁת *Sagitta*, Job. XLI, 20. בֶּן־מָוֶת *mortis reus.* בַּיִת שְׁנַיִם *vas duo ſata continens.* בַּיִת enim ponitur pro quovis continente. 1. Reg. XVIII, 32.

§. IX. Nomina quædam emphatice in Statu conſtructo poſita, videntur abundare penitus. v. g. עַל־דְּבַר שָׂרָה *propter Saram*, Gen. XX, 18. בְּיַד מֹשֶׁה *per Moſen.* בְּיַד הַנָּבִיא *per Prophetam.* לְפִי חָרֶב *ore ſeu acie gladii.* עַל־פְּנֵי הַמָּיִם *ſuper faciem* h. e. *in ſuperficie aquarum.* בְּלֵב יַמִּים *in mari*, Ezech. XXVIII, 2. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ *in terra*, Gen. XLVIII, 16. בְּתוֹךְ עַמִּי *in populo meo*, 2. Reg. IV, 13. Horum aliorumque nominum emphaſes explicat DANZIVS *Interpr.* C. 1. §. 29. in *notis*.

§. X.

§. X. Nomina אִישׁ *vir*, אִשָּׁה *mulier*, גֶּבֶר *vir* atque אָדָם *homo*, ſæpe ſumuntur infinite, pro *aliquis*, vel diſtributive, pro *unusquisque*, *ſinguli*, *quilibet*. v. g. לֹא אִישׁ *non unicus*. Gen. XLV, 1. גֶּבֶר Prov. XXVIII, 21. אָדָם *aliquis*, Lev. I, 2. אִישׁ לְלְשׁוֹנוֹ *pro ſua quisque lingua*, Gen. X, 5. עִם־גֶּבֶר *cum quolibet*, Job. XXXIII, 29.

§. XI. Subſtantivum idem bis repetitum deſignat

1. *diſtributionem.* עֵדֶר עֵדֶר *quemvis gregem ſeorſim*, Gen. XXXII, 17. & univerſitatem, v. g. יוֹם יוֹם *quotidie*, Pſ. LXVIII, 20.
2. *Continuationem.* מִיָּמִים יָמִימָה *de anno in annum.*
3. *Augmentum.* מְאֹד מְאֹד Gen. VII, 19. c. XIV, 10. Exod. VIII, 10.
4. *Diverſitatem*, intercedente partic. ו. v. g. אֶבֶן וָאָבֶן *diverſum pondus*, majus & minus. Deut. XXV, 13. 14. אֶנָּה וָאֶנָּה *huc illuc*, 1. Reg. II, 36.
5. *Affectum* & *emphaſin.* v. g. מְזֻבָּח מִזְבֵּחַ 1. Reg. XIII, 2. צֶדֶק צֶדֶק Deut. XVI, 20. Jer. XXII, 29.

§. XII. Vox יָמִים *dies*, nominibus *annum* vel *menſem* ſignificantibus addita, infert illis tempus completum. Gen. XLI, 1. 2. Sam. XIII, 13. 23. Gen. XXIX, 14. Jud. XIX, 2.

Contra יָמִים ſine *numerali reſtringente* poſi-

tum, denotat *annum*, dies sc. ad annum completum sufficientes. v. g. לַיָּמִים *in singulos annos*, Jud. XVII, 10. מִיָּמִים יָמִימָה *ab annis in annos*, i. e. annuatim, quotannis, 1. Sam. I, 3. it. מִקֵּץ יָמִים *post finem dierum*, h. e. *elapso integro anno*, Gen. IV, 3. Num. IX, 22.

CAP. II.

DE

PRONOMINE.

§. XIII.

ה emphaticum seu articulare non præfigitur nominibus (1) propriis hominum, (2) constructis, (3) suffixa gerentibus, nisi singularis emphasis duplicem exigat restrictionem. ut הָעֲנָק Jud. I, 20. הַמַּעְלֶךָ Psal. LXXXI, 11.

Obs. 1. ה Nominibus itemque Participiis ac Pronominibus præfixum, articulum denotat tam definitum *ille*, *iste*, quam indefinitum, *quidam*, *aliquis*, *quilibet*. v. g. וְזָהָב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב *aurum terræ istius erat bonum*, Gen. II, 12. הָאֶחָד *aperiebat suum quisque saccum*, Gen. XLII, 27.

2. ה sub forma *Articuli*, Præterito, Futuro, & Præpositioni, junctum; ac nonnunquam ante participia ac Nomina, *vim habet Relativi* אֲשֶׁר

אֲשֶׁר v. g. 1. Chron. XXVI, 28. Jud. XIII, 8. 1. Sam. IX, 24. Eccl. III, 21. Gen. XVI, 6. c. XLIII, 6.

§. XIV. Pronomina *separata* sæpe pro ipso Verbo Substantivo ponuntur, aut significationem Verbi Substantivi includunt. v. g. קָדוֹשׁ אֲנִי *sanctus ego* sc. *sum*. Lev. XI, 44. Gen. III, 6. 9. 10. 11. Jes. XLI, 4.

§. XV. Demonstrativum זֶה *hic*, est etiam pluralis numeri. v. g. זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה *per hos viginti* annos, Gen. XXXI, 38. interdum *relative* sumitur, ut Psal. CIV, 8. *emphatice* construitur cum מָה, לָמָּה & עַתָּה. v. g. Gen. XVIII, 13. *cur ridet hoc vel ita Sarah*. add. 2. Reg. V, 22.

§. XVI. Relativum אֲשֶׁר sæpius abit in naturam particularum *ut*, Gen. XI, 7. *nam*, Deut. III, 24. *quia* Deut XXIII, 5. *quum*, *quando*, Gen. XXX, 38. *quamvis*, Num. XII, 11. *certe*, *quin immo*, Jes. XLIX, 3.

§. XVII. Interrogativum Relativo אֲשֶׁר præpositum, assumit significationem relativam. v. g. *delebo ex libro meo* מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי *eum*, *qui peccavit* mihi. Exod. XXXIII, 33.

§. XVIII. Suffixa cum objecto, ad quod referuntur, in eodem genere & numero conveniunt, non autem cum voce, cui affiguntur. Gen. I, 25.

Obs. 1. Suffixa sæpe in numero a suo objecto discrepant, & quidem Pronomen singulare

objecto plural. respondens, infert huic vim distributivam. v. g 2. Reg. III, 3. *Joram non recessit* מִמֶּנּוּ *ab illo*, i. e. ab ullo peccatorum. Add. Jos II, 4.

2. Suffixa Particulis aut Verbis addita, significant *personaliter*; Nominibus apposita, *possessive*, i. e. ibi personam ipsam exprimunt; hic aliquid ad personam pertinens. Gen. XXXVII, 13. Gen. III, 11. Num. XII, 3.

3. Suffixa Nominibus & Verbis addita, ordinarie significant *active*; sed interdum *passive* & *objective*. v. g. תְּפִלָּתִי *precatio mea*, *quam ego* facio, Psal. IV, 2. & *precationis meæ*, quæ ad me fit, Jes. LVI, 7. בבית תפלתי in meinem Beth-Hauße. בְּדַעְתּוֹ *per suam cognitionem*, *qua Messias fide agnoscitur*, Jes. L II, 11. Joh. XVII, 3.

4. Suffixa Verbo intransitivo adjecta, explicanda sunt per Particulas ב, ל, אֶל, עַל, עִם &c. v. g. דַּבְּרוֹ pro דַּבֵּר עִמּוֹ *loquere cum ipso*. Adde Jud. I, 15. Psal. V, 5. LIII, 6. Jes. XLIV, 21. Gen. XXXV, 12.

CAP. III.
DE
VERBO.

1. de *Significatione Verborum.*

§. XIX.

VErba composita Hebræi non habent: sed unum

unum idemque Verbum, modo ſimplicis, modo compoſitorum omnium, intercedente Particula, ſignificationem ſuſtinet. v. g. קוּם *ſtare*, *inſurgere*, *conſiſtere*. Sic עָמַד ſtetit Eſth. VII, 7. *reſtitit*, c. IX, 2. *ſubſtitit*, Gen. XXX, 9. *adſtat*, Joſ. XX, 4.

§. XX. Conjugationum ſignificationes hæ ſunt:

Kal nude ſignificat agere vel pati;
Niphal, paſſionem, actioni Conj. Kal reſpondentem;
Piel, intenſionem & frequentationem;
Pual, paſſionem, actioni Piel oppoſitam;
Hiphil, efficere, jubere, incitare, permittere;
Hophal, paſſionem, actioni Hiphil convenientem.
Hithpael reciprocam ſignificationem habet.
Vid. DANZII Interpr. C. III. a. §. 56-64.

Obſ. 1. Si quod Verbum in *Kal* prorſus inuſitatum fuerit, in quacunque Conjugatione fuerit, perinde ac ſi foret in Kal, nude denotat agere vel pati, v. g. נִשְׁבַּע *juravit*, in Niphal, Gen. L, 16. צִוָּה *præcepit*, in Piel. הִגִּיד *indicavit*, in Hiphil. וַיִּתְפַּלֵּל & *preces fudit*, in Hithp.

2. Quædam verba in *Kal* nunc active ſeu *tranſitive*; nunc paſſive ſeu *intranſitive* ſumuntur v. g. אוץ *impellere* tranſitive, Exod. V, 13. intranſitive, *feſtinare*, Prov. XXIX, 20. Sic שׁוּב *reducere*, Pſal. XIV, 7. *reverti* Gen. XVIII, 33.

Plura exempla tradit DANZIVS Interpr. c. III. §. 56. m. II.

3. Quædam verba pro varietate conſtructionis, variam obtinent ſignificationem. v. g. שָׁמַע cum Accuſat. vel אֵת conſtructum, ſignificat *audire*; cum אֶל *auſcultare*; cum בְּקוֹל vel לְקוֹל *obſequi*. Gen. III, 8. 1. Reg. XII, 15. Gen. III, 17.

4. Verba notitiæ & ſenſuum de affectu & effectu ſæpe intelligenda ſunt. v. g. *Filii Eli* לֹא־יָדְעוּ אֶת־יְהוָה *non cognoſcebant*, i. e. *non timebant, non honorabant Jehovam.* Adde Gen. XVIII, 19.

5. Verba activa & pasſiva non raro *declarative* ſunt accipienda. v. g. וְטִמְּאוֹ *immundum declarabit*, Lev. XIII, 3. 6. & v. 16. *mundum declarabit.* הִצְדִּיק *juſtum fecit*, i. e. *abſolvit.* Deut. XXV, 1.

6. Verbum יָכֹל cum particula לֹא non ſemper defectum virium notat; ſed ſæpe moleſtiam ac difficultatem. v. g. *Non poſſumus hoc* (ſine opprobrio) *facere*, Gen. XXXIV, 14. c. XLIII, 32. it. Ruth. IV, 6. Pſal CI, 5.

7. Verbum הָלַךְ *ivit*, cum alio Verbo vel Nomine, interveniente copula, conſtructum, indicat *continuationem*, *auctionem* vel *gradationem* actionis vel qualitatis, quam vox adjecta denotat. v. g. וַיֵּלֶךְ דָּוִיד הָלוֹךְ וְחָזֵק *David ivit & invaluit*, h. e. *in dies magis invaluit.* 2. Sam. III, 1.

Gen.

Gen. XII, 9. 1. Sam. II, 26. Jon. I, 11.

2. *de Conſtructione.*

§. XXI. Verbum finitum cum Nominativo ſuo in genere, numero & perſona coincidit. v. g. וַיִּקְרָא הָאָרֶם Gen. II, 20. וְהָאָרֶץ הָיְתָה Gen. I, 2.

Obſ. 1. Quando Verbum cum Nomine in genere diſcrepat, conſtructio fit ad ſenſum, aut elliptice commodum vocabulum ſubintelligitur. v. g. אַל־תֵּחַד כְּבוֹדִי *ne uniat ſe*, fœm. *gloria mea*, maſc. quo vocabulo intelligi poteſt fœm. נַפְשִׁי Gen. XLIX, 6. Sic *benedictio, quam adduxit ancilla tua*, ſubintellige, *unus e ſervis ancillæ tuæ*, 1. Sam. XXV, 27. coll. v. 19.

2. Duorum Subſtantivorum conſtructorum invicem, interdum poſterius verbum regit, cum debebat prius. v. g. *Joab videbat*, כִּי הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה pro הָיוּ 2. Sam. X, 9. it. קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים Gen. IV, 10. Add. Job. XXI, 21. 1. Sam. II, 4. Jeſ. II, 17. Exod. XV, 4.

§. XXII. Verbum Subſtantivum הָיָה *fuit, factus eſt*, frequentiſſime omittitur. v. g. Gen. I, 2. 10.

§. XXIII. Idem Verbum Subſtantivum ſæpe regit ſequentem Nominativum Latinorum cum Præfixo ל v. g. *Homo fiebat* לְנֶפֶשׁ חַיָּה *anima vivens*. Gen. II, 7. *Erunt* לְבָשָׂר אֶחָד *una caro*, Gen. II, 24.

§. XXIV. Verba regunt caſum ſuum vel *nu-*

de, Gen. XXV, 23. vel *interveniente Particula*, Gen. III, 3. Post verba autem motum ad locum significantia, Præpositio latine sæpius supplenda. 2. Chron. XXXIV, 30. Num. XII, 5.

§. XXV. Duorum Verborum constructorum invicem, posterius in *Infinitivo* ponitur, tam interveniente particula ל, quam sine eadem. v. g. וַיִּכְלֹתָ עֲמֹד *sic poteris consistere*, Exod. XVIII, 23. מִי יוּכַל לַעֲמֹד *quis potest consistere*, 1. Sam. VI, 20.

§. XXVI. Verba יָסַף *addidit*, שׁוּב *redire*, מָהַר *festinavit*, הֵיטִיב *benefecit*, הִשְׁכִּים matutinavit, רָבָה &c. cum Infinitivo constructa, adverbiascunt. v. g. וַתֹּסֶף לָלֶדֶת *iterum* peperit, Gen. IV, 2. 1. Reg. XIII, 17. Exod. II, 18. it. Gen. XXXI, 28. Jer. I, 12. Psal. CXXVII, 2. Sic 1. Sam. I, 12. הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל *multum & indesinenter rogavit.*

§. XXVII. *Infinitivus* finito ejusdem radicis *præpositus*, denotat festinationem, certitudinem, evidentiam, excellentiam. ut מוֹת תָּמוּת Gen. II, 16. 17. c. XX, 7. הָיוֹ תִהְיֶה 1. Reg. XIII, 32. *Postpositus* autem, frequentationem, seu actum continuum designat. v. g. וְנִשְׁפּוֹט שָׁפוֹט *nos semper dijudicare voluit.* Gen. XIX, 9. c. VIII, 7. c. XXXI, 15. 2. Sam. XVI, 5.

§. XXVIII. Litteræ לב, Infinitivis præfixæ, Gerundia Latinorum exprimunt, ל quidem omnia;

omnia; ב autem illud tantum, quod in *do* desinit. v. g. Eccl. III, 2. Gen. I, 14. 22. Esr. III, 11. Huc refer מ Infinitivo præpositum. v. g. מִזְעַק *clamando*, 1. Sam. VII, 8.

§. XXIX. *Infinitivus* a Nomine constructo rectus, resolubilis est in tempus finitum. v. g. בְּיוֹם עֲשׂוֹת *in die, quo faciebat*, Gen. II, 4. Exod. IX, 18. Deut. IV, 32.

Obs. Interdum Infinitivus regitur a præpositione, in conjunctionem convertenda. Vid. Gen. II, 19. c. XXIV, 30. Jos. VI, 5. Gen. IV, 13. 1. Sam. VIII, 7. Gen. V, 4. c. IV, 15.

§. XXX. *Infinitivus* sæpe ponitur loco Particulæ. v. g. Gen. VIII, 5. *aqua magis magisque decurrebat.*

§. XXXI. *Imperativi* secunda ac tertia Personæ per futurum exprimuntur. v. g. Exod. XIX, 3. seq. Deut. VI, 13. c. X, 20. *tertia Pers.* Gen. I, 3. c. XVIII, 21. Quod Futurum quoque vim habet Optativi & Subjunctivi. v. g. Gen. I, 24. 2. Sam. XVIII, 32. 1. Reg. I, 25.

§. XXXII. *Futurum* sæpe adhibetur 1.) loco *Præsentis*, Job. III, 20. Psal. II, 1. 2. 2.) loco *Imperfecti*, Exod. XV, 6. 7. & 3.) loco *Præteriti*, Jud. II, 1.

§. XXXIII. *Præteritum* interdum vim habet *Futuri*, in primis in Vaticiniis, ad certitudinem rei, & infallibilem Dei præscientiam denotandam. v. g. יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ *puer natus est nobis, filius datus est nobis*, Esa. IX, 5. c. LIII, 4. 6.

§. XXXIV.

§. XXXIV. *Imperativus* non ſemper præceptionem; ſed quandoque & permisſionem ſignificat. v. g. 1. Reg. XXII, 22.

§. XXXV. *Imperativus* tantum affirmative uſurpatur, ut Exod. XX, 12. Prohibitiones autem per Futurum exprimuntur, præpoſita Particula אַל, לֹא, פֶּן v. g. Gen. XIX, 17. Exod. XX, 13. c. I, 10.

CAP. IV.

DE

PARTICVLIS.

§. XXXVI.

PArticulæ ſeparatæ, ſi non omnes, certe pleræque, *ſua natura nomina ſunt*, horumque ſæpius imitantur conſtructionem. v. g. מֵאָז *ex eo tempore.* Ruth. II, 7. בְּכֹל מְאֹדֶךָ *ex omni tua facultate*, Deut. VI, 5. מִבְּלִי לְבוּשׁ *ex defectu veſtitus*, Job. XXXI, 19. בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית *poſtica parte haſtæ*, 2. Sam. II, 23.

§. XXXVII. *Adverbia negandi* לֹא & אֵין, nominibus כֹּל, אֶחָד, אִישׁ, אָדָם præpoſita, *univerſaliter negant.* Pſal. XLIX, 18. Num. XXX, 49. 2. Sam. XIII, 30. Coh. IX, 15.

Obſ. 1. Interdum vim habent privandi. v. g. לֹא חָכָם *non ſapiens*, i. e. *inſipiens.* Hoſ. XIII, 13. *imparatus*, Neh. VIII, 10. *non mors*, i. e. *immortalis*, Prov. XII, 28. aut cum emphaſi contra-

trarium affirmant, v. g. Jeſ. LIII, 2. *non forma*, i. e. *ſumma deformitas.*

2. לֹא non raro ſignificat *non ſolum*, & ſequens כִּי *ſed etiam.* Gen. XXXII, 28. c. XXXV, 10. rarius eſt interrogativa. Exod. VI, 3. c. VIII, 22.

§. XXXVIII. Particulæ negandi diverſam conſtructionem admittunt. Sic

אֵין negativum, tantum nomini, pronomini, infinitivo ac participio jungitur. אַיִן cum præfixo מ ſignificat *unde?* Jud. XVII, 9.

אַל ordinarie Futuris junctum, denotat *ne, non.* Exod. XII, 9. eſtque prohibentis, dehortantis, deprecantis, imprecantis, it. interrogantis, ut 1. Sam. XXVII, 10.

בַּל & בְּלִי junguntur Præterito & Futuro. Pſ. XVI, 8. Prov. XXIII, 35.

בְּלֹתִי Præteritum habet & Participium, Eſa. XIV, 6. cum præf. ל ordinarie Infinitivo jungitur. v. g. Gen. III, 11.

לֹא omnibus temporibus jungitur, excepto Imperativo.

§. XXXIX. Præpoſitio עַל proprie denotat partem ſuperiorem, in numero aut menſura, *ſuper, ſupra*; interdum *ad*, 2. Sam. XV, 4. *apud*, Jud. III, 19. *de*, Gen. XVIII, 19. *contra*, Jud. XVI, 9. 12. *pro*, Deut. XXIV, 16. *eo quod*, Job. XXXII, 2. *eo quod juſtificaſſet ſe ipſum.*

§. XL.

§. XL. יַעַן & לְמַעַן Nominibus addita, vel Pronominibus, valent *propter*, *quia*, *eo quod*. v. g. Ezech. V, 9. Gen. XXII, 16. c. XVIII, 19. Verbis juncta, *propterea ut*, *ita ut*. v. g. Jos. III, 4. Nec tamen semper intentionem & finem agentis; sed nudum quoque *eventum* significant. v. g. Psal. LI, 6. *ut justus sis*, i. e. *deprehendaris*. Jer. XXVII, 15.

Idem observandum de ל Infinitivi. v. g. *Cur me ex Aegypto eduxisti* אֹתִי לְהָמִית *ad me occidendum*, i. e. *unde nihil aliud consequitur, quam ut fame pereamus*. Exod. XVII, 3. Num. XVIII, 22. c. XXXII, 14.

§. XLI. Particula עַד. Nominibus & Pronominibus præpositum, notat *ad*, *usque ad*, ante, Exod. XXII, 8. Gen. X, 19. 1. Sam. XIV, 24. Verbis junctum, significat *donec*, *usque dum*, *antequam*, *quamdiu*. Gen. XXXVIII, 11. Gen. XIX, 22. Exod. XXII, 25. & 1. Chron. IV, 31.

Ceterum Præpositionem præmissam non patitur. De בְּעַד *pro* 1. Sam. VII, 9. Vid. DANZII Interpr. §. 128. not. (r).

§. XLII. Præpositio Præpositioni superinducta, abit in Adverbium. v. g. לְמִיּוֹם *inde a die*, Jud. XIX, 30. כְּבֶחְצִי *ferme*, *circiter in dimidio*. 1. Sam. XIV, 14. Sicuti & Jes. I, 26.

§. XLIII. Conjunctio אִם ordinarie significat conditionaliter, *si*, *quodsi*. In juramentis autem

אִם

לֹא *negat*, אִם־לֹא *adfirmat*. Pſal. XCV, 11. Eſ. XIV, 24.

§. XLIV. Conjunctio Cauſſalis כִּי *quia*, nonnunquam per *quamvis* reddenda. v. g. Gen. VIII, 21. Joſ. XVII, 18. 2. Sam. II, 7.

Poſt formulam jurandi חַי *quam vere vivit*, ſignificat *tam vere*. v. g. 1. Sam. XXVI, 16. Gen. XLII, 16.

§. XLV. *Hortantis* vicem regulariter ſuſtinent הַב *da*, Gen. XI, 3. לֵךְ *abi*, Gen. XXXI, 44. לְכוּ *ite*, Jeſ. I, 18. קוּם *ſurge*, Gen. XIII, 17. & in primis Jud. XVIII, 9. ut gallice *allons*, German. Wolan, friſch, hurtig, munter dran.

§. XLVI. Præfixum וְ amplitudine ſignificationis ſuæ, omnes Conjunctionum ſpecies pervagatur. Speciatim *ante Futura* poſt verbum הָיָה *accidit*, in oratione redditiva denotat VT. Gen. IV, 8. Joſ. I, 1. Vid. DANZII Interpr. §. 149. tot.

Obſ. וְ aliarum quoque Orat. partium ſignificationes exprimit. v. g. *Relativi* אֲשֶׁר ut alibi, Job. XIX, 25. ita inprimis ante שָׁם cum ſuffixo. Gen. XXIV, 29.

§. XLVII. Præfixum כְּ ſimilitudinis, *ſicut*, *ſecundum*, *circiter* notat: Infinitivo præfixum, idem eſt ac *poſtquam*, *quum*. 1. Reg. I, 21.

§. XLVIII. Præfixum לְ nunc *Caſum* certum deſignat; nunc *Adverbia*; Hoſ. II, 20. nunc *Præpoſitiones* diverſas, v. g. *coram*, Jer. XXVI, 6. *inter*,

inter, Exod. XII, 2. Vid. DANZ. Interpr. §. 151. m. II.

Infinitivo junctum significat *ut*, tam consecutivum; quam causale. 2. Sam. XIII, 2. Gen. XXIII, 8. c. IV, 15. 1. Reg. XVI, 7.

§. XLIX. Præfixum ב Nominibus & Pronominibus junctum, varias *Præpositiones* notat: Infinitivo præpositum, significat *dum*, Gen. II, 4. *quum*, Jud. XIII, 20. *postquam*, Gen. XXXIII, 18. *antequam*, Gen. XIX, 29.

§. L. Verbis Affectuum præponitur præpositio, & quidem *gaudendi* & *adversandi*, ב vel עַל: *sequendi* seu *adhærendi* אַחֲרֵי. Sic dicunt: *gaudere in re* vel *super re*, *pugnare in aliquo*, *ire post quem*, i. e. *sequi*.

ACCEN-

COPIA VOCABVLORVM
in pensa digestorum.

I.

אָב Pater.
אֵל Deus.
אֱלוֹהַּ Deus.
אָדוֹן Dominus.
בֵּן filius.
מָשִׁיחַ unctus.
בְּכוֹר primogenitus.
רוּחַ Spiritus.
מַלְאָךְ Angelus.
אִישׁ Vir.
אָדָם homo.
אָח frater.
שָׁמַיִם cœlum.
אֵשׁ ignis.
אֶרֶץ terra,
הֵיכָל templum.
שָׁלוֹם pax.
מִשְׁפָּט judicium.
כֹּהֵן sacerdos.
רֵעַ socius, amicus.

II.

אוֹיֵב inimicus.
כּוֹחַ robur.
קוֹל vox.
אוֹת Signum.
זְרוֹעַ brachium.
יוֹם dies.
צֹאן pecus, grex.
עוֹף avis.
נָהָר fluvius.
יָמִין dextra.
דֶּרֶךְ via.
טוֹב bonus.
רַע malus.
יָשָׁר rectus.
קָדוֹשׁ sanctus.
חָכָם sapiens.
גָּדוֹל magnus.
יָפֶה pulcher.
קָשֶׁה durus.
חָזָק validus.

III.

שָׂדֶה campus.
שֶׂה agnus.
מַעֲשֶׂה factum.
מְקוֹם

מִקְנֶה possessio.
כּוֹכָב Stella.
מִסְפָּר numerus.
כָּבוֹד gloria.
גִּבּוֹר potens.
צַדִּיק justus.
אִשָּׁה uxor.
יִרְאָה timor.
תְּפִלָּה precatio.
תְּהִלָּה laus.
שָׁנָה annus.
יָד manus.
עַיִן oculus.
שָׂפָה labium.
מִצְוָה præceptum.
בְּרִית fœdus.
מַלְכוּת regnum.

IV.

צָרָה anguftia.
מִלְחָמָה bellum.
לֵב cor.
זָהָב aurum.
כָּבֵד gravis.
חָצֵר atrium.
תּוֹרָה lex.
חָכְמָה Sapientia.

בְּהֵמָה jumentum.
שִׂמְחָה lætitia.
מִזְבֵּחַ altare.
מִדְבָּר defertum.
מַיִם aqua.
פָּנִים facies.
זָקֵן fenex.
דָּבָר verbum, res.
הַר mons.
עָפָר pulvis.
בַּיִת domus.
תָּוֶךְ medietas.

V.

רֹאשׁ caput.
לָשׁוֹן lingua.
חַיִּים vita.
רַחֲמִים miserationes.
יְשׁוּעָה salus.
רִשְׁעָה impietas.
קָרוֹב propinquus.
שְׁאוֹל infernus.
עָלֶה folium.
בָּשָׂר caro.
שָׂכָר merces.
רֶגֶל pes.
חַטָּאָה peccatum.

שֵׁם

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0167
DFG

שֵׁם nomen.
מְנוּחָה quies.
בְּתוּלָה virgo.
עָוֹן iniquitas.
בַּעַל dominus.
שׁוֹר bos.
חֲמוֹר aſinus.

VI.

צֶדֶק juſtitia.
קֶבֶר ſepulcrum.
פָּתַח aperuit.
שָׁלַח miſit.
שָׁכַב cubuit, dormivit.
טָהַר purificavit.
עָרַךְ ordinavit.
שָׁמַע audivit.
חָמַד concupivit.
עָבַד ſervivit.
הֶאֱמִין credidit.
צָעַק clamavit.
דָּבַק adhæſit.
רָכַב equitavit.
אֹהֶל tentorium.
נֶפֶשׁ anima.
מָוֶת mors.
שַׁעַר porta.
חַיִל robur.
חֵלֶק portio, pars.

VII.

בָּרַךְ benedixit.
חָשַׁב cogitavit.
הָרַג occidit.
מָלַךְ regnavit.
כָּבַד honoratus fuit.
מָשַׁל dominatus eſt.
מָרַד rebellavit.
נִלְחַם bellum geſit.
גָּמַל retribuit.
שָׂרַף combuſit.
שָׁחַת corrupit.
סָפַר enumeravit.
שָׁפַט judicavit.
נִמְלַט ereptus eſt.
נִחַם conſolatus eſt.
מָשַׁח unxit.
בָּטַח ſperavit.
עָזַב deſeruit.
שָׁמַר cuſtodivit.
גָּדַל crevit.

VIII.

חָיָה fuit.
חָיָה vixit.
עָשָׂה

עָשָׂה fecit.
בָּנָה ædificavit.
רָאָה vidit.
פָּנָה reſpexit.
חָסָה confiſus eſt.
עָלָה aſcendit.
יָרַשׁ poſſedit.
חָזָה ſpeculatus eſt.
קוּם ſurgere.
בּוֹא venire.
רוּם altum eſſe.
שׁוּב reverti.
שִׂים ponere.
מוּת mori.
בּוֹשׁ erubeſcere.
סוּר recedere.
כּוּן parare.
רוּץ currere.

IX.

אָמַר dixit.
אָבַד periit.
יָלַךְ ivit.
יָרַד deſcendit.
יָשַׁב ſedit, habitavit.
יָשַׁע ſalvavit.
מָצָא invenit.
קָרָא vocavit.
חָטָא peccavit.
בָּרָא creavit.
נָשָׂא tulit.
גָּלַל volvit.
סָבַב circumdedit.
נָפַל cecidit.
נָתַן dedit.
לָקַח accepit.
הִכָּה percuſſit.
הִצִּיל eripuit.
שָׁכַן habitavit.
כָּרַת exſcidit.

X.

חָפֵץ voluit.
חֵפֶץ voluntas.
נִשְׁבַּע juravit.
זָכַר recordatus eſt.
הִשְׂכִּיל intellexit.
שָׁאַל rogavit.
יָכֹל potuit.
צָמַח germinavit.
שֹׁרֶשׁ radix.
גָּאַל redemit.
פָּלַט eripuit.
הִשְׁלִיךְ projecit.

רָדָה

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0171
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0173
DFG

רָדַף prosecutus est.
אֹזֶן auris.
לֶחֶם panis.
זֶבַח sacrificium.
רָעָה pavit.
בָּכָה flevit.
עָנָה respondit.
תָּעָה erravit.

XI.

גּוּר peregrinari.
אוֹר splendere.
נוּס fugere.
בּוּן intelligere.
צוּר arctare.
שָׁבַת cessavit.
אָסַף congregavit.
אָבַד edit.
אָהַב amavit.
אָסַר ligavit.
רָפָא sanavit.
שָׂנֵא odit.
יָלַד genuit.
יֶלֶד puer.
זָכָר mas.
נְקֵבָה fœmina.
פְּרִי fructus.
בֶּטֶן venter.

צֶלֶם imago.
נַעַר puer.
מֶלֶךְ rex.
עֶבֶד servus.

XII.

זַיִת oliva.
כֶּרֶם vinea.
גֶּפֶן vitis.
יַיִן vinum.
נָטַע plantavit.
אֶבֶן lapis.
מָאַס sprevit.
נָסַע profectus est.
נָטָה inclinavit.
הוֹרָה docuit.
צִוָּה præcepit.
פָּדָה redemit.
אָרַר maledixit.
מָלֵא implevit.
יָסַד fundavit.
יָסַף addidit.
הֵיטִיב benefecit.
אֵם mater.
רֶחֶם uterus.
קֶרֶב medium.

XIII.

דִּבֶּר locutus est.
דָּרַשׁ inquisivit.
יָדַע scivit.
יָרַשׁ heres fuit.
בָּחַר elegit.
חָנַן misertus est.
חֵן gratia.
אֱמֶת veritas.
עֵץ lignum, arbor.
עֵז capra.
עֹז robur.
פֶּה os, oris.
רָנַן cantavit.
סָלַח condonavit.
בָּרַח fugit.
שָׁפַךְ effudit.
לָבַשׁ vestivit se.
צָדַק justus. fuit.
פָּשַׁע prævaricatus est.
עָבַר transiit.
צָלַח prosper fuit.

XIV.

עָנָן nubes.
לַיִל nox.
קֶשֶׁת arcus.
רָחַם misertus est.
יֵצֶר figmentum.
סָתַר latuit.
כָּתַב scripsit.
סֵפֶר liber.
לָמַד didicit.
זָמַר cecinit.
עָמַד stetit.
קָטֹן parvus fuit.
חָלַץ eripuit.
כָּבַשׁ subegit.
קֶרֶן cornu.
רָדָה dominatus est.
יָרֵא timuit.
יָצָא exivit.
אֹרַח semita.
פֶּתַח janua.

XV.

חֶרֶב gladius.
שֵׁבֶט virga, tribus.
עֵזֶר auxilium.
חֶסֶד benignitas.
הָלַל laudavit.
הִתְפַּלֵּל oravit.
יָסַר erudivit.

יָצַר

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0177
DFG

יָצַר formavit.
צֵל umbra.
כַּף vola, manus.
רָצַץ voluit.
נֵדֶר votum.
חָרָה exarſit.
כָּרָה fodit.
בּוֹר fovea.
עִיר urbs.
עַיִר pullus aſini.
תַּיִשׁ caper.
כֶּשֶׂב agnus.
כֶּסֶף argentum.

XVI.

גָּנַן protexit.
כֹּל univerſitas.
חַג feſtum.
עַם populus.
עֵת tempus.
רַב multus.
חֳלִי morbus.
אַף ira, facies.
יָשֵׁן dormivit.
קִוָּה exſpectavit.
כָּסָה texit.
חָנָה caſtra metatus eſt.

חֵץ ſagitta.
בַּת filia.
עַלְמָה virgo.
שִׁפְחָה ancilla.
מִשְׁפָּחָה familia.
שָׁבָה captivum duxit.
גּוֹל exultare.
שִׁבְי captivitas.
שָׂמַח lætatus eſt.

XVII.

רָבַב multus fuit.
חָלָה ægrotavit.
קָבַר ſepelivit.
גָּלָה in exilium ivit.
מָגֵן clypeus.
צָבָא militavit.
גּוֹי gens.
מְדִינָה provincia.
נָשִׁים mulieres.
נָבִיא propheta.
חָדָשׁ novus.
חֹדֶשׁ menſis.
קֹדֶשׁ ſanctitas.
יָקָר pretioſus.
רָשָׁע improbus.
עוֹלָם ſeculum.

עָמַר

עָטַר cinxit.
נָשַׁק osculatus est.
גָּנַב furatus est.
חֶרְפָּה opprobrium.

XVIII.

שַׂר princeps.
מִנְחָה munus.
טָהוֹר purus.
נָדִיב princeps.
דָּם sanguis.
מִרְמָה dolus.
קָהָל coetus.
נֵכָר alienus.
עָרְלָה præputium.
עָרֵל præputiatus.
תָּמִים integer.
הוֹכִיחַ reprehendit.
מָטָר pluvia.
יָם mare.
גְּבוּל terminus.
קֶדֶם oriens.
כָּנַס collegit.
סָפַר planxit.
מְלָאכָה opus.
טָמַן abscondidit.

XIX.

שַׁדַּי omnipotens.

עָשִׁיר dives.
אַשְׁרֵי beatitudines.
הָדָר gloria.
יַעַר silva.
נָעִים amoenus.
עָרוֹם nudus.
עָנִי pauper, afflictus.
כָּנָף ala.
צִפּוֹר avis.
אָרַךְ prolongavit.
טָרַף rapuit.
אַרְיֵה leo.
שָׁבַר fregit.
עֶצֶם os, *ossis*.
שֶׁמֶשׁ sol.
לְבָנָה luna.
מִזְרַח oriens.
עֶרֶב vesper.
חֹשֶׁךְ tenebræ.

XX.

אֱנוֹשׁ homo.
גֵּר peregrinus.
רָחוֹק longinquus.
בִּקֵּשׁ quæsivit.
נַחֲלָה possessio.
חָבֵר socius.

עֶלְיוֹן

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0181
DFG

עֶלְיוֹן excelsus.
חָמַר pepercit.
הָרָה concepit.
יָחַם incaluit.
זֹהַר splendor.
לַהַב flamma.
מָקוֹם locus.
גַּן hortus.
טַל ros.
עֶרֶן voluptas.
שׂוּשׂ lætari.
שָׂשׂוֹן lætitia.
כָּפַל duplicavit.
קָלַל maledixit.

XXI.

עֵד testis.
נָקִי innocens.
דּוּן judicare.
זָכָה purus fuit.
חָסַר indiguit.
הוֹדָה celebravit.
מִזְמוֹר psalmus.
הֵרִיעַ clanxit.
תָּלָה suspendit.
שָׁתָה bibit.
פַּר juvencus.

כְּלִי vas.
צָעִיר parvus.
טַף parvulus infans.
סָמַךְ fulcivit.
חָלַף mutavit.
חֹק Statutum.
דּוֹר generatio.
מוּל circumcidere.
גָּמַל idem.

XXII.

עוֹר cutis.
מָשַׁךְ traxit.
צוּד venari.
דָּגָה, דָּג piscis.
רֶמֶשׂ reptile.
זָרַע seminavit.
זֶרַע semen.
יְבוּל proventus.
שֶׁמֶן pinguedo.
קָרְבָּן oblatio.
דֶּלֶת ostium.
סֻכָּה tugurium.
לוּן pernoctare.
זָנָה scortatus est.
כָּזַב mentitus est.
רָקִיעַ expansum.

עֵרֶב

יָרֵחַ luna.
חֲלוֹם somnium.
פַּחַד pavor.
דְּמוּת similitudo.
שָׁלַם perfecit.

XXIII.

כִּסֵּא thronus.
עֲטָרָה corona.
הִשְׁתַּחֲוָה adoravit.
פֶּלֶא mirabilis.
עֲרָפֶל caligo.
אָוֶן iniquitas.
טָמֵא inquinatus fuit.
נָדַח impulit.
בָּחַן probavit.
מוּט nutare.
עָזַר juvit.
כְּאֵב dolor.
אַחֵר alius.
אָחַז apprehendit.
בָּזַז diripuit.
בָּזָה contemsit.
בָּקָר armentum.
גַּיְא vallis.
גָּמַר perfecit.
גּוֹרָל sors.

XXIV.

אֶחָד unus.
שְׁנַיִם duo. 2
שָׁלוֹשׁ tres. 3
אַרְבַּע quatuor. 4
חָמֵשׁ quinque. 5
שֵׁשׁ sex. 6
שֶׁבַע septem. 7
שְׁמֹנֶה octo. 8
תֵּשַׁע novem. 9
עֶשֶׂר decem. 10
עֶשְׂרִים viginti. 20
אַרְבָּעִים quadraginta. 40
רִאשׁוֹן primus.
אַחֲרוֹן posterior.
שֵׁנִי secundus.
רְבִיעִי quartus &c.
מֵאָה centum.
קֵץ finis.
עַד æternitas.

PARTICVLAE.

1. *Adverbia.*

אָז tunc.
אֵיפֹה ubi.
אֵין non.
אַל ne.

אֲנָה

שְׁלוֹשִׁים 30	שְׁמוֹנִים 80
חֲמִישִׁים 50	תִּשְׁעִים 90
שִׁשִּׁים 60	
שִׁבְעִים 70	

אֶלֶף tausend

אֲשֶׁר quo.
הִנֵּה, הֵן ecce.
טֶרֶם antequam.
יַחַד pariter.
כַּאֲשֶׁר sicut.
כֹּה, כֵּן sic.
לֹא non.
לְבַד seorsum.
לוּ utinam.
מְאֹד valde.
מָתַי quando.
עַד usque.
עוֹד adhuc.
רַק tantum.
תָּמִיד semper.

2. *Præpositiones.*

אַחַר post.
אֶל ad.
אֵצֶל apud.
אֵת cum.
בֵּין inter.
בְּלִי sine.
בִּלְתִּי præter.
בַּעֲבוּר propter.
בְּעַד pro.

חוּץ extra.
נֶגֶד coram.
מִן a, ex, præ.
עֵבֶר trans.
עַל super, de.
עִם cum.
תַּחַת sub, &c.

3. *Conjunctiones.*

אוֹ aut.
אִם si.
אַף etiam.
אַךְ veruntamen.
גַּם etiam.
יַעַן eo quod.
כִּי quia, nam.
לְמַעַן propterea ut.
לָכֵן idcirco.
אַל־כֵּן igitur.
פֶּן ne forte.
כִּי אִם sed.

4. *Interjectiones.*

הוֹי væ.
אָנָּא & נָא, quæso.
בְּבִי quæso.

ORA-

ORATIO DOMINICA.

אָבִינוּ אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם יִקָּדֵשׁ שְׁמֶךָ׃
תָּבוֹא מַלְכוּתֶךָ יְהִי רְצוֹנְךָ כְּבַשָּׁמַיִם גַּם
כֵּן בָּאָרֶץ׃ אֵת לֶחֶם חֻקֵּנוּ תֵּן לָנוּ הַיּוֹם׃
וּסְלַח־נָא לָנוּ לְאַשְׁמוֹתֵינוּ כַּאֲשֶׁר גַּם
אֲנַחְנוּ סוֹלְחִים לְכֹל אֲשֶׁר אָשְׁמוּ לָנוּ׃ וְאַל
תְּבִיאֵנוּ לְמַסָּה כִּי אִם הַצִּילֵנוּ מֵרָע׃ כִּי
לְךָ הַמַּלְכוּת וּגְבוּרָה וְכָבוֹד לְעוֹלְמֵי
עוֹלָמִים׃

Awinu, ~~[illegible]~~ aschér bas schamájim, jikkadésch schmáecha, Taáwo malkutáecha: jehí retzónechá kewas schamájim gam ken baáretz. Et laéchem chükkénu ten lánu hajóm. u slách na lánu leaschmoténu, kaaschér gam anáchnu solechím lechól, aschér aschemú lánu. Weál tewiénu lemássa ki im hattzilénu merá. Ki lechá hamálchut ugewurá fechawód leóleme olamím.

בראשית

אָב der Vater אָבִי mein Vater, אָבִינוּ unser Vater
אֲשֶׁר welcher,
שָׁמַיִם der Himmel ב in
קָדַשׁ absondern, heiligen Nipk. הִקָּדֵשׁ geheiligt werden
שֵׁם der Nahme שְׁמִי mein Nahme, שִׁמְךָ dein Nahme
בּוֹא kommen
מַלְכוּת das Königreich
הָיָה er ist gewesen, יְהִי es sey
רָצוֹן der Wohlgefallen רְצוֹנִי mein Wille, רְצוֹנְךָ dein Wohlgefallen
כ gleichwie, גַּם auch, כֵּן also, אֶרֶץ die Erde
אֶת ein Kenzeich des Accusativi, לֶחֶם Brodt, חֹק die Bestimmung
נָתַן er hat gegeben, תֵּן gib,
לִי mir, לְךָ dir, לוֹ ihm, לָנוּ uns, לָהֶם ihnen, לָכֶם euch
יוֹם der Tag, הַיּוֹם dieser Tag, heute. וְ und, סָלַח vergeben
נָא ey lieber, אֲשָׁמָה das Verbrechen אַשְׁמוֹת die Vergehung
כַּאֲשֶׁר gleichwie, אָנַחְנוּ wir, סוֹלְחִים solche, die vergeben
כֹּל ein jeder לְכוֹל einem Jeden, אַל daß nicht, הֵבִיא kommen
lassen, einführen, מַסָּה eine scharfe Versuchung, כִּי אִם sondern, הִצִּיל
er hat errettet, רַע das Böse מִן von, גְּבוּרָה die Stärke, כָּבוֹד Ehre
עוֹלָם die Ewigkeit עוֹלָמִים die Ewigkeiten

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0191
DFG

ACCENTVATIO PROSAICA.

§. 1.

EBræorum Accentus tonici, sub schemate imperii politici, commodissime dispescuntur, 1) in Accentus *Regios*, qui & *Distinctivi* adpellantur; & quorum usus tantum in distinguendo est: 2) in Accentus *Ministros* s. *Servos*, qui etiam *Conjunctivi* dicuntur; ut qui voces esse conjunctas indicant.

§. 2. DISTINCTIVI, prout vel majorem vel minorem distinctionem indicant, sequenti ordine notentur:

Imperatores: ׀ ׃ *Silluk* cum *Sophpasuk*, in fine versus, & *Atnach* in medio versu.

Reges ׳ ׳ ׳ ׳ *Sgolta*, *Sakephkaton*, vel hujus loco *Sakephgadol*, & *Tiphcha*.

Duces ׳ ׳ ׳ ׳ *Rbhia*, *Sarka*, *Paschta Tbhir*, item ׀ ׳ ׳ ׳ *Psikschalschelet*, *Ithibh*, & *Merca cphula*, loco Rbhiæ, Paschtæ, & Tbhiri.

Comites ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׀ ׳ *Paser*, vel hujus loco *Karnephara*, *Tlischa gdola*, *Geresch*, vel hujus loco *Graschaim* & *Psik munachatum*.

CONIVNCTIVI, Servi, Ministri sunt ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ *Merca*, *Munach*, *Mahpach*,

Darga, *Jerach*, *Kadma* & *Tliſchaktana*.

§. 3. *Paſchta* & *Kadma*, nec non *Mahpach* & *Itibh*, cum ejusdem ſint figuræ, ex ſitu, vel etiam conſecutione, ſecundum Tabulam facile dignoſcuntur. v. g. דבר eſt *Kadma*; ſed דבר eſt *Paſchta*: ſic דבר eſt *Mahpach*; ſed דבר eſt *Itibh*.

§. 4. DOMINI vocantur, qui ſub ſe habent Subdiſtinctivos vel ſervos: Sic uterque *Imperator*: ⸗ & ׀ ſubdiſtinguunt per *Reges*, hi per *Duces*, hi vero per *Comites*, hi denique per *Miniſtros*, *Vicarios*, *Legatos*.

§. 5. Singulæ voces, vel etiam plures, per *Makkeph* conjunctæ, regulariter non niſi unum recipiunt Accentum tonicum: ׀ *Paſchta* vero, nec non interdum ׀ ׀ & ׀ ſi bis in una voce ponantur, hoc fit toni notandi cauſa: cum alias ultimam ſemper vocis litteram occupare, & hinc *Poſtpoſitivi*, (ſicut ׀ Tliſchagdola *Præpoſitivus*) nominari ſoleant.

§. 6. Sic etiam contingit, ut loco Accentus euphonici *Metegh*, ponatur *tonicus*, præſertim Servus Domini præcedentis; ita ut bini Accentus tonici in una voce compareant.

§. 7. Vox præcedens vel ſequens dicitur ratione *Lectionis*: vox prima, ſecunda, tertia &c. dicitur ratione *Accentuationis*, incipiendo a voce verſus ultima.

§. 8. *Vicarius* eſt, ſi ob celeriorem pronuntiatio-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0195
DFG

tiationem Servus Domini ponitur loco ejus Subdistinctivi: *Legatus* vero est Servus, qui ob eandem causſam, locum Domini sui obtinet. Vid. Tabul. *Paschtæ.*

§. 9. *Ditio*, vel extensio regiminis Domini alicujus, est vel *immediata*, per Minorem & denuo Minorem; vel *mediata* per Minorem, Majorem, & denuo Majorem.

§. 10. Accentuatio *a posteriori* vocatur, si Accentus, qui jam in textu exstant, recitentur; incipiendo semper a fine versus: & hac adhibita Tabula est facilior. Accentuatio autem *a priori* est, si versum Accentibus destitutum ipse Accentibus legitimis instruas; adhibito in primis judicio Logico.

§. 11. Ut felicius in Accentuatione *a priori* progrediaris, tria potissimum notanda sunt: VBI? seu quo loco Distinctivus vel etiam Conjunctivus poni debeat: QVANTA? h. e. quanta sit distinctio, & hinc quantus Distinctivus requiratur: QVINAM? vel quinam Accentus præ ceteris eligendus sit.

§. 12. Si voces in sensu arctissime cohæreant, & hinc Conjunctivum requirant, hoc signo ⁀ ceu adminiculo, utimur: v. g. בראˉאלהים. Sin divisæ sint, pro ratione minoris vel majoris Distinctionis, hoc signo ׀ vel pluribus e. g. ׀׀ it. ׀׀׀ utimur. v. g. Gen. I, 2.

והארץ || היתה תהו | ובהו ||| וחשך || על
פני תהום |||| ורוח אלהים ||| מרחפת ||
על פני המים ||||

§. 13. Atque hæc sunt generaliora Accentuationis Prosaicæ præcepta. Sequitur jam Tabula Accentuationis, quæ, sicut in VENERAB. MICHAELIS Gründlichen Unterricht von der Hebräischen Accentuation, exhibetur, integra sistitur: ut si quis uberiora cupiat, sciat, unde haurire possit.

COPIA

בראשית

GENESIS CAP. I. א

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם
ב וְאֵת הָאָרֶץ׃ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ
וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים
ג מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
ד יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים
אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר
ה וּבֵין הַחֹשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים ׀ לָאוֹר יוֹם
וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם אֶחָד׃ פ
ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי
ז מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת
לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־
ח כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־
עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃ פ

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם 9
אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים ׀ לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה 10
הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב 11
מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר
זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ וַתּוֹצֵא 12
הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ
עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר 13
יוֹם שְׁלִישִׁי׃ פ
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם 14
ל לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת
וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת טו
בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃
וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים 16
אֶת־הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־
הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת־
הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם 17
לְהָאִיר

18 לָהָאִיר עַל־הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה
וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא
19 אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
רְבִיעִי׃ פ

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃
21 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת
כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה | הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם
לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא
22 אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים Tub. Piel.
לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים
23 וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם חֲמִישִׁי׃ פ

24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
לְמִינָהּ בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ
כה וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ
לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ
הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
26 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ
וְיִרְדּוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה

וּבְכָל־

וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־
הָאָרֶץ׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים | אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ 27
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה
בָּרָא אֹתָם׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר 28
לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ
וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר 29
אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב | זֹרֵעַ
זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־
הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ זֹרֵעַ זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה
לְאָכְלָה׃ וּלְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף ל
הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל | רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ
נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־
כֵן׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה 31
וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
הַשִּׁשִּׁי׃
פ

ב וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃ וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה 2
וישבת

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר
3 עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃ פ

4 אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם
בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃
ה וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל־
עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה
אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־
6 הָאֲדָמָה׃ וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
7 אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים
אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו
8 נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ וַיִּטַּע
יְהוָה אֱלֹהִים גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־
9 הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־
הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל
וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃

v. 4. ה׳ זעירא

וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יְפָרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים׃ שֵׁם 10 11
הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב׃ וּזְהַב הָאָרֶץ 12
הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃ וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־ 13
אֶרֶץ כּוּשׁ׃ וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי 14
הוּא פְּרָת׃ וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ׃ וַיְצַו 15 16
יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע 17
לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב 18
הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃ וַיִּצֶר 19
יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם
לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ
הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ׃ וַיִּקְרָא הָאָדָם כ
שמות

שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל
חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃
21 וַיַּפֶּל יְהוָה אֱלֹהִים | תַּרְדֵּמָה עַל־הָאָדָם
וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר
22 תַּחְתֶּנָּה׃ וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים | אֶת־הַצֵּלָע
אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל־
23 הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם
מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה
24 כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה־זֹּאת׃ עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
25 לְבָשָׂר אֶחָד׃ וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם
ג וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבּשָׁשׁוּ׃ וְהַנָּחָשׁ הָיָה
עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־
אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגָּן׃
2 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן
3 נֹאכֵל׃ וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַגָּן אָמַר

דגש אחר שורק v. 25.

אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן־
תמתון׃ ויאמר הנחש אל־האשה לא־מות 4
תמתון׃ כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ה
ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ורעי
טוב ורע׃ ותרא האשה כי טוב העץ 6
למאכל וכי תאוה־הוא לעינים ונחמד
העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן
גם־לאישה עמה ויאכל׃ ותפקחנה עיני 7
שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה
תאנה ויעשו להם חגרת׃ וישמעו את־ 8
קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים
בתוך עץ הגן׃ ויקרא יהוה אלהים אל־ 9
האדם ויאמר לו איכה׃ ויאמר את־קלך י
שמעתי בגן ואירא כי־עירם אנכי ואחבא׃
ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן 11
העץ אשר צויתיך לבלתי אכל־ממנו אכלת׃
ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי הוא 12
נתנה־לי מן־העץ ואכל׃ ויאמר יהוה 13
אלהים לאשה מה־זאת עשית ותאמר
האשה

14 הָאִשָּׁה וַתַּנְחֵשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֱלֹהִים ׀ אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת
אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה
עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃
15 וְאֵיבָה ׀ אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ
וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ
16 עָקֵב׃ ס אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה
אַרְבֶּה עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים
וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃
17 ס וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ
וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא
תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ
18 בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ וְקוֹץ
וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃
19 בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל־
הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה
ע וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
21 חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה אֵם כָּל־חָי׃ וַיַּעַשׂ
יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר
וַיַּלְבִּשֵׁם׃ פ

22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד
מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה | פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ
וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃
23 וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־
24 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם׃ וַיְגָרֶשׁ אֶת־
הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרֻבִים
וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־
דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃ ס וְהָאָדָם יָדַע אֶת־ ד
חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר
קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה׃ וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת־ 2
אָחִיו אֶת־הֶבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן
הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה׃ וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא 3
קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה׃ וְהֶבֶל 4
הֵבִיא גַּם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן
וַיַּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ׃ וְאֶל־ ה
קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד
וַיִּפְּלוּ פָנָיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן לָמָּה 6
חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ׃ הֲלוֹא אִם־ 7
תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת

רבץ

בלא רגש v. 4.

רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃
8 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם
בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ׃
9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר
י לֹא יָדַעְתִּי הַשֹּׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר מֶה
עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־
11 הָאֲדָמָה׃ וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן־הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ
12 מִיָּדֶךָ׃ כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תֹסֵף
13 תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר
14 קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא׃ הֵן
גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה
טו כָּל־מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן
כָּל־הֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה
לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ׃
16 וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד
17 קִדְמַת־עֵדֶן׃ וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר
ותלד

v. 8. בלא פסקא

וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם
הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ׃ 18 וַיִּוָּלֶד לַחֲנוֹךְ אֶת־
עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחוּיָאֵל יָלַד
אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לָמֶךְ׃
19 וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאַחַת עָדָה
וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה׃ כ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל
הוּא הָיָה אֲבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה׃ 21 וְשֵׁם אָחִיו
יוּבָל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל־תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב׃
22 וְצִלָּה גַּם־הִוא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל קַיִן לֹטֵשׁ
כָּל־חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת תּוּבַל־קָיִן
נַעֲמָה׃ 23 וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עָדָה וְצִלָּה
שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ הַאְזֵנָּה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ
הָרַגְתִּי לְפִצְעִי וְיֶלֶד לְחַבֻּרָתִי׃ 24 כִּי שִׁבְעָתַיִם
יֻקַּם־קָיִן וְלֶמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה׃ כה וַיֵּדַע אָדָם
עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
שֵׁת כִּי שָׁת־לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל
כִּי הָרָגוֹ קָיִן׃ 26 וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן
וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם
יְהוָה׃

PRAXIS

PRAXIS ANALYTICA
Secundum
GRAMMATICAM DANZIANAM.

IN analysi cujuslibet vocis Hebrææ quatuor attendenda veniunt:

I. *Lectio*, a §. 1-17.

II. *Significatio* ex usu, vel commoda Versione cognoscenda.

III. *Radicis investigatio*, secundum §. 60.

IV. *Formatio*, prouti vox vel *Nomen* est, vel *Verbum*, vel Particula.

Analysis Nominis Masc.
וְלִמְאֹרֹת Gen. 1. 14.

I. *Lectio:* ubi omnes minutiæ ad vivum resecandæ sunt, donec incipientibus bona fide innotescant. Sic per

§. 1. ו ratione *Nominis* dicitur Vau, rat. *Potestatis* valet (v) rat. *Ordinis* notat sex &c.

§. 2. ו ratione *Organi* est littera labialis: ל lingualis: י palatina: מ labialis &c.

§. 3. ו & י ratione *soni* sunt quiescibiles: י ultimum actu quiescens. membr. III. 4. β.

§. 4. ו & י sunt invariabiles: ל rat. *Figuræ* est *dilatabilis*, ם simul *finalis*.

§. 5. Ratione *Originis* ו, ל, י, מ sunt *ser-*

viles,

viles, ו, ל, & מ finale, actu ſerviunt.

§. 6. *Vocales* adſunt tres & quidem longæ.

§. 7. Hhirek & Schurek a conſonis fulcrum habent.

§. 9. Sub ל eſt (:) idque *mobile* poſt longam. II. 2.

§. 15. Hæc vox tres habet *Syllabas*, quia tres tantum adſunt veræ vocales: *prima* eſt ſimplex; *altera* itidem, ל & י propter (:) mobile conjunctim ſonant §. 6. Obſ. 1. d. adeoque hæc Syllaba tres tantum moras habet; *tertia* eſt compoſita, quia deſinit in ſonum conſonantis.

§. 16. *Tonus* eſt in ultima, memb. II. ratio eſt, quia alias huic ſyllabæ obſtaret *Primum Principium*, §. 15. I. obſ. i.

II. *Significatio:* & in dies.

III. *Radicis inveſtigatio*: ubi abjectis ſec. §. 60. ſervilibus radix eſt יום, *dies*.

IV. *Formatio*; ubi quæritur: quid ſit, Nomen, Verbum, an Particula? R. eſt *Nomen*, & quidem *nudum*, §. 29. *ſimplex*, §. 30. Generis Maſc. ex terminatione §. 31. Plural. Num. §. 33. Status abſoluti §. 34. ab initio cum duplici præfixo.

Quodſi ipſe formare vocem inſtituas, e ſing. יום fit Plur. addendo ים. §. 33. יומים. Jam voce a fine creſcente mutantur vocales, §. 17. Caut. 5. י penult. in Nominibus

minibus manet, §. 22. III. Sed יוֹם in Plur. ֹ mutat in (ָ) Obſ. 3. hinc יָמִים. Nunc addantur Præfixa, & primo quidem לְ, per §. 17. Caut. 4. β. cui ſubſcribatur (:) §. 50. Porro præfigitur וְ, quod ante litteras cum (:) ſimplici notatas Schurek recipit, §. 50. III. Obſ. 1. β.

Jam formentur alia:

יָמִים in Statu Conſtr. habet יְמֵי §. 34.

Dies meus, יוֹמִי, *dies mei* יְמֵי §. 39. II.

Dies tuus יוֹמְךָ, *dies tui* יָמֶיךָ &c.

Cæterum לְ alias eſt nota Dativi, vid. *Syntax. & Idiot.* §. 6. Sed hic poſt Verb. Subſt. הָיְתָה notat Nominativum. §. 23.

Analyſis Nominis Fœm.

בָּאָרֶץ Gen. 2. 5.

I. *Lectio:* ubi prætermiſſis reliquis, tantum ſeqq. not.

ץ eſt littera finalis §. 4.

בּ Dageſch lene impreſſum non habet, quia cauſſa ceſſat. §. 11. I. 2.

Syllabæ adſunt tres, propter totidem veras vocales, §. 15. Obſ. 3.

Tonus eſt in penult. propter vocalem parvam ultimæ compoſitæ, §. 16. II.

II. *Significatio:* in terra.

III.

III. *Radix* sec. §. 60. est אֶרֶץ, non quidem apud Hebræos; sed apud Arabes usitata, quibus idem est, ac *humilis*, *depressus fuit*: unde nomen אֶרֶץ terra.

IV. *Formatio.* Est Nomen *nudum*, Gen. Fœm. §. 31. II. Except. 1. β. Singul. num. Status absol. propter ה articuli, vid. *Syntax. & Idiot.* §. 13. Quodsi per §. 38. ה præfixeris, emergit הָאָרֶץ. Sed Gutturalis respuit Dagesch F. quod compensatur per (ֶ) §. 20. (ְ) sub א ante Gutturalem Kametsatam itidem mutatur in (ֶ) §. 26. XII. hinc הָאָרֶץ. Jam præfigatur ב cum (ִ) §. 50. propter quod ה per Syncopen eliditur, §. 56. ב loco (ִ) accipit (ְ) §. 17. caut. 2.

In *plurali* habet אַרְצוֹת per §. 31. 22. 25.

In *Statu Constr.* אַרְצוֹת pro אַרְצוֹת §. 24. II.

Terra mea, אַרְצִי, *terræ meæ*, אַרְצוֹתַי &c.

Analysis Verbi Perfecti.

וְלַחֹבְרִיל Gen. 1. 18.

I. *Lectio.* Hæc vox non incipit a vocali, §. 15. obs. 2. Sed a *Vau*, quod Schurek recipit §. 50. Punctum vocale sub ל est (ִ) mobile post longam, §. 9. Sub ב est (ְ) quiescens post

post parvam. ר habet Dageſch lene, poſt (:) quieſc. §. 11. I. 2. *Syllabæ* adſunt tres, prima ſimplex, duæ poſteriores compoſitæ, §. 15. media tres tantum moras habet, §. 6. Obſ. 1. δ. *Tonus* eſt in ultima, §. 16. II.

II. *Significatio:* ad diſcrimen conſtituendum.

III. *Radix* ſec. §. 60. eſt בדל, *ſeparavit, diſtinxit, diſcrevit.* Eadem ſignificatio obtinet in *Hiphil.* vid. *Syntax. & Idiot.* §. 20. Obſ. 1.

IV. *Formatio:* eſt Verbum & quidem Perfect. §. 40. Conjugat. Hiphil, §. 59. II. 1. γ. Temporis indefiniti. Ad formam הַקְטִיל dico הַבְדִּיל. nunc adduntur Præfixa, & primo quidem ל, §. 17. Caut. 4. β. per (:) §. 50. deinde ו, quod loco (:) Schurek recipit, §. 50. III. Obſ. 1. De ſignificatione Partic. ל vid. *Syntax. & Idiot.* §. 48.

Poterit jam exercitii gratia quæri, quomodo hoc Verbum habeat in *Kal*, *Niphal*, *Piel* &c. horumque *Infinitivis* & *Participiis.* Porro evoluto Paradigmate, הַבְדִּיל per Præteriti, Futuri ac Imperativi perſonas, genera & numeros flectatur. Participium habet מַבְדִּיל, Quid ergo ſignificat: *diſtinguens me?* &. מַבְדִּילִי, tonus eſt in ultima, §. 16. I. obſ. 1. β. non enim eſt afformativum in Hiphil, ſed Suffixum. *diſtinguens fæm.* מַבְדִּילָה, tonus eſt in penult.

§. 16. I. obſ. 2. γ. *diſtinguens fœm. me*, מְכַוְּלָתִי per §. 39. I. 2. & ſic in reliquis.

Analyſis Verbi Gutturalis.

יַעְזֹב Gen. 2. 24.

I. *Lectio.* Sub ע eſt Punctum vocale, §. 9. III. In ultima Syllaba (ָ) legendum ut (o) §. 8. I. tono propter Makkeph ablato, §. 14. Vox hæc duas habet ſyllabas §. 15. Prima per Metegh adſtrictum ſeu primarium ſuffulta eſt, ad tertiam moram ſupplendam, §. 13. I. 2. *Tonus* eſt in penult. unde vox dicitur *Millel.* §. 16.

II. *Significatio:* deſeret, derelinquet.

III. *Radix* eſt עזב *deſeruit.* §. 60.

IV. *Formatio*: eſt Verbum *perfectum*, §. 40. Conjug. *Kal*, §. 59. III. num. 3. Futuri temp. 3. Perſonæ, Singular. num. Generis maſc. Ad formam יִקְטֹל dicendum eſſet יְעָזוֹב, ſed (:) ſimplex ſub Gutturali, adſociat ſibi (-) & ſimul pro (.) ſubſtituit (-) §. 25. II. 2. α. א. ſic יַעֲזוֹב Nunc accedente lin. Makk. vocalis longa Cholem, mutatur in cognatam brevem, §. 18. I. 1.

עזב in *Niphal* נֶעֱזַב, in *Piel* עִזֵּב, in Hiphil הֶעֱזִיב. Porro quid ſignif. *deſeret me?* יַעַזְבֵנִי §. 39. IV. Coll. 24. II. 1. ב non accipit

accipit Dageſch lene, §. 11. I. num. 3. Obſ. 4. *Deſerent te* יַעַזְבוּךָ §. 39. IV. obſ. 3. Nunc evoluto Paradigmate, legatur Verbum per omnia tempora Conj. *Kal.*

Analyſis Verborum quorundam Imperfectorum.

וַיָּשֶׂם Gen. IV. 15.

I. *Lectio.* ם eſt littera *finalis* & ſimul *dilatab.* §. 4. In י eſt Dageſch F. quia præcedit vera vocalis §. 11. in not. (g) Syllabæ adſunt tres §. 15. *Tonus* eſt in penultima, §. 16. II. & vox dicitur *Millel.*

II. *Significatio*: & poſuit.

III. *Radix* ſecundum §. 60. III. num. 2. (α) eſt שׂוּם *ponere, imponere, diſponere, Statuere.* Vicem radicis in Verbis Quieſc. Ajin ſupplet Infinitivus, §. 41. I. 1. (α)

IV. *Formatio.* Eſt Verbum Imperf. *Quieſcens Ajin*, §. 43. Conjug. *Hiphil*, §. 59. II. num. 3. β. Futuri temporis, 3. Perſ. Singul. num. Generis Maſc. ad formam regularem יַשְׂוִים pro (ִי) tamen (ֵי) adhibetur §. 26. III. 1. Sed per §. 47. ו abjicitur, & ejus vocalis retrahitur, §. 17. Caut. 2. Simul præformativi vocalis brevis in analogam longam mutatur,

tatur, §. 47. I. num. 3. habes ergo יָשֵׂם Nunc addatur Præformat. Futuri per (-) sequ. dagesch F. §. 50. Obs. 3. & quia penultima est simplex, tonus retrahitur, ibid. (β) quo retracto (..) transit in (∵) §. 18. Jam evolvatur Paradigma Verbi Imperf. קוּם & ad ejus ductum per omnia tempora flectatur שׂוּם. Vix enim commodius, quam crebrius legendo, Verba Imperfecta memoriæ imprimuntur.

וַיְכַל Gen. 2. 2.

I. *Lectio.* Punctum vocale sub (י) est (:) mobile, quia est sub littera fortiter dageschanda §. 9. I. 4. Syllabæ adsunt duæ: *Tonus* est in ultima, §. 16. II. Obs. num. 7.

II. *Significatio:* & absolverat, s. cum absolvisset.

III. *Radix* secundum §. 60. III. num. 6. (α) est כלה, *absolvit, consummavit.*

IV. *Formatio:* est verbum Imperf. ל״ה, Conjug. *Piel*, §. 59. II. 2. γ. Fut. temp. 3. Pers. sing. num. Generis Masc. ad formam regularem יְכַלֵּה Sed (..) in Fut. mutatur in (∵) §. 48. I. 2. addatur Præformativum Fut. ו per (-) sequ. Dag. F. §. 50. Dagesch autem

autem ex litteris ſchvatis ſæpe excidit, §. 11. II. Obſ. 1. Jam per *Apocopen* ה abjicitur cum puncto & Dageſch prævio, §. 57. II. 1. Flectatur ſecundum Paradigma Verbi גָּלָה.

וַיִּוָּלֶד Gen. 4. 17.

I. *Lectio.* י & ו habent Dageſch F. quia utrinque præcedit vera vocalis, §. 11. in notis ſub litt. (g) Syllabæ adſunt quatuor §. 15. Tonus eſt in ultima, §. 16. II.

II. *Significatio*: & natus eſt.

III. *Radix*, per §. 60. III. 1. (α) eſt ילד, *genuit, peperit.*

IV. *Formatio*: eſt Verb. Imperf. פ״י Conjug. *Niphal*, §. 59. II. num. 2. δ. Futuri temp. 3 Perſ. Sing. Num. Generis Maſc. ad formam reg. יִוָּלֵד Sed per §. 46. m. III. prima (י) mutatur in ו mobile dageſchandum. Addatur Præform. Fut. per §. 50. Flectatur ſecundum Paradigma Verbi יָשַׁב.

צְוִיתִיךָ Gen. 3. 11.

I. *Lectio:* ך eſt littera *Finalis*, §. 4. (י) utrinque quieſcit §. 3. II. 4. (β) Litteræ ו Impreſſum eſt Dag. F. Characteriſt. §. 11. II

Syllabæ adsunt quatuor §. 15. *Tonus* est in penultima §. 16. I.

II. *Significatio:* Præcepi tibi.

III. *Radix* per §. 60. II. 2. β. est צוה usitata in *Piel* צִוָּה, *præcepit, mandavit, jussit.*

IV. *Formatio:* est verbum Imperf. ל״ה non tamen dupliciter Imperf. §. 43. 2. Obs. 1. γ. Conjug. *Piel*, §. 59. I. 1. Præter. temp. 1. Person. Sing. Num. Gen. Commun. in fine cum Suffixo. Ad formam regul. צִוִּיתִי Sed per §. 48. II. nr. 2. ה mutatur in (י) quod quiescit in (..) §. 3. II. Obs. 3. sic צִוִּיתִי hoc (..) autem per euphoniam alternat cum (ִי) §. 26. III. 2. γ. Nunc addatur Suffixum singularium Nominum ךָ: §. 39. IV. Obs. 3. Flectatur per omnia Tempora Conj. *Piel.*

Analysis Particulæ cum Suffixo.

אֹתָם Gen. 1. 17.

I. *Lectio.* Hæc vox duas habet Syllabas: Hholem fulcro caret §. 7. Tonus est in ultima §. 16. II.

II. *Significatio*: illos.

III. *Radix* in Lexico occurrens est אוֹת nota

Accu-

Accusativi, vid. *Synt. & Idiot.* §. VI. alias quoque Præpositiones *cum*, *apud* exprimit.

IV. *Formatio:* est particula, cum Suffixo plurali singularium Nominum, more Particularum, §. 39. III. Dicendum esset אִתָּכֶם. Vox in fine crescit, ergo mutantur vocales §. 17. Caut. 5. (..) in Partic. monosyllab. maneret, §. 22. II. 2. nisi aliud exigeret §. 39. III. obs. 3. β. Per eundem §. dixeris אִתִּי *me*, אִתְּךָ *te*, אִתּוֹ *eum*, אִתָּנוּ *nos*, אִתְּכֶם *vos*, אִתִּי *mecum*, אִתּוֹ *cum eo*, coll. §. 18. I. 2.

Tantum speciminis causa
de Praxi Analytica.

S. D. G.

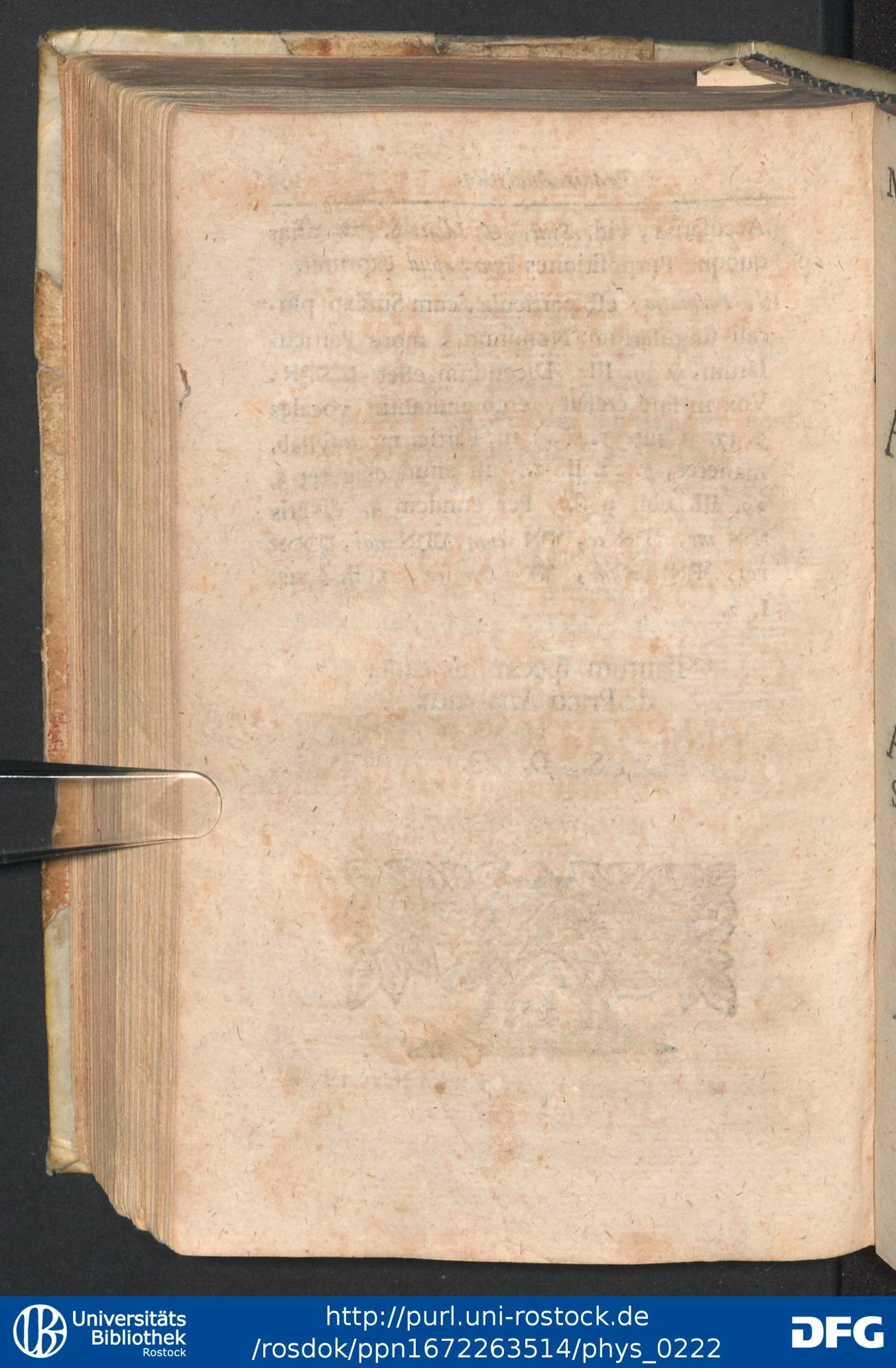
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0222
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1672263514/phys_0226
DFG

Syllabæ a... ...r §. 15. *Tonus* est in penultima...

II. *Significa*... ...tibi.

III. *Radix* p... ...2. β. est צוה usitata in *Piel* ... *mandavit*, *jussit*.

IV. *Formati*... ...m Imperf. ל״ה non tamen du... ...f. §. 43. 2. Obs. 1. γ. Conjug. *P*... ... Præter. temp. 1. Person. Sing... ...n. Commun. in fine cum Suffix... ...am regul. צִוַּהְתִּי Sed per §. 48. ... ...nutatur in (י) quod quiescit in ... Obs. 3. sic צִוֵּיתִי hoc (..) autem ... ...am alternat cum (י.) §. 26. III. ... ...nc addatur Suffixum singularium ... ...ך: §. 39. IV. Obs. 3. Flectatur p... ...mpora Conj. *Piel*.

...articulæ ...ffixo.

...n. 1. 17.

I. *Lectio*. H... ...as habet Syllabas: Hholem fu... ...§. 7. Tonus est in ultima §. 1...

II. *Significati*...

III. *Radix* in... ...rrens est אֵרֶת nota Accu-